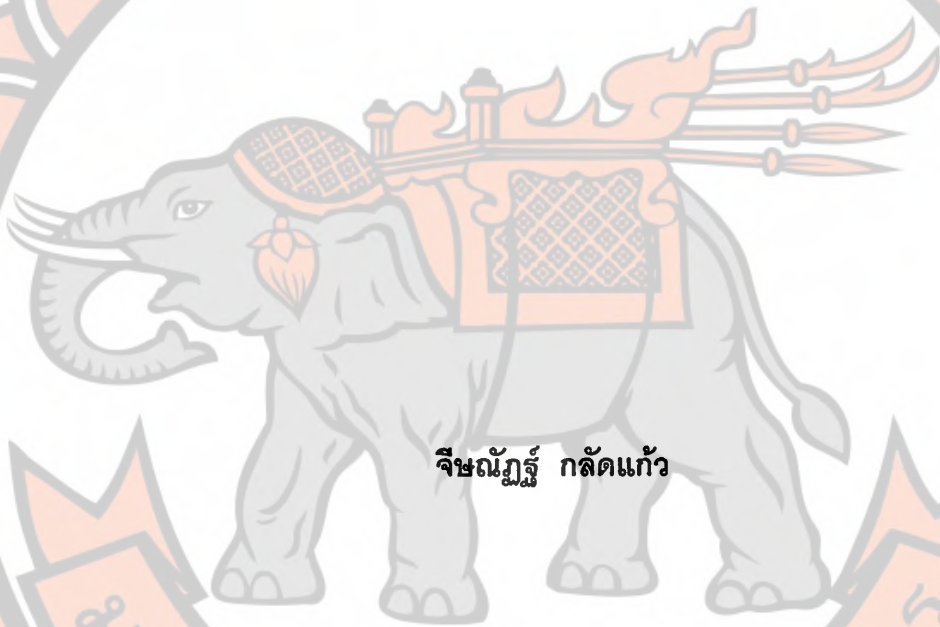

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรม
การบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จิษณัฐ กัดแก้ว

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

กรกฎาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อ้อมฉจิต แป้นศรี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริินภา กิจเกื้อกุล)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

กรกฎาคม 2560

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วย ความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมฉจิต เป็นศรี ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้ปรึกษา คำแนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน ตลอดจนชี้แนะข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ ส่งผลให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน อันประกอบด้วย ดร.น้ำทิพย์ อองอาจวานิชย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ดร.โกศลรุ่ง คำภิลานน ครูชำนาญการโรงเรียนวังโมกข์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 นางสาวศุภวรรณ ทุนภาค ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 นางณัฐณภัส สุคนธ์ปิยสิริ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 และนางจิตาภา อันผาสุข ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ส่งผลให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์ และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหาร บุคลากร และขอขอบคุณนักเรียนโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม จังหวัด พิจิตร ที่อนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บข้อมูล

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณและคุณงาม ความดีอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

จิษณันท์ กัลดแก้ว

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พุทธธรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	จิษณัฐ กัดแก้ว
สถานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมจรจิต แป้นศรี
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2560
คำสำคัญ	การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน การคิดอย่างมี วิจารณญาณ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพุทธธรรมการบริโภคเพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพุทธธรรมการบริโภคเพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พุทธธรรมการบริโภคเพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้านภาษาและเวลา จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 คน และ 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพุทธธรรมการบริโภคเพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 45 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 ชุด แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 ชุด มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 83.66/80.37 และ 81.10/80.11 ตามเกณฑ์ 75/75
2. การเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

Title THE DEVELOPMENT OF INSTRUCTIONAL PACKAGE BASED ON INQUIRY CYCLE (7E) ABOUT CONSUMPTION BEHAVIOR TO PROMOTE CRITICAL THINKING FOR MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS

Author Jeesanat Kladkaew

Advisor Assistant Professor Omthajit Pansri, Ph.D.

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Educational Research and Evaluation, Naresuan University, 2017

keywords Instructional Package Based on Inquiry Cycle (7E), Critical Thinking

ABSTRACT

The purpose of this study were 1) to create and study the efficiency of the instructional package based on Inquiry Cycle (7E) "Behavior Consumption" to promote Critical thinking for Mathayomsuksa 1 students. 2) To compare the competency in critical thinking before and after learning with the instructional package based on Inquiry Cycle (7E) "Behavior Consumption" to promote Critical thinking for Mathayomsuksa 1 students. 3) To study satisfaction of students toward learning with the instructional package based on Inquiry Cycle (7E) "Behavior Consumption" to promote Critical thinking for Mathayomsuksa 1 students.

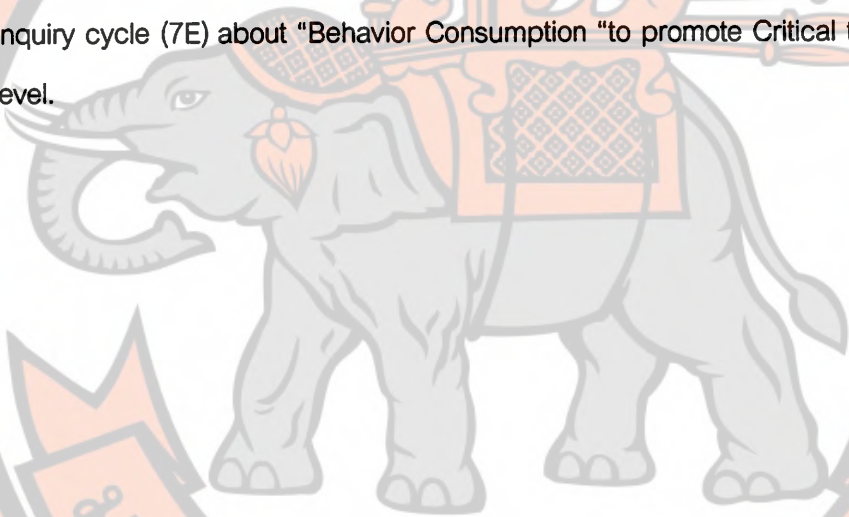
The sample of this student were Mathayomsuksa 1/2 students. With 45 students at Phichitpittayakom School in the second semester of the 2016 academic year which came from Purposive Sampling. Tools used in study were 5 the instructional package based on Inquiry cycle (7E) to promote critical thinking, the competency in Critical thinking and the questionnaire satisfaction of students. The statistics used for analyzing the data were Mean, Standard Deviation and t-test Dependent.

The results of this study were as follow:

1. The instructional package base on Inquiry cycle (7E) "Behavior Consumption" to promote Critical thinking for Mathayomsuksa 1 students was at suitable in high level, the efficiency criterion was 83.66/80.37 and 81.10/80.11 which met the 75/75 standard criterion.

2. The competency in Critical thinking tests of students after learning with the instructional package was higher than before learning significantly at the .05 level.

3. Satisfaction of students toward learning with the instructional package base on Inquiry cycle (7E) about "Behavior Consumption "to promote Critical thinking were at high level.

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
	สมมติฐานการวิจัย.....	6
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	15
	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	26
	การคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	49
	ความพึงพอใจ.....	77
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	80
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	84
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	85
	ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	85
	ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิด อย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรม.....	103

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมี วิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	105
สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	107
4 ผลการวิจัย.....	111
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
5 บทสรุป.....	120
สรุปผลการวิจัย.....	120
อภิปรายผลการวิจัย.....	121
ข้อเสนอแนะ.....	124
บรรณานุกรม.....	126
ภาคผนวก.....	131
ประวัติผู้วิจัย.....	208

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงตัวชี้วัดชั้นปี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์.....	22
2	แสดงโครงสร้างรายสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชามิติศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 60 คาบ จำนวน 1.5 หน่วยกิต.....	24
3	แสดงสรุปความหมายการจัดการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้.....	38
4	แสดงการสรุปวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้.....	44
5	แสดงบทบาทของครูและนักเรียนในการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน.....	45
6	แสดงการสรุปข้อดีและข้อจำกัดของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้.....	48
7	แสดงการสรุปความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	51
8	แสดงการสรุปแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	60
9	แสดงการสรุปแนวคิดและทฤษฎีของเดรสเซลและเมย์ฮิล.....	61
10	แสดงการสรุปลักษณะของบุคคลที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	70
11	แสดงการสรุปการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	75
12	แสดงวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนพิจิตรพิทยาคมกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559.....	88
13	แสดงผลการวิเคราะห์หลักสูตรมาจัดทำโครงสร้างการสอนเป็นแนวปฏิบัติ ในการจัดการเรียนการสอน.....	89
14	แสดงกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในแต่ละชุดกิจกรรม.....	91
15	แสดงความสัมพันธ์กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน.....	92

สารบัญตาราง

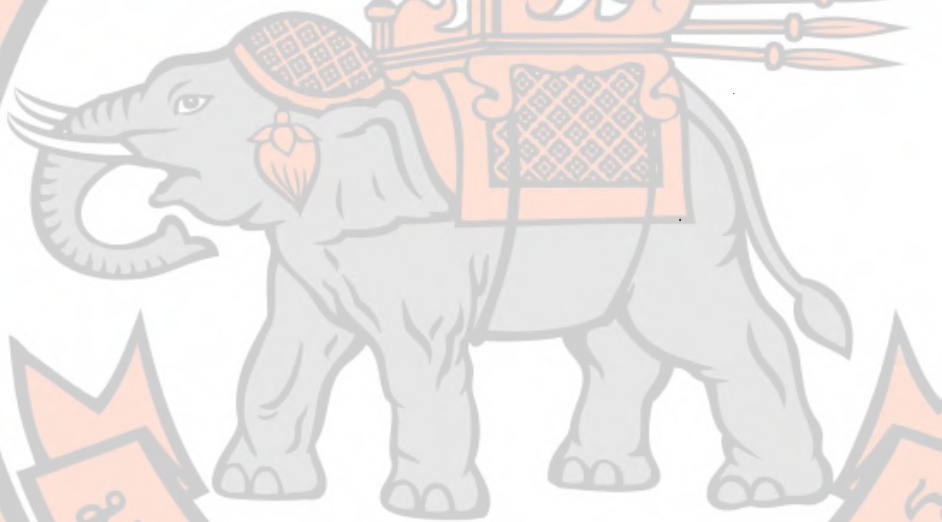
ตาราง	หน้า
16 แสดงแบบแผนการวิจัย.....	103
17 แสดงกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะ หาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิด อย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม.....	104
18 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	112
19 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้านภาษา เวลาในการใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรม การบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับนักเรียนจำนวน 3 คน.....	114
20 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมี วิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน.....	115
21 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมี วิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 30 คน.....	116
22 แสดงการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	117

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

- 23 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อ
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรม
การบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1..... 118

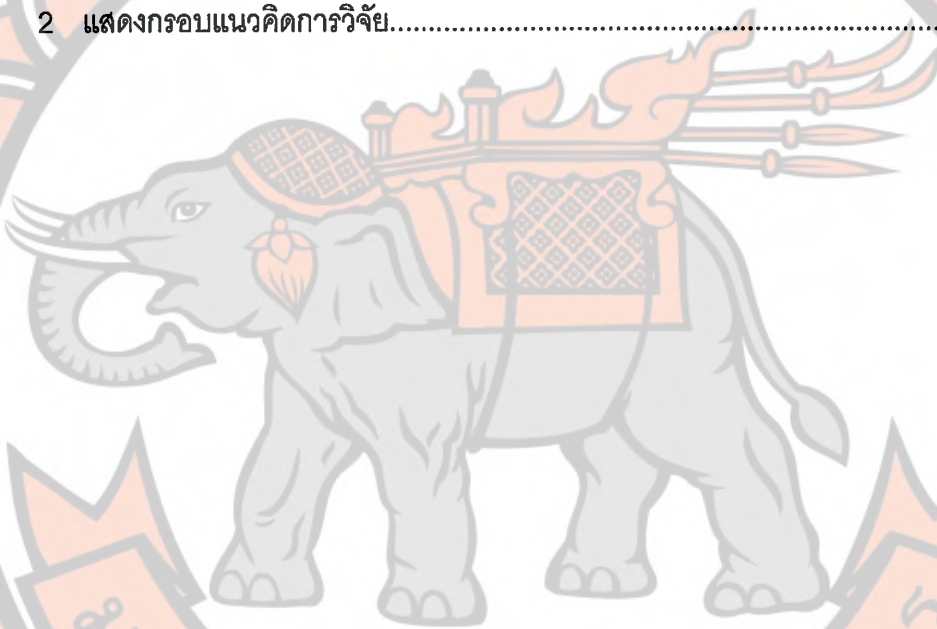
มหาวิทยาลัยนเรศวร

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1	แสดงเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบ 5E เป็น 7E ของไอน์เซนคราฟต์ (Eisenkraft).....	39
2	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	84

มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก มีการพัฒนาความเจริญของประเทศมากขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและด้านความเป็นอยู่ต่างๆ โดยมีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ขึ้นมาอยู่เสมอ เพื่อที่จะรองรับความต้องการที่ไม่สิ้นสุด ประกอบกับมีการคมนาคมขนส่งและการสื่อสารที่กว้างไกล ทำให้มีการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนความรู้ ค่านิยม และวัฒนธรรมต่างๆ ของแต่ละประเทศอย่างง่ายดาย ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยให้เปลี่ยนแปลงไป และกลายเป็นสังคมบริโภคนิยมมากขึ้น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวคือ สื่อจำนวนมากที่ชักนำหรือกระตุ้นให้คนในสังคมเกิดความรู้สึก ต้องการเครื่องอุปโภคบริโภคที่ไม่มีความจำเป็นในชีวิตอย่างรุนแรง เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อโซเชียล การโฆษณาเป็นต้น กระแสนิยมเรื่องการแต่งกายที่เยาวชนต้องใช้จ่ายเพื่อสนองความต้องการของตนเอง โดยไม่คำนึงว่ามีความจำเป็นต่อสภาพความเป็นอยู่ของตนเองมากน้อยเพียงใด (ประสิทธิ์ กุลบุญมา, 2546, หน้า 1) สังคมไทยในปัจจุบันนับว่าเป็นสังคมแห่งการบริโภคสังคมหนึ่ง พฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมมีความแตกต่างกันออกไปตามความจำเป็น ฐานะทางการเงิน รสนิยม ค่านิยม รายได้ของแต่ละบุคคล การบริโภคเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ แต่จากการที่ทรัพยากรมีอยู่จำกัด ในขณะที่ความต้องการซื้อสินค้าและบริการไม่จำกัด จึงทำให้มนุษย์สามารถบริโภคเท่าที่ตนมีกำลังซื้อ การเรียนรู้พฤติกรรมการบริโภคของคนไทยจะช่วยให้นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้บริโภคที่ดี บริโภคสินค้าอย่างประหยัดและรู้คุณค่า (กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ, 2553, หน้า 83) ความเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจเรื่องหนึ่งซึ่งถือเป็นหัวใจของธุรกิจก็ว่าได้ นั่นก็คือความเปลี่ยนแปลงใน "พฤติกรรมการบริโภค" อันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปของเทคโนโลยี สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดียนั่นเอง ซึ่งในอนาคตอันใกล้พฤติกรรมการบริโภคคนนอกจากเรื่องพฤติกรรมในแง่ของกระบวนการในการซื้อหรือใช้บริการแล้ว เรื่องของอารมณ์ความรู้สึกและกระบวนการตัดสินใจบนช่องทางหรือสื่อดิจิทัลก็จะมีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปด้วย พฤติกรรมผู้บริโภค ในยุคสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนี้ จำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมในแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความจำเป็นและประโยชน์สูงสุด ต้องรู้จักยับยั้งชั่งใจ ไม่ตามกระแสบริโภคนิยม ซึ่งปัจจุบันสื่อเทคโนโลยีมีความทันสมัย สะดวกสบาย สนองความ

ต้องการผู้บริโภครูปแบบ กอรปกับสื่อโฆษณาที่น่าสนใจกระตุ้นความต้องการบริโภคสินค้าและบริการ สร้างค่านิยมในการบริโภคตามกระแส ส่งผลให้การจัดการทางการเงินของบุคคล ไม่สมดุล มีรายรับไม่เพียงพอกับรายจ่ายและความต้องการบริโภคสินค้าและบริการ ทำให้ได้รับความเดือดร้อนและอาจนำไปสู่ปัญหาสังคมตามมาได้ ทั้งนี้ การเลือกบริโภคสินค้าและบริการ ควรเริ่มปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องให้กับเยาวชน ด้วยเหตุที่เป็นวัยที่ยากรู้ ยากลอง ถูกชักจูงได้ง่าย หากเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถเลือกบริโภคสินค้าและบริการ รวมถึงรู้เท่าทันสื่อโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกัน ป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการตัดสินใจทางเศรษฐกิจในตนเองได้เป็นอย่างดี

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็น มีทักษะการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 23) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด ไม่ว่าจะเป็น การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หรือใช้ในการตัดสินใจอย่างถูกต้องภายใต้การพิจารณาไตร่ตรองด้วยความรอบคอบ และสมเหตุสมผล เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ฝึกปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น พร้อมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนได้มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดขอบข่ายในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยกำหนดสาระต่างๆ ดังนี้ 1) สาระศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม 2) สาระหน้าที่พลเมือง 3) สาระเศรษฐศาสตร์ 4) สาระประวัติศาสตร์ และ 5) สาระภูมิศาสตร์ ซึ่งสาระเศรษฐศาสตร์ เป็นเนื้อหาที่เริ่มให้มีการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเป็นเนื้อหาที่เน้นทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การส่งเสริมให้นักเรียนมีพื้นฐานทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับการบริโภคสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในการเรียนรู้จึงต้องเน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ที่เกี่ยวข้อง

กับการผลิตการบริโภคและการบริการรวมไปถึงระบบเทคโนโลยีทันสมัยที่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจทางเศรษฐกิจ มีความสามารถที่จะเลือกประเมินคิดพิจารณาผลที่เกิดจากการเลือก และตัดสินใจ พร้อมทั้งมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสอนในสาระดังกล่าวจึงจำเป็นต้อง แสวงหาเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถอยู่ใน สังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดี กอปรกับการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET และการทดสอบ PISA ที่มุ่งเน้นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของ โจทย์ที่ซับซ้อนได้เพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับการใช้ชีวิตและการมีส่วนร่วมในสังคมในอนาคต

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพทางสมองด้านการคิด อย่างมีวิจารณญาณ การให้เหตุผลเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเป็นการฝึกทักษะการคิด อย่างมีวิจารณญาณ โดยมีการพิจารณาถึงข้อมูล หลักฐาน และเหตุผลมาอย่างรอบคอบ ซึ่งจะทำให้ ความคิดที่ได้สามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวางในทุกสถานการณ์ (ทีศนา แชมมณี, 2544, หน้า 149 - 150) กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ การเห็นปัญหา สามารถวิเคราะห์ปัญหา เพื่อพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ โดยยึดเหตุผลเป็นสำคัญ (เดือนเพ็ญ ตุ่นคำ และลัดดา ศิลาน้อย, 2558, หน้า 3) กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณยังเป็น กระบวนการคิดที่มีความสำคัญจำเป็น กล่าวคือ หากบุคคลสามารถคิดได้อย่างมีวิจารณญาณแล้ว ก็จะได้ความคิดที่ผ่านการกลั่นกรองมาดี สามารถนำไปใช้ได้ ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การ แก้ปัญหา การตัดสินใจ การริเริ่ม การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (สำนักงานสํานักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา, 2551, หน้า 5) จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สํานักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้กำหนดกรอบ ด้านกระบวนการที่ใช้ในการคิด โดยมีทักษะการคิดเป็นกรอบในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้นักเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะปัจจุบันองค์ ความรู้มีเพิ่มมากขึ้น การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ต้องอาศัยความพยายามในการเรียนรู้และการแสวงหา ความรู้ ซึ่งรวมถึงความสามารถ ด้านการคิดวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่ ถูกต้องเหมาะสม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการทางสติปัญญาของบุคคลที่จะ พิจารณาไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบเกี่ยวกับข้อมูล หรือสถานการณ์ที่ปรากฏ โดยอาศัย ความรู้ ความคิด ทศนคติ และทักษะต่างๆ หรือประสบการณ์ของตนเองในการสำรวจและประเมิน หลักฐาน เพื่อยืนยันสนับสนุนหรือปฏิเสธอย่างรอบคอบ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปและการปฏิบัติที่ สมเหตุสมผล ตามองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) กำหนด ขอบเขตของปัญหาได้ เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ข้อความ หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็น

ปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ 2) เลือกสารสนเทศหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาได้ เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคได้อย่างถูกต้อง 3) ระบุข้อความ และเป็นข้อตกลงเบื้องต้นได้ เป็นความสามารถในการพิจารณาแยกแยะข้อมูลจากข้อความหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การบริโภคว่าข้อมูลไหนเป็นข้อมูลที่ยอมรับและถูกต้อง 4) เลือกสมมติฐานได้ เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความ หรือสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรม การบริโภคให้ตรงกับปัญหาในข้อความหรือสถานการณ์นั้น คำนึงถึงความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหาหรือความเป็นไปได้ของสมมติฐาน และ 5) ลงสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล และตัดสินใจถูกต้องของข้อสรุปตามหลักเหตุผล เป็นความสามารถในการคิดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับเหตุและผลของพฤติกรรม การบริโภค โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริง ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ โดยผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการทางความคิด หาเหตุผลจนค้นพบความรู้ หรือแนวทางในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง สรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์ หรือวิธีการในการแก้ปัญหา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการควบคุม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2551, หน้า 136) นั่นคือ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ หาความรู้ มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เผชิญกับปัญหา หรือประสบการณ์จริงและใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณไตร่ตรองปัญหา สืบหา ค้นคว้าสาเหตุจนสามารถแก้ปัญหาได้ (มีนา โอวารินทร์, 2546, หน้า 24) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะต้องสืบค้น เสาะหา สืบหาตรวจสอบและค้นคว้าด้วยวิธีการต่างๆ จนทำให้เกิดความเข้าใจและเกิดการรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมาย จึงจะสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ของตนเอง และเก็บเป็นข้อมูลไว้ในสมองได้อย่างยาวนาน สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีสถานการณ์ใดๆ มาเผชิญหน้า (พจนา มะกรูดอินทร์, 2553) การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ มี 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม 2) ขั้นสร้างความสนใจ 3) ขั้นสำรวจค้นหา 4) ขั้นอธิบาย 5) ขั้นขยายความรู้ 6) ขั้นประเมินผล และ 7) ขั้นนำความรู้ไปใช้ (Eisenkraft, 2003 อ้างอิงใน ทศนีย์ คำอิม และคณะ, 2551, หน้า 63) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอนนี้ ได้ส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ 1) ความสามารถในการนิยามปัญหา 2) ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา 3) ความสามารถในการตระหนักข้อตกลงเบื้องต้น 4) ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน และ 5) ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล (Dressel

and Mayhew, 1957 อ้างอิงใน ประทวน เลิศเดชะ, 2551, หน้า 20 – 21) เนื่องจากมีสถานการณ์เรื่องเล่า ชาวเหตุการณ์ และใบงานที่นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อความ สถานการณ์ต่างๆ เลือกวิธีการแก้ปัญหา ระบุข้อตกลงเบื้องต้นได้ เลือกและกำหนดสมมติฐานในการแก้ปัญหา ตลอดจนสามารถสรุปข้อความหรือสถานการณ์ได้อย่างมีเหตุผล

เพื่อให้การจัดกิจกรรมสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องพัฒนาวิธีสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้และทักษะกระบวนการ และ การพัฒนาด้านความคิดด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใกล้ตัวและสัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียน จำเป็น ต้องหาเทคนิควิธีมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะได้พัฒนากระบวนการคิด เช่น การคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีเหตุผล และการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ จากการศึกษาวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ต่างๆ ผู้ศึกษาพบว่า ชุดกิจกรรมเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่สามารถพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งจะสนองตอบต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา โดยที่ครูออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนศึกษาและใช้สื่อต่างๆ ในแต่ละชุดกิจกรรมที่ได้สร้างขึ้น ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ เรื่องที่เรียน วิธีสอนและและขั้นตอนการทำกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน โดยผู้สอนเป็นเพียงที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ผู้เรียนจะเป็นผู้ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นโดยศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งสะดวกในการใช้งานและช่วยลดภาระการสอนของครู การเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้นั้นมีกิจกรรมหลากหลายที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม นักเรียนมีกระบวนการกลุ่มในการทำงาน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ความคิด ฝึกการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง จำต้องใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เป็นตัวกลางที่ช่วยนำความรู้หรือแหล่งความรู้ต่างๆ ไปสู่นักเรียนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมที่ครูได้จัดเตรียมไว้ให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเองอีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ความคิดพิจารณาข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามา เลือกและตัดสินใจได้อย่างมีเหตุมีผล

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรทำงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมี

วิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ในการสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง และเกิดองค์ความรู้ใหม่ สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้หลายๆ ด้าน และมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ นำไปสู่การตัดสินใจเลือกบริโภคสินค้าและบริการได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง และเพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภคเพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1.1 เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภคเพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภคเพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภคเพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตการศึกษาตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตแต่ละขั้นตอนออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. การตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน
- 1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน
- 1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 2 คน

2. การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย

2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/7 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร จำนวน 3 คน จำแนกเป็นกลุ่มระดับผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยใช้ผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 เป็นเกณฑ์ในการจำแนกกลุ่มนักเรียน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและเวลาที่ใช้ในการอ่านใบความรู้และใบงาน

2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร จำนวน 9 คน จำแนกเป็นกลุ่มระดับผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน กลุ่มละ 3 คน โดยใช้ผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 เป็นเกณฑ์การจำแนกกลุ่มนักเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

2.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร จำนวน 30 คน คละความสามารถ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขอบเขตด้านเนื้อหาการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของไอน์เซนคราฟต์ (Eisenkraft) ซึ่งประกอบ 1) ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม 2) ขั้นสร้างความสนใจ 3) ขั้นสำรวจค้นหา 4) ขั้นอธิบาย 5) ขั้นขยายความรู้ 6) ขั้นประเมินผล และ 7) ขั้นนำความรู้ไปใช้ ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงด้วยตนเอง ได้ค้นคว้าหาความรู้ผ่านกระบวนการคิด เชื่อมโยงความรู้ กระบวนการทำงานกลุ่มและการลงมือปฏิบัติพร้อมใช้เหตุผลในการสรุปองค์ความรู้ได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ส่วนขอบเขตการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเดรสเซลและเมย์ฮิล มาใช้เป็นตัวชี้วัดในการทำแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค ประกอบด้วยความสามารถต่างๆ 5 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถในการนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้
2. ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลที่เป็นสาเหตุของปัญหาการบริโภคได้
3. ความสามารถในการตระหนักข้อตกลงเบื้องต้น เป็นความสามารถในการพิจารณาข้อความหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคโดยคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้น
4. ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหา
5. ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล เป็นความสามารถที่ใช้เหตุและผลในการคิดพิจารณาเลือกบริโภคให้เหมาะสมกับตนเองได้

เนื้อหาที่นำมาสร้างชุดกิจกรรมเป็นเนื้อหาในหนังสือเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อกำหนดชีวิตอย่างมีดุลยภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีเนื้อหาที่ สอดคล้องเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนระดับชั้นของนักเรียน และอยู่ในสถานการณ์ ปัจจุบัน โดยจัดเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 ชุด ชุดละ 2 คาบ (คาบละ 50 นาที) รวมทั้งหมด 10 คาบ ดังนี้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หลักการบริโภคที่ดี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อุปสงค์ อุปทาน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1

2. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร จำนวน 45 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีเนื้อหาตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการ ทรัพยากรในการผลิต และการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและ

คุ่มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพจำนวน 5 ชุด ชุดละ 2 คาบ (คาบละ 50 นาที) รวมทั้งหมด 10 คาบ ประกอบด้วย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หลักการบริโภคที่ดี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อุปสงค์ อุปทาน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน
ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน
เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุด
กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภค
เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร จำนวน 45 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
สืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการประเมินออกเป็น 3 ด้าน
ประกอบด้วย ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมิน
ความพึงพอใจสอดคล้องกับ สุภาวดี คระนันท์ (2554, หน้า 49 - 50) การพัฒนาชุดกิจกรรมการ
เรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และวาสนา
เพียรสุทธิ (2557, หน้า 34 - 35) การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีทั้งหมด 5 ชุด ชุดละ 2 คาบ (คาบละ 50 นาที) รวมทั้งหมด 10 คาบ ซึ่งประกอบด้วย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หลักการบริโภคที่ดี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อุปสงค์ อุปทาน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน

2. การสืบเสาะหาความรู้ หมายถึง วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรม และมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยผู้สอนมีหน้าที่จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนได้มีการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงได้ด้วยตนเอง การสอนให้นักเรียนค้นหาความรู้โดยใช้กระบวนการทางความคิด โดยผ่านการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด ครูผู้สอนทำหน้าที่เพียงให้คำปรึกษาแนะนำ และคอยกระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง มี 7 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม ขั้นนี้ครูจะใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้คิดและแสดงความรู้เดิมคำถามอาจจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นตามสภาพสังคม การดำเนินชีวิตประจำวัน หรือเหตุการณ์ปัจจุบัน นักเรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับประสบการณ์เดิมของตนเอง

3.2 ขั้นสร้างความสนใจ เป็นการนำเข้าสู่เนื้อหา โดยสร้างความสนใจนักเรียนจากสื่อต่างๆ เช่น สื่อวีดิทัศน์ สื่อรูปภาพ เป็นต้น ที่มีลักษณะเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียนหรือเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้นักเรียนเกิดจากความสนใจ และร่วมกันอภิปราย ครูทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดและสร้างคำถาม ยั่วยุให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น

3.3 ขั้นสำรวจค้นหา กำหนดแนวทางการสำรวจตรวจสอบตั้งสมมติฐาน กำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ ลงมือปฏิบัติ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการตรวจสอบ อาจทำได้หลายวิธี เช่น สืบค้นข้อมูล สํารวจ อภิปราย ลงมือปฏิบัติ เป็นต้น ครูทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนตรวจสอบปัญหา และดำเนินการสำรวจตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.4 ขั้นอธิบาย นักเรียนจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ซึ่งจะช่วยให้เห็นแนวโน้มหรือความสัมพันธ์ของข้อมูล ขั้นนี้จะทำให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่

3.5 ขั้นขยายความรู้ ครูจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ให้นักเรียนมีความรู้มากขึ้น และขยายกรอบความคิดของตนเองและต่อเติมให้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิม ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งประเด็น เพื่ออภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นักเรียนจะนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยง กับความรู้เดิมไปใช้อธิบายสถานการณ์หรือเหตุการณ์อื่นๆ

3.6 ขั้นประเมินผล เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ ว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง อย่างไร และมากน้อยเพียงใด ขั้นนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประมวลและปรับประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่นๆ ได้

3.7 ขั้นนำความรู้ไปใช้ ครูเป็นผู้ทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาสนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน

4. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ค่าอัตราส่วนของคะแนนจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค ที่ผลิตและพัฒนาขึ้นใช้ มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 75/75

75 ตัวแรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ จะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 วัดได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 ชุด

75 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ จะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 วัดได้จากค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้ทำแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความสามารถด้านการคิดพิจารณาข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภค โดยใช้ความรู้ และเหตุผล นำไปสู่การตัดสินใจเลือกบริโภคได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง ประกอบด้วยลักษณะการคิด 5 ด้าน คือ

5.1 ความสามารถในการนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้

5.2 ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลที่เป็นสาเหตุของปัญหาการบริโภคได้

5.3 ความสามารถในการตระหนักข้อตกลงเบื้องต้น เป็นความสามารถในการพิจารณาข้อความหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการบริโภคโดยคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้น

5.4 ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการบริโภค โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหา

5.5 ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล เป็นความสามารถที่ใช้เหตุและผลในการคิดพิจารณาเลือกบริโภคให้เหมาะสมกับตนเองได้

6. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นในทางที่ดีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ด้านละ 3 ข้อ รวมเป็น 9 ข้อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนสามารถเลือกบริโภคสินค้าและบริการได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง
2. นักเรียนได้รับการพัฒนากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลให้กับผู้อื่นได้รู้จักเลือกบริโภคสินค้าและบริการที่เหมาะสมได้
4. วิธีการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณในเรื่องอื่นๆ ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
 - 1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.1 ความหมายของชุดกิจกรรม
 - 2.2 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม
 - 2.3 ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม
 - 2.4 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
 - 3.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
 - 3.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
 - 3.3 วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
 - 3.4 บทบาทของครูและนักเรียนในการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
 - 3.5 ข้อดีและข้อจำกัดของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้
4. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 4.1 ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 4.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 4.3 ลักษณะของบุคคลที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 4.4 การวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
5. ความพึงพอใจต่อการเรียน
 - 5.1 ความหมาย
 - 5.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 5.3 การวัดความพึงพอใจ
- 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 6.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 4)

1.1 หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 1.1.1 เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
- 1.1.2 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 1.1.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
- 1.1.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลาและการจัดการเรียนรู้
- 1.1.5 เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

1.2 จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อไปนี้

- 1.2.1 เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
- 1.2.2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเรียน และรักการค้นคว้า

1.3.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ

1.3.5 อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

1.3.6 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

1.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ดังนี้

1.4.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

1.4.2 ซื่อสัตย์สุจริต

1.4.3 มีวินัย

1.4.4 ใฝ่เรียนรู้

1.4.5 อยู่อย่างพอเพียง

1.4.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

1.4.7 รักความเป็นไทย

1.4.8 มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

1.5 มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1.5.1 ภาษาไทย

1.5.2 คณิตศาสตร์

1.5.3 วิทยาศาสตร์

1.5.4 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.5.5 สุขศึกษาและพลศึกษา

1.5.6 ศิลปะ

1.5.7 ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี

1.5.8 ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่า สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, หน้า 1 – 5) ได้อธิบายเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่า เป็นหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งหมด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1 ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

2.2 สารการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกัน ในสังคม มีการเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับ ตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และ ค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของ พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตาม หลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรง รักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มี ค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและ การบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการ ของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทาง ประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้าน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและ สามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.3 ระดับการศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

2.4 ทำไมต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

2.5 เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ ดังนี้

ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติ

ในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.6 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

รายละเอียดตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา และโครงสร้างรายสาระวิชา เศรษฐศาสตร์ มีดังนี้

ตาราง 1 แสดงตัวชี้วัดชั้นปี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์

ตัวชี้วัดชั้นปี ระดับ ม.ต้น		
ม.1	ม.2	ม.3
1. อธิบายความหมายและความสำคัญของ เศรษฐศาสตร์	1. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม	1. อธิบายกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ
2. วิเคราะห์ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ	2. อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ	2. มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. อธิบายความเป็นมาหลักการและความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	3. เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์
	4. อภิปรายแนวทางการคุ้มครองสิทธิ ของตนเองในฐานะผู้บริโภค	

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาสังคมศึกษา เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ภาคเรียนที่ 1 – 2) รหัสวิชา ส21102
 เวลา 20 ชั่วโมง/ปี จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ ความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์ ค่านิยมและพฤติกรรม
 การบริโภคของคนในสังคมซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ ความเป็นมา หลักการและ
 ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย บทบาทหน้าที่และความแตกต่างของ
 สถาบันการเงินแต่ละประเภทและธนาคารกลาง การพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทาง
 เศรษฐกิจในประเทศ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน และกฎหมายเกี่ยวกับ
 ทรัพย์สินทางปัญญา

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทาง
 สังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์
 เศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก สามารถบริหารจัดการ
 ทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและ
 คุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3

ส 3.2 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4

รวม 7 ตัวชี้วัด

ตาราง 2 แสดงโครงสร้างรายละเอียดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 วิชาภูมิศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2
 เวลา 60 คาบ จำนวน 1.5 หน่วยกิต

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ความรู้ เบื้องต้นทาง ภูมิศาสตร์	มฐ ส 5.1 ม.1/1 มฐ ส 5.1 ม.1/2 มฐ ส 5.1 ม.1.3 มฐ ส 5.2 ม.1/1 มฐ ส 5.2 ม.1/2	เครื่องมือและ อุปกรณ์ ภูมิศาสตร์ ภัยธรรมชาติ และการระวังภัย	- ทักษะการคิด วิเคราะห์ - ทักษะการคิด อย่างมี วิจารณญาณ	5	5
2-3	ลักษณะทาง กายภาพและ ระบบการ ดำเนินชีวิต ของมนุษย์ใน ภูมิภาคเอเชีย	มฐ ส 5.1 ม.1/1 มฐ ส 5.2 ม.1/1 มฐ ส 5.2 ม.1/2 มฐ ส 5.2 ม.1/3 มฐ ส 5.2 ม.1/4	ลักษณะทาง กายภาพของ ภูมิภาคเอเชีย ระบบการ ดำเนินชีวิตของ มนุษย์ใน ภูมิภาคเอเชีย	- ทักษะการคิด วิเคราะห์	12	10
4-5	ลักษณะทาง กายภาพและ ระบบการ ดำเนินชีวิต ของมนุษย์ใน ภูมิภาค ออสเตรเลีย - โอเชียเนีย	มฐ ส 5.1 ม.1/1 มฐ ส 5.2 ม.1/1 มฐ ส 5.2 ม.1/2 มฐ ส 5.2 ม.1/3 มฐ ส 5.2 ม.1/4	ลักษณะทาง กายภาพของ ภูมิภาค ออสเตรเลีย -โอเชียเนีย - ระบบการ ดำเนินชีวิตของ มนุษย์ใน ภูมิภาค ออสเตรเลีย - โอเชียเนีย	- ทักษะการคิด วิเคราะห์	10	5

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	ทักษะการ คิด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	เศรษฐศาสตร์ เบื้องต้น	ส 3.1 ม.1/1	เศรษฐศาสตร์มี ความสำคัญต่อการ ดำเนินชีวิตของมนุษย์ การศึกษาและทำความเข้าใจ เข้าใจทรัพยากรที่จำกัด กับความต้องการที่ไม่ จำกัด ความขาดแคลน การเลือก และค่าเสีย โอกาส มีผลต่อการ ตัดสินใจในการบริโภคได้ อย่างเหมาะสม	- ทักษะการ คิดวิเคราะห์ - ทักษะการ คิดอย่างมี วิจารณญาณ	4	2
2	พฤติกรรมกร บริโภค	ส 3.1 ม.1/2 ส 3.2 ม.1/3 ม.1/4	ค่านิยมและพฤติกรรม การบริโภคของคนใน สังคม มีความสัมพันธ์ กับกฎอุปสงค์และ อุปทาน มีผลต่อ เศรษฐกิจของชุมชนและ ประเทศ ในปัจจุบันมี กฎหมายทรัพย์สินทาง ปัญญาซึ่งมีผลดีต่อ ผู้บริโภค	- ทักษะการ คิดวิเคราะห์ - ทักษะการ คิดอย่างมี วิจารณญาณ	10	15
3	เศรษฐกิจ ประเทศไทย	ส 3.2 ม.1/2	การพึ่งพาอาศัยกันและ การแข่งขันกันทาง เศรษฐกิจในประเทศ มีผล ต่อการพัฒนาสภาพ เศรษฐกิจของชุมชนและ ประเทศ	- ทักษะการ คิดวิเคราะห์ - ทักษะการ คิดอย่างมี วิจารณญาณ	5	5

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
4	เศรษฐกิจ พอเพียง	ส 3.1 ม.1/3	ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง มีหลักการ สำคัญที่ทำให้ผู้ปฏิบัติ สามารถดำรงชีวิตอย่าง มีคุณภาพ ส่งผลต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศอย่าง ยั่งยืน	- ทักษะการคิด วิเคราะห์ - ทักษะการคิด อย่างมี วิจารณญาณ	5	5
5	แผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคม แห่งชาติ	ส 3.1 ม.1/1 ส 3.1 ม.1/2 ส 3.1 ม.1/3 ส 3.2 ม.1/2 ส 3.2 ม.1/3	ความหมายของการ พัฒนาเศรษฐกิจ เป้าหมายของการ พัฒนาเศรษฐกิจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	- ทักษะการคิด วิเคราะห์	3	3
สอบปลายภาค						
รวม					54	50
สอบกลางภาค					3	20
สอบปลายภาค					3	30
รวม					60	100

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ความหมายของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่รวบรวมสื่อกระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถแก้ปัญหาทางการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระการเรียนรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนและสมดุลกัน ชุดกิจกรรมเป็นคำใหม่ยังไม่มีนักการศึกษาท่านใดให้ความหมายไว้ แต่มีผู้ให้ความหมายของ

คำบางคำที่มีลักษณะ และความหมายใกล้เคียงกัน คือ ชุดการสอนหรือชุดการเรียนการสอน ชุดการสอนเป็นคำในภาษาอังกฤษที่เรียกชื่อต่างกัน เช่น Learning Package Instruction Package หรือ Instruction Kits ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

ฮัสตัน (Houston, 1972 อ้างอิงใน อ้อยทิพย์ ผลเพิ่ม, 2534, หน้า 17) ชุดการสอน หมายถึง ชุดของประสบการณ์ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนเพื่อสัมฤทธิ์ผลตาม จุดมุ่งหมายเฉพาะ ซึ่งชุดการสอนอาจมีรูปแบบต่างๆ กัน ชุดการสอน คือ การนำระบบสื่อประสม (Multimedia) ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ของ แต่ละหน่วยมาช่วยให้การเปลี่ยน พฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชุดการสอนนิยมจัดไว้ในกล่องหรือซองเป็น หมวดๆ ภายในชุดจะประกอบด้วยคู่มือ การใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ เช่น ภาพประกอบ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ กิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขึ้น

กู๊ด (Good, 1973 อ้างอิงใน อ้อยทิพย์ ผลเพิ่ม, 2534, หน้า 17) ชุดการสอน คือ โปรแกรมทางการสอนทุกอย่างที่จัดไว้เฉพาะ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน คู่มือครู เนื้อหา แบบฝึกหัด ข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้อย่างครบถ้วน ชุดการสอนนี้ ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนแต่ละคนเป็นผู้ได้ศึกษาด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำเท่านั้น

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543, หน้า 91) ได้อธิบายว่า ชุดการสอน คือ ชุดการเรียน มาจาก คำว่า Instructional Package หรือ Learning Package เดิมใช้คำว่า ชุดการสอน เพราะเป็นสื่อที่ ครูนำมาใช้ประกอบการสอน ต่อมาแนวคิดในการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีอิทธิพลมากขึ้น การ เรียนรู้ที่ดีควรให้ผู้เรียนได้เรียนเอง จึงมีผู้นิยมเรียกชุดการสอนเป็นชุดการเรียน หรือชุดการเรียน การ สอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545, หน้า 23) ชุดการสอน Package เป็นสื่อประสมที่พัฒนาขึ้น ตรง มีระบบตามวัตถุประสงค์แนวคิดและเนื้อหาสาระ ชุดการสอนมีวัตถุประสงค์ที่จะสอนเรื่องใด เรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ชุดการสอนเรื่องการอ่าน จะไปใช้เรื่องการเขียนไม่ได้ ชุดการสอน รายบุคคล หรือชุดการสอนกิจกรรม

สรุปได้ว่า ชุดการสอนหรือชุดกิจกรรม คือ สื่อที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา โดยมี การวางแผนการใช้สื่อประสมกับเนื้อหาอย่างเป็นระบบ โดยจัดทำเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดการเรียนรู้ ได้ด้วยตนเอง

องค์ประกอบของชุดกิจกรรม/ชุดการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2537, หน้า 95 - 96) ได้นำเสนอว่า ชุดการสอนควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. คู่มือการใช้ชุดการสอนเป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดการสอนศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ครูต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทของผู้เรียน การจัดชั้นเรียน ในกรณีของชุดการสอนที่มุ่งใช้กับกลุ่มย่อย เช่น ในศูนย์การเรียน

2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากเรียนชุดการสอนจบแล้วผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนต่างๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษามีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรม หรือประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่างๆ เทปบันทึกเสียง วีดิทัศน์และของจริง เป็นต้น

ทิตนา แชมมณี (2543, หน้า 10-12) ได้กล่าวว่า ชุดกิจกรรมประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. ชื่อกิจกรรม ประกอบด้วย หมายเลขกิจกรรม ชื่อของกิจกรรม และเนื้อหาของกิจกรรมนั้น

2. คำชี้แจง เป็นส่วนที่อธิบายความมุ่งหมายที่สำคัญของกิจกรรมและลักษณะของการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น

3. จุดมุ่งหมาย เป็นส่วนที่ระบุจุดมุ่งหมายที่สำคัญของกิจกรรมนั้น

4. ความคิดรวบยอด เป็นส่วนที่ระบุเนื้อหาหรือมโนทัศน์ของกิจกรรมนั้น ส่วนนี้ควรได้รับการเน้นย้ำเป็นพิเศษ

5. สื่อ เป็นส่วนที่ระบุถึงวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรม เพื่อช่วยให้ครูทราบว่าต้องเตรียมอะไรบ้าง

6. เวลาที่ใช้ เป็นส่วนที่ระบุถึงเวลาโดยประมาณว่า กิจกรรมนั้นควรใช้เวลาเพียงใด

7. ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม เป็นส่วนที่ระบุในการจัดกิจกรรม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ วิธีการจัดกิจกรรมนี้ได้จัดไว้เป็นขั้นตอน ซึ่งนอกจากจะสอดคล้องกับหลักวิชาแล้วยังเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ครูในการดำเนินการ มีขั้นตอน ดังนี้

7.1 ขั้นนำ เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนขั้นกิจกรรม เป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้เรียน

7.1.1 ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดประสบการณ์นำสู่การเรียนรู้ตามเป้าหมาย

7.1.2 ชั้นอภิปราย เป็นส่วนที่ผู้เรียนจะได้มีโอกาสนำประสบการณ์จากชั้นกิจกรรมมาวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและอภิปราย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวาง

7.1.3 ชั้นสรุป เป็นส่วนที่ครูและผู้เรียนประมวลความรู้ที่ได้จากชั้นกิจกรรมและชั้นอภิปราย นำมาสรุปสาระสำคัญที่สามารถนำไปใช้ได้ต่อไป

7.1.4 ชั้นฝึกปฏิบัติ เป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้จากการเรียนในกิจกรรมไปฝึกปฏิบัติเพิ่มเติม

7.1.5 ชั้นประเมินผล เป็นส่วนที่วัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนหลังจากการฝึกปฏิบัติกิจกรรมครบถ้วนทุกขั้นตอนแล้ว โดยทำแบบฝึกหัดทบทวนท้ายชุดกิจกรรมจากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า องค์ประกอบของชุดกิจกรรม ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ บัตรกิจกรรม แบบเฉลยกิจกรรม แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของชุดกิจกรรม

ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม

การสร้างชุดกิจกรรม เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน มีองค์ประกอบในชุดกิจกรรมแตกต่างกันออกไป ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างหรือพัฒนาชุดกิจกรรมที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2522, หน้า 154) ได้แบ่งขั้นตอนการสร้างออกเป็น 10 ขั้นตอน ดังนี้

กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา และประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม

1. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน ประมาณเนื้อหาที่ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์ หรือสอนได้หน่วยละครั้ง

2. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องตามตัวเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์อะไรแก่ผู้เรียนบ้าง แล้วกำหนดหัวข้อเรื่องออกมาเป็นหน่วยการสอนย่อย

3. กำหนดหลักการและความคิดรวบยอด หลักการและความคิดรวบยอดที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อเรื่อง โดยสรุปรวมแนวคิด สาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

4. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง โดยเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

5. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางเลือกและผลิตรายการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ การทำกิจกรรม การเล่นเกม ฯลฯ

6. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากเรียนชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้แล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่

7. เลือกการผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีการที่ครูใช้จัดเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อครูผลิตสื่อการสอนแต่ละหัวข้อเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

8. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจะต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นโดยคำนึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย

9. การใช้ชุดการสอนเป็นขั้นนำชุดการสอนไปใช้ ซึ่งจำเป็นต้องมีการตรวจสอบและปรับปรุงตลอดเวลา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545, หน้า 63) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา และอุปกรณ์โดยกำหนดเป็นหมวดวิชา
2. กำหนดหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการเรียนรู้
3. กำหนดหัวเรื่องในการสอน แต่ละหน่วยควรแบ่งประสบการณ์ออกเป็น 4-6 หัวเรื่อง
4. กำหนดความคิดรวบยอด และหลักการ สรุปแนวความคิด สาระ และหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบ

8. อิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

9. เลือกและผลิตสื่อการเรียน

10. การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นหลักประกันว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอนเป็นไปตามที่เกณฑ์กำหนดไว้

11. การใช้ชุดการเรียนในขั้นนำไปใช้ จะต้องปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 69) กล่าวว่า การเตรียมการในการออกแบบการสร้างชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมโดยละเอียดทั้งทฤษฎี แนวคิด หลักการสำคัญในการสร้างชุดกิจกรรม
2. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสอน ตามหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้
3. ออกแบบชุดกิจกรรม
4. เขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการนำตารางการออกแบบชุดกิจกรรมมาเป็นกรอบในการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีองค์ประกอบครบถ้วน โดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบ คือ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และอาจมีภาคผนวกท้ายแผน ที่แสดงให้เห็นถึง สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ใบกิจกรรม ใบงาน ใบความรู้ เครื่องมือวัดประเมินผล เป็นต้น
5. สร้างชุดกิจกรรม โดยการผลิตสื่อและเครื่องมือต่างๆ ของแต่ละชุดกิจกรรมตามตารางการออกแบบชุดกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
6. เขียนคู่มือการใช้ชุดกิจกรรม โดยในคู่มืออาจมีองค์ประกอบ คือ คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมสำหรับครู คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียน รายการอุปกรณ์ในชุดกิจกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดประเมินผลการเรียนรู้จากชุดกิจกรรม

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม ประกอบด้วย

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรม
 2. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน
 3. ออกแบบชุดกิจกรรม
 4. เขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้
 5. สร้างชุดกิจกรรม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
 6. เขียนคู่มือการใช้ชุดกิจกรรม ซึ่งมีรายละเอียดในการใช้ชุดกิจกรรมอย่างครบถ้วน
- จากขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมที่สรุปข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรม

3. สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน
4. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงแก้ไข
5. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาปรับปรุงแก้ไข
6. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม
7. จัดพิมพ์ชุดกิจกรรมฉบับสมบูรณ์

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

1. ความหมายของการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2531 อ้างอิงใน ทศนีย์ คำอิม และคณะ 2551, หน้า 137) ที่กล่าวไว้ว่า เมื่อผลิตชุดกิจกรรมขึ้นเป็นต้นแบบแล้วจะต้องนำชุดกิจกรรมไปทดสอบประสิทธิภาพตามขั้นตอนการทดลองภาคสนาม เป็นการทดลองกับนักเรียนทั้งชั้นที่มีจำนวนนักเรียน 10 - 40 คน นำผลที่ได้มาคำนวณประสิทธิภาพ และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 2.5 ก็ให้ยอมรับได้ หากแตกต่างกันมากผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมใหม่ โดยยึดสภาพความเป็นจริงเป็นเกณฑ์

สุโขทัยธรรมาราช (2540 อ้างอิงใน ทับทิม บุญเหลือ, 2554, หน้า 31-32) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หมายถึง การนำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปทดลองสอนจริง (Trail run)

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 71) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม หมายถึง การนำนวัตกรรมนั้นไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงให้เป็นชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หมายถึง การนำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนด เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข และเป็นการประกันว่าชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพสามารถนำมาใช้ในการสอนได้

2. ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรม

การทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรม เป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้ทราบว่าเมื่อใช้สื่อกับนักเรียนเกิดประสิทธิผลในการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เป็นการตรวจสอบความเป็นไปได้ของนวัตกรรมก่อนนำไปใช้จริงกับนักเรียนที่ต้องการพัฒนา (กลุ่มตัวอย่างจริง) และเพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด รวมทั้งเป็นการตรวจสอบหาจุดอ่อนข้อบกพร่อง และแนวทางแก้ไขนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ซึ่งการทดลองใช้มีแนวทาง ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2552, หน้า 494-497)

2.1 การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) คือ การทดลองกับนักเรียนประมาณ 3 คน โดยใช้ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง ต่ำ แล้วนำผลการทดลองไปคำนวณหาประสิทธิภาพ

และปรับปรุงบางส่วนที่ยังบกพร่อง ในขั้นนี้ประสิทธิภาพที่ได้จะต่ำกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้

2.2 การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (1:10) คือ การทดลองกับผู้เรียน 6 - 10 คน โดยใช้ผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง ปานกลาง ต่ำ แล้วนำผลการทดลองไปคำนวณหาประสิทธิภาพ และปรับปรุงบางส่วนที่ยังบกพร่อง ในขั้นนี้ประสิทธิภาพที่ได้จะใกล้เคียงเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้

2.3 การทดสอบภาคสนาม (1:100) คือ การทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้นเรียน จำนวน 30 - 100 คน แล้วนำผลการทดลองไปคำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุงบางส่วนที่ยังบกพร่อง ในขั้นนี้ ชุดกิจกรรมน่าจะมีประสิทธิภาพเท่ากับหรือสูงเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้

ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี (2555, หน้า13) ได้กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทดลองใช้ชุดกิจกรรมกับนักเรียน 1 คน ที่อยู่ระดับชั้นเดียวกับกลุ่มเป้าหมายหรือสูงกว่ากลุ่มเป้าหมาย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับเนื้อหา กิจกรรม ตลอดจนเวลา การปฏิบัติกิจกรรมในชุดที่กำหนดไว้ข้างต้น

2. ทดลองกลุ่มย่อยกับนักเรียนที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มเป้าหมาย 3-5 คน ที่มีความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของชุดกิจกรรม และแก้ไขปรับปรุง

3. ทดลองภาคสนาม (Field trial) คือ การนำชุดกิจกรรมไปทดลองกับนักเรียนที่มีลักษณะเดียวกับกลุ่มเป้าหมาย 10 - 30 คน เพื่อการแก้ไขปรับปรุงชุดกิจกรรม และแบบทดสอบ หลังเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

4. ทดลองหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม คือ การนำชุดกิจกรรมที่ได้ปรับปรุงไว้ดีแล้ว ไปทดลองหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลองหาประสิทธิภาพ

โดยสรุป การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้หาประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ตรวจสอบหาความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาและเวลาที่ใช้ในการใช้ชุดกิจกรรม จำนวน 3 คน โดยทดลองกับนักเรียนที่มีผลการเรียน สูง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 1 คน แล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

2. ตรวจสอบหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 รอบที่ 1 จำนวน 9 คน โดยเลือกทดลองกับนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 3 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

3. ตรวจสอบหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 รอบที่ 2 จำนวน 30 คน โดยเลือกทดลองกับนักเรียนที่คละความสามารถ เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

3. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2532, หน้า 494 - 497) กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสม แต่โดยปกติเนื้อที่เป็นความรู้ ความจำมักจะตั้งไว้ที่ 80/80, 85/85 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 71) ได้ศึกษาการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยถือว่านวัตกรรมที่จะมีประสิทธิภาวนั้นจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมไว้ 80/80 มีความหมายว่า

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนจากการปฏิบัติแต่ละกิจกรรมย่อยในชุดกิจกรรมนั้น แล้วได้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนรวมของนักเรียนทุกคนจากการทดสอบหลังเรียนในชุดกิจกรรม แล้วได้ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

การที่จะกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาจากธรรมชาติของวิชา สภาพของนักเรียนและความสามารถของผู้ผลิตสื่อ ซึ่งการตั้งเกณฑ์ไว้สูงเกินไปจะทำให้เกิดความท้อถอยในการพัฒนาให้ถึงเกณฑ์ แต่ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำเกินไปจะได้นวัตกรรมที่มีคุณภาพต่ำ โดยปกติเนื้อที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตคติ อาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 70/70, 75/75 เป็นต้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540 อังอิงโน ทับทิม บุญเหลืออม, 2554, หน้า 31 - 32) กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นระดับที่ผู้ผลิตชุดกิจกรรมจะพึงพอใจว่า หากชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว ชุดกิจกรรมนั้นก็มีความคุ้มค่า การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ กระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง

(กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) และ E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) โดยกำหนดให้เป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

สรุปได้ว่า เกณฑ์การหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรม หมายถึง การกำหนดระดับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม เพื่อให้ได้ชุดกิจกรรมที่มีคุณค่า ซึ่งเกณฑ์ที่ตั้งไว้สำหรับความรู้ ความจำมักตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนที่เป็นทักษะหรือเจตคติ มักตั้งไว้ที่ 70/70, 75/75

4. กลุ่มตัวอย่างในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 71) ได้กล่าวถึง กลุ่มตัวอย่างในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. เป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับเดียวกับนักเรียนที่เราจะนำนวัตกรรมไปใช้สอนจริง เป็นนักเรียนที่ยังไม่เคยเรียนเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรม
2. เป็นนักเรียนที่มีคุณลักษณะตรงกับประเภทของนวัตกรรมที่กำหนดไว้ เช่น ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นใช้เพื่อให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่ม และเป็นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนที่นำมาทดลองต้องเหมาะสมกับลักษณะชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้น หรือถ้าเป็นผู้เรียนในห้องเรียนทั่วไปก็อาจใช้นักเรียนที่มีทั้งสติปัญญาสูง ปานกลาง และต่ำได้
3. เป็นนักเรียนที่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ทดลองใช้นวัตกรรมได้ เพื่อนำผลการให้ข้อมูลนั้นไปปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. การวิเคราะห์และสรุปผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 71) กล่าวว่า เมื่อดำเนินการทดลองในแต่ละขั้นตอน ผู้สร้างชุดกิจกรรมต้องนำผลมาวิเคราะห์จุดที่ยังบกพร่องและวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพแล้วสรุปผล ดังเช่น จากผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมนี้มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 83.33/83.00 ซึ่งถ้าผู้สร้างกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ที่ 75/75 ค่าที่ได้ในครั้งนี้จะสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเกณฑ์การยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม มีดังนี้

เมื่อทดลองสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมแล้วก็สามารถหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมได้ แล้วนำประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่หาได้ไปเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ เพื่อพิจารณาว่าจะยอมรับประสิทธิภาพหรือไม่ การยอมรับประสิทธิภาพให้ถือค่าแปรปรวน 2.5 - 5 เปอร์เซ็นต์

นั่นคือ ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์ 5 เปอร์เซนต์ แต่โดยปกติจะกำหนดไว้ 2.5 เปอร์เซนต์ อาทิ

ตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ 90/90 เมื่อนำชุดกิจกรรมไปทดลองปรากฏว่าชุดกิจกรรมนั้นมี ประสิทธิภาพ 87.5/87.5 ก็สามารถยอมรับได้ว่าชุดกิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพซึ่งการยอมรับ ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมมี 3 ระดับ คือ

สูงกว่าเกณฑ์ เช่น ตั้งเกณฑ์ 90/90 แล้วหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมได้ 95/95

เท่าเกณฑ์ เช่น 90/90 แล้วหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมได้ 90/90 (เป็นไปได้ยากมาก)

ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ยอมรับได้ว่ามีประสิทธิภาพ เช่น ตั้งเกณฑ์ 90/90 แล้วหา ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมได้ 88.50/87.75

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ สืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา เศรษฐศาสตร์ เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ เกณฑ์ 75/75

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ของคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการและวิธีการของบุคคลในการสร้างความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์ รวมทั้งโครงสร้างทางปัญญา และความเชื่อที่ใช้ในการ แปลความหมายเหตุการณ์และสิ่งต่างๆ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะต้อง จัดกระทำกับข้อมูล นอกจากกระบวนการเรียนรู้จะเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ภายในสมองแล้วยังเป็นกระบวนการทางสังคมด้วยการสร้างความรู้จึงเป็นกระบวนการทั้งด้านสติปัญญาและสังคมควบคู่กันไป การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะเป็นวิธีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดด้วยตนเอง รู้จัก ค้นคว้าหาเหตุผล และสามารถแก้ปัญหาได้ โดยการนำเอาวิธีการต่างๆ ของกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ไปใช้ นอกจากนี้ยังเป็นการเรียนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วย เป็นกระบวนการที่นักเรียนจะต้องสืบค้น เสาะหา สืบตรวจสอบ และค้นคว้าด้วยวิธีการต่างๆ จน ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเกิดการรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมาย จึงจะสามารถสร้างเป็น องค์ความรู้ของนักเรียนเอง และเก็บเป็นข้อมูลไว้ในสมองได้อย่างยาวนาน สามารถนำมาใช้ได้เมื่อ มีสถานการณ์ใดๆ มาเผชิญหน้า

1. ความหมายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

ได้มีผู้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ไว้ ดังนี้

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ (2544, หน้า 56 - 57) ให้ความหมาย การจัดการกิจกรรมแบบสืบเสาะหาความรู้ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีให้นักเรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองหรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้ นักเรียนบรรลุเป้าหมาย วิธีสืบเสาะหาความรู้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของการเรียนเป็นวิธีการหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นการปฏิบัติจริงมากที่สุด วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้นี้เป็นที่รู้จักกันหลายชื่อ เช่น การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสอนแบบสอบสวน การสอนให้นักเรียนค้นหาความรู้โดยใช้กระบวนการทางความคิด การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ การสอนแบบค้นพบ การสอนแบบแก้ปัญหา การสอนแบบสืบเรื่องราว วิธีสืบเสาะหาความรู้ ดังกล่าวเป็นกลวิธีการสอนที่สำคัญต่อการเรียนการสอน ซึ่งวิธีนี้อยู่บนพื้นฐานของแนว Constructivism เป็นแนวคิดที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ด้วยตนเอง ความรู้ที่ได้จะคงถาวรอยู่ในความจำระยะยาว ครูไม่สามารถสร้างได้ ครูเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้

ประสาธ เนืองเฉลิม (2550, หน้า 95) ได้ให้ความหมาย การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นการสอนที่เน้นกระบวนการได้ค้นพบความจริงต่างๆ ด้วยตนเอง ให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา ครูวิทยาศาสตร์ต้องมีการเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ศึกษาโครงสร้างของกระบวนการสอน การจัดลำดับเนื้อหา โดยครูทำหน้าที่คล้ายผู้ช่วยและนักเรียนทำหน้าที่คล้ายผู้จัดแผนการเรียน นักเรียนเป็นผู้เริ่มต้นในการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2551, หน้า 136) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ คือ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ โดยผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการทางความคิด หาเหตุผลจนค้นพบความรู้ หรือแนวทางในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง สรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์ หรือวิธีการในการแก้ปัญหา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการควบคุม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง

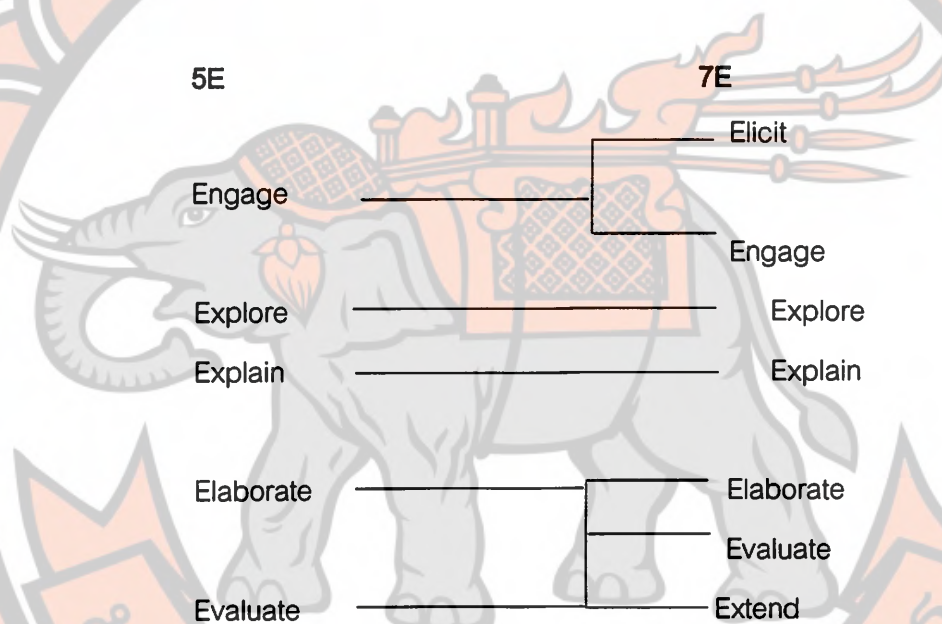
จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการจัดการกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ได้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนได้มีการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงได้ด้วยตนเอง การสอนให้นักเรียนค้นหาความรู้โดยใช้กระบวนการทางความคิด โดยผ่านการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด ครูผู้สอนทำหน้าที่เพียงให้คำปรึกษา แนะนำ และคอยกระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเอง

ตาราง 3 แสดงสรุปความหมายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์	ประสาท เนืองเฉลิม	สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ	สรุป
<p>การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีให้นักเรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองหรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนบรรลุเป้าหมาย วิธีสืบเสาะหาความรู้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของการเรียนเป็นวิธีการหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นการปฏิบัติจริงมากที่สุด วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้นี้เป็นที่รู้จักกันหลายชื่อ เช่น การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสอนแบบสอบสวน การสอนให้นักเรียนค้นหาความรู้โดยใช้กระบวนการทางความคิด การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ การสอนแบบค้นพบ การสอนแบบแก้ปัญหา การสอนแบบสืบเรื่องราว วิธีสืบเสาะหาความรู้ ดังกล่าวเป็นกลวิธีการสอนที่สำคัญต่อการเรียนการสอน ซึ่งวิธีนี้อยู่บนพื้นฐานของแนว Constructivism เป็นแนวคิดที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ด้วยตนเอง ความรู้ที่ได้จะคงถาวรอยู่ในความจำระยะยาว ครูไม่สามารถสร้างได้ ครูเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้</p>	<p>การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นการสอนที่เน้นกระบวนการได้ค้นพบความจริงต่างๆ ด้วยตนเอง ให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา ครูวิทยาศาสตร์ต้องมีการเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ศึกษาโครงสร้างของกระบวนการสอน การจัดลำดับเนื้อหา โดยครูทำหน้าที่คล้ายผู้ช่วยและนักเรียนทำหน้าที่คล้ายผู้จัดแผนการเรียน นักเรียนเป็นผู้เริ่มต้นในการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง</p>	<p>กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ โดยผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการทางความคิด หาเหตุผลจนค้นพบความรู้ หรือแนวทางในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง สรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์ หรือวิธีการในการแก้ปัญหา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการควบคุม ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง</p>	<p>ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ได้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนได้มีการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงได้ด้วยตนเอง การสอนให้นักเรียนค้นหาความรู้โดยใช้กระบวนการทางความคิด โดยผ่านการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด ครูผู้สอนทำหน้าที่เพียงให้คำปรึกษาแนะนำและคอยกระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง</p>

2. รูปแบบการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน

ไอน์เซนคราฟต์ (Eisenkraft, 2003 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 52 - 55) ได้พัฒนารูปแบบของ BSCS จาก 5 ขั้นตอน เป็น 7 ขั้นตอน โดยให้เหตุผลว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ 5E เป็นขั้นตอนที่ยังไม่ต่อเนื่อง จึงเพิ่มขั้นตอนการเรียนรู้อีก 2 ขั้นตอน โดยมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้มีความสนใจและสนุกกับการเรียน และยังสามารถปรับประยุกต์สิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การสร้างประสบการณ์ของตนเอง

ภาพ 1 แสดงเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบ 5E เป็น 7E ของไอน์เซนคราฟต์ (Eisenkraft)

ที่มา: Eesinkraft อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 53

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน มุ่งเน้นการถ่ายโอนการเรียนรู้และตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียน ทำให้ครูค้นพบว่านักเรียนต้องเรียนรู้อะไร ก่อนที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาบทเรียนนั้นๆ นักเรียนจะสร้างความรู้จากพื้นฐานความรู้ที่มี ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและไม่เกิดแนวคิดที่ผิดพลาด นอกจากนี้ ยังเน้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Bransford and Cocking, 2000 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 53) ขั้นตอนของการเรียนรู้ตามแนวคิด Eisenkraft มีเนื้อหาสาระ ดังนี้

1. ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม (Elicitation Phase) ครูจะต้องทำหน้าที่การตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้แสดงความรู้เดิม คำถามอาจจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นตามสภาพสังคมท้องถิ่น หรือประเด็นข้อค้นพบทางวิทยาศาสตร์ การนำวิทยาศาสตร์มาในชีวิตประจำวัน และเด็กสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปยังประสบการณ์ที่ตนมี ทำให้ครูได้ทราบว่า เด็กแต่ละคนมีความรู้พื้นฐานเป็นอย่างไร ครูควรเติมเต็มส่วนใดให้นักเรียน และครูยังสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

2. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement Phase) ขั้นนี้เป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาในบทเรียนหรือเรื่องที่น่าสนใจ ซึ่งอาจเกิดจากความสนใจของนักเรียน หรือเกิดจากการอภิปรายภายในกลุ่มเรื่องที่น่าสนใจ อาจมาจากเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น หรือเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่เด็กเพิ่งเรียนรู้มาแล้ว ครูทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนสร้างคำถาม ยั่วยุให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น และกำหนดประเด็นที่จะศึกษาแก่นักเรียน ในกรณีที่ยังไม่มีประเด็นที่น่าสนใจครูอาจให้ศึกษาจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความขัดแย้ง จากสิ่งที่นักเรียนเคยรู้มาก่อน ครูเป็นผู้ที่ทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนคิด โดยเสนอประเด็นที่สำคัญขึ้นมาก่อน แต่ไม่ควรบังคับให้นักเรียนยอมรับประเด็นหรือคำถามที่กำลังสนใจ เป็นเรื่องที่ทำให้นักเรียน นักศึกษา เพื่อนำไปสู่การสำรวจตรวจสอบในขั้นตอนต่อไป

3. ขั้นสำรวจค้นหา (Exploration Phase) เมื่อนักเรียนทำความเข้าใจประเด็นหรือคำถามที่สนใจจะศึกษาอย่างถ่องแท้แล้ว ก็มีการวางแผน กำหนดแนวทางการสำรวจตรวจสอบ ตั้งสมมติฐาน กำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ ลงมือปฏิบัติ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะหรือปรากฏการณ์ต่างๆ วิธีการตรวจสอบ อาจทำได้หลายวิธี เช่น สืบค้นข้อมูล สำรวจ ทดลอง กิจกรรมภาคสนาม เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างเพียงพอ ครูทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนตรวจสอบปัญหา และดำเนินการสำรวจตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. ขั้นอธิบาย (Explanation Phase) เมื่อนักเรียนได้ข้อมูลมาแล้ว นักเรียนจะนำข้อมูลเหล่านั้นมาทำการวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น บรรยายสรุป สร้างแบบจำลอง รูปภาพ ตาราง กราฟ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเห็นแนวโน้มหรือความสัมพันธ์ของข้อมูล สรุปและอภิปรายผลการทดลอง โดยอ้างอิงประจักษ์พยานอย่างชัดเจน เพื่อนำเสนอแนวคิดต่อไป ขั้นนี้จะทำให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ การค้นพบในขั้นนี้อาจเป็นไปได้หลายทาง เช่น สนับสนุน สมมติฐาน แต่ผลที่ได้จะอยู่ในรูปแบบใดก็สามารถสร้างความรู้

5. ขั้นขยายความรู้ (Elaboration Phase) ขั้นนี้เป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดเดิมที่ค้นคว้าเพิ่มเติม หรือแบบจำลองหรือข้อสรุปที่ได้ไปใช้อธิบาย

สถานการณ์หรือเหตุการณ์อื่นๆ ถ้าใช้อธิบายเรื่องราวต่างๆ ได้มากก็แสดงว่ามีข้อจำกัดน้อย ซึ่งก็จะช่วยให้เชื่อมโยงเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ และทำให้เกิดความรู้กว้างขวางขึ้น ครูควรจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ให้นักเรียนมีความรู้มากขึ้น และขยายแนวกรอบความคิดของตนเองและต่อเติมให้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิม ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนตั้งประเด็นเพื่ออภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

6. ขั้นประเมินผล (Evaluation Phase) ขั้นนี้เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ ว่า นักเรียนรู้อะไรบ้าง อย่างไร และมากน้อยเพียงใด ขั้นนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประมวลและปรับประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่นๆ ได้ ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ใหม่ที่ได้ไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมและสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ นอกจากนี้ ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตรวจสอบซึ่งกันและกัน

7. ขั้นนำความรู้ไปใช้ (Extention Phase) ครูจะต้องมีการจัดเตรียมโอกาสให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ครูเป็นผู้นำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ได้

สรุปการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน ดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม (Elicitation Phase) ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้คิดและแสดงความรู้เดิม คำถามอาจจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นตามสภาพสังคม การดำเนินชีวิตประจำวัน หรือเหตุการณ์ปัจจุบัน นักเรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับประสบการณ์เดิมของตนเอง ครูเติมเต็ม และวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

2. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement Phase) เป็นการนำเข้าสู่เนื้อหา โดยสร้างความสนใจนักเรียนจากสื่อต่างๆ เช่น สื่อวีดิทัศน์ สื่อรูปภาพ เป็นต้น ที่มีลักษณะเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียนหรือเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้นักเรียนเกิดจากความสนใจ และร่วมกันอภิปราย ครูทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดและสร้างคำถาม ยั่วยุให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น และกำหนดประเด็นที่จะศึกษาแก่นักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความขัดแย้งจากสิ่งที่นักเรียนเคยรู้มา เพื่อนำไปสู่การสำรวจตรวจสอบในขั้นตอนต่อไป

3. ขั้นสำรวจค้นหา (Exploration Phase) กำหนดแนวทางการสำรวจตรวจสอบ ตั้งสมมติฐาน กำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ ลงมือปฏิบัติ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการตรวจสอบอาจทำได้หลายวิธี เช่น สืบค้นข้อมูล สำรวจ อภิปราย ลงมือปฏิบัติ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างเพียงพอ ครูทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนตรวจสอบปัญหาและดำเนินการสำรวจตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองชั้นอธิบาย (Explanation Phase) นักเรียนจะนำข้อมูลที่นำมาทำการวิเคราะห์ แปลผล

4. สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น บรรยายสรุป สร้างแบบจำลอง รูปวาด ตารางกราฟ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเห็นแนวโน้มหรือความสัมพันธ์ของข้อมูล สรุปและอภิปรายผลการทดลอง โดยอ้างอิงประจักษ์พยานอย่างชัดเจน ขั้นนี้จะทำให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่

5. ขั้นขยายความรู้ (Elaboration Phase) ครูจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์ให้นักเรียนมีความรู้มากขึ้น และขยายแนวกรอบความคิดของตนเองและต่อเติมให้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิม ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งประเด็นเพื่ออภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นักเรียนจะนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดเดิมที่ค้นคว้าเพิ่มเติม หรือแบบจำลองหรือข้อสรุปที่ได้ไปใช้อธิบายสถานการณ์หรือเหตุการณ์อื่นๆ

6. ขั้นประเมินผล (Evaluation Phase) ขั้นนี้เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ ว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง อย่างไร และมากน้อยเพียงใด ขั้นนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประมวลและปรับประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่นๆ ได้

7. ขั้นนำความรู้ไปใช้ (Extention Phase) ครูเป็นผู้ทำหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาสนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน นำความรู้ไปสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ได้

สรุปการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของไอน์เซนคราฟต์ (Eisenkraft) ซึ่งประกอบ 1) ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม 2) ขั้นรู้ความสนใจ 3) ขั้นสำรวจค้นหา 4) ขั้นอธิบาย 5) ขั้นขยายความรู้ 6) ขั้นประเมินผล และ 7) ขั้นนำความรู้ไปใช้ ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงด้วยตนเอง ได้ค้นคว้าหาความรู้ผ่านกระบวนการคิด เชื่อมโยงความรู้ กระบวนการทำงานกลุ่มและการลงมือปฏิบัติพร้อมใช้เหตุผลในการสรุปองค์ความรู้ได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

3. วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร (2554, หน้า 58) การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องตามหลักการในแนวการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 ยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มีนักวิชาการ นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้แสดงทัศนคติเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ดังนี้

ประนอม เดชชัย (2531 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 58) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการสืบเสาะหาความรู้ อาศัยขบวนการรวมเอาความรู้ที่เกี่ยวกับความคิดรวบยอด ค่านิยม และการคิดอย่างมีเหตุผล ในการนำไปใช้เพื่อได้ตอบและแก้ปัญหา
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ มาประกอบพิจารณา เพื่อเป็นแนวทางเลือกในการตัดสินใจและการปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งในแต่ละครั้ง
3. เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนให้สามารถรวบรวมกฎเกณฑ์และใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมพร้อมที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในการดำเนินชีวิตโดยสามารถคาดคะเนผลที่เกิดขึ้นจากแนวทางเลือกแต่ละทางให้ผิดพลาดน้อยที่สุด
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นและยอมรับในความคิดของตนเอง ด้วยการสืบสวน รู้จักตรวจสอบการดำเนินชีวิตที่เป็นอยู่ของตนเองและรู้จักทำความเข้าใจค่านิยมของตน ตลอดจนการรู้จักคิดถึงการกระทำของตนเองและการปฏิบัติต่อผู้อื่น
6. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักใช้เทคนิคของการสืบเสาะหาความรู้ในการสังเกตอย่างมีระบบ สัมภาษณ์อย่างมีแบบแผน อ่านข้อความอย่างใช้ความคิดและตีความได้
7. พัฒนาสมรรถภาพในการเรียนรู้ถึงการตั้งคำถาม รู้จักถามคำถาม เพื่อให้เกิดความกระฉับ ขจัดข้อสงสัย และแสวงหาคำตอบจากคำถามนั้น

สุพิน บุญชูวงศ์ (2532 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 58 - 59) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ดังนี้

1. กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักทำการสืบสวนสอบสวนค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง
2. ฝึกให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผล
3. ฝึกให้นักเรียนใช้ความคิดในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ธนวรรณ อิศโร (2554, หน้า 59) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ดังกล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ด้วยกระบวนการต่างๆ อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

จากวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้สามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยกระบวนการที่มีระบบ ซึ่งผู้เรียนจะได้พัฒนาทั้งความรู้ เจตคติ กระบวนการทางความคิด และทักษะอื่นๆ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 4 แสดงการสรุปวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

ประណอม เดชชัย	สุพิน บุญชูวงศ์	ธนวรรณ อิศโร	สรุป
วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ดังนี้	วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา	การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา
1. เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการสืบเสาะหาความรู้ อาศัยความคิดรวบยอด ค่านิยม และการคิดอย่างมีเหตุผล ในการนำไปใช้เพื่อโต้ตอบและแก้ปัญหา	แบบสืบเสาะหาความรู้ ดังนี้ 1. กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักทำการ	ความเป็นกรสร้างความรู้ด้วยตนเอง ด้วยกระบวนการต่างๆ อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ	ความเป็นกรจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนรู้จัก
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ มาประกอบพิจารณา เพื่อเป็นแนวทางเลือกในการตัดสินใจ	สืบสวนสอบสวน ค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง	ในการพัฒนาความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติ	แสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยกระบวนการที่มี
3. เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนให้สามารถรวบรวมกฎเกณฑ์และใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2. ฝึกให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผล	เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง	ระบบ ซึ่งผู้เรียนจะได้พัฒนาทั้ง
4. เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมพร้อมที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในการดำเนินชีวิตโดยสามารถคาดคะเนผลที่เกิดขึ้นจากแนวทางเลือกแต่ละทางให้ผิดพลาดน้อยที่สุด	3. ฝึกให้นักเรียนใช้ความคิดในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง	อยู่ตลอดเวลา	ความรู้ เจตคติ กระบวนการทางความคิด และทักษะอื่นๆ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นและยอมรับในความคิดของตนเอง ด้วยการสืบสวน รู้จักตรวจสอบการดำเนินชีวิตที่เป็นอยู่ของตนเอง			อย่างมีเหตุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักใช้เทคนิคของการสืบเสาะหาความรู้ในการสังเกตอย่างมีระบบ สัมภาษณ์อย่างมีแบบแผน อ่านข้อความอย่างใช้ความคิดและตีความได้			
7. พัฒนาสมรรถภาพในการเรียนรู้ถึงการตั้งคำถาม รู้จักถามคำถาม เพื่อให้เกิดความกระจำง ชัดชัดข้อสงสัย และแสวงหาคำตอบจากคำถามนั้น			

4. บทบาทของครูและนักเรียนในการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

ตาราง 5 แสดงบทบาทของครูและนักเรียนในการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน

ขั้นการเรียนรู้	บทบาทของครู	บทบาทของนักเรียน
1. ตรวจสอบ ความรู้เดิม (Elicit)	<ul style="list-style-type: none"> -ตั้งคำถาม/กำหนดประเด็นปัญหา -กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความรู้เดิม -ตรวจสอบความรู้ประสบการณ์เดิมของนักเรียน -เติมเต็มประสบการณ์เดิม -วางแผนการจัดการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> -ตอบคำถามตามความเข้าใจตนเอง -แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ อภิปรายร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน
2. ได้รับความสนใจ (Engage)	<ul style="list-style-type: none"> -สร้างความสนใจ -กระตุ้นให้ร่วมกันคิด -ตั้งคำถามกระตุ้นให้คิด -สร้างความกระหายใคร่รู้ -ยกตัวอย่างประเด็นที่น่าสนใจ -จัดสถานการณ์ให้นักเรียนสนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> -ถามคำถามตามประเด็น -แสดงความสนใจในเหตุการณ์ -กระหายอยากรู้คำตอบ -แสดงความคิดเห็นและนำเสนอความคิด -นำเสนอประเด็น/สถานการณ์ที่สนใจ
3. สำรวจค้นหา (Explore)	<ul style="list-style-type: none"> -ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันในการสำรวจตรวจสอบ -ซักถามนักเรียนเพื่อนำไปสู่การสำรวจค้นหา -สังเกตและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน -ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแก่นักเรียน -ให้กำลังใจและเสนอประเด็นที่ชี้แนะแนวทางนำไปสู่การสำรวจตรวจสอบ -ส่งเสริมให้นักเรียนได้สำรวจตรวจสอบโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ -ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม -ส่งเสริมและพัฒนาเจตคติ 	<ul style="list-style-type: none"> -คิดอย่างอิสระแต่อยู่ในขอบเขตของกิจกรรมสำรวจตรวจสอบ -ทดสอบการคาดคะเนสมมติฐาน -พยายามหาทางเลือกในการแก้ปัญหาและอภิปรายทางเลือกกับคนอื่น ๆ -บันทึกการสังเกตและให้ข้อคิดเห็น -ลงข้อสรุปบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือได้ -ใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจตรวจสอบ -เสริมสร้างเจตคติ -มีจรรยาบรรณ

ตาราง 5 (ต่อ)

ชั้นการเรียนรู้	บทบาทของครู	บทบาทของนักเรียน
4. อธิบาย (Explain)	<ul style="list-style-type: none"> -ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ -ส่งเสริมให้นักเรียนอธิบายความคิดรวบยอดตามความเข้าใจของตนเอง -ให้นักเรียนแสดงหลักฐานให้เหตุผลอย่างเหมาะสม -ให้นักเรียนอธิบาย ให้คำจำกัดความและป่งชี้ประเด็นที่สำคัญจากปรากฏการณ์ได้ -ให้นักเรียนใช้ประสบการณ์เดิมของตนเป็นพื้นฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> -อธิบายการแก้ปัญหาหรือคำตอบที่เป็นไปได้ -รับฟังคำอธิบายของคนอื่นอย่างสร้างสรรค์ -คิดวิเคราะห์วิจารณ์ในประเด็นที่เพื่อนนำเสนอ -ถามคำถามอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับสิ่งที่คนอื่นได้อธิบาย -รับฟังและพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่ครูอธิบาย -อ้างอิงกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติมา -ให้ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกการสังเกตประกอบคำอธิบาย
5. ขยายความรู้ (Elaborate)	<ul style="list-style-type: none"> -ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาไปปรับประยุกต์ให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ -ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาไปปรับประยุกต์ใช้หรือขยายความรู้ในสถานการณ์ใหม่ -ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาไปปรับประยุกต์ใช้ตามบริบท -เปิดโอกาสให้นักเรียนได้อธิบายความรู้ความเข้าใจอย่างหลากหลาย -ให้นักเรียนอ้างอิงข้อมูลที่มีอยู่พร้อมทั้งแสดงหลักฐาน และถามคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> -นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตรวจสอบไปปรับประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายกับสถานการณ์เดิม -ใช้ข้อมูลเดิมในการถามตามความมุ่งหมายของการทดลอง -บันทึกการสังเกตข้ออธิบาย -ตรวจสอบความเข้าใจของตนเองด้วยการอภิปรายข้อค้นพบกับเพื่อนๆ

ตาราง 5 (ต่อ)

ขั้นการเรียนรู้	บทบาทของครู	บทบาทของนักเรียน
6. ประเมินผล (Evaluate)	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตนักเรียนในการนำความคิดรวบยอด และทักษะใหม่ไปปรับใช้ - ประเมินความรู้และทักษะนักเรียน - หาหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนได้เปลี่ยนความคิดหรือพฤติกรรม - ให้นักเรียนประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้และทักษะกระบวนการกลุ่มกำหนดให้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ตอบคำถามโดยอาศัยประจักษ์พยานหลักฐาน และคำอธิบายที่ยอมรับได้ - แสดงความรู้ความเข้าใจของตนเองจากกิจกรรมสำรวจตรวจสอบ - เสนอแนะข้อคำถามหรือประเด็นที่เกี่ยวข้อง
7. นำความรู้ไปใช้ (Extend)	<ul style="list-style-type: none"> - กระตุ้นให้นักเรียนตั้งข้อคำถามตามประเด็นที่สอดคล้องกับบริบท - กระตุ้นให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ - แนะนำแนวทางในการนำความรู้เดิมไปสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ - ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้อย่างเหมาะสม - ใช้ทักษะกระบวนการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระไปสู่การแก้ปัญหา - มีคุณธรรม จริยธรรม ในการนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ที่มา: Eisenkraft, 2003 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 29 - 32

5. ข้อดีและข้อจำกัดของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

ภพ เลาหไพบูลย์ (2542, หน้า 156 - 157) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อดีของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ดังนี้

1. ใช้เวลามากในการสอนแต่ละครั้ง
2. ถ้าสถานการณ์ที่ครูสร้างขึ้นไม่ทำให้นักเรียนสนใจ แปลกใจ จะทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย และถ้าครูไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการสอนวิธีนี้ มุ่งควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนมากเกินไป จะทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสได้สืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง
3. นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ และเนื้อหาวิชาค่อนข้างยาก นักเรียนอาจจะไม่สามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้

4. นักเรียนบางคนที่ยังไม่เป็นผู้ใหญ่พอ ทำให้ขาดแรงจูงใจที่จะศึกษาปัญหาและนักเรียนที่ต้องการแรงกระตุ้นเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนหลายๆ อาจจะทำตอบคำถามได้ แต่นักเรียนจะไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนด้วยวิธีนี้เท่าที่ควร

5. ถ้าใช้การสอนแบบนี้อยู่เสมออาจทำให้ความสนใจของนักเรียนในการศึกษาค้นคว้าลดลง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 332) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อดีของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ดังนี้

1. นักเรียนมีโอกาสได้พัฒนาความคิดอย่างเต็มที่ที่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จึงมีความอยากเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

2. นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกความคิด และฝึกการกระทำ ทำให้ได้เรียนรู้วิธีจัดระบบความคิด และวิธีแสวงหาความรู้ด้วยตนเองทำให้ความรู้คงทน และถ้ายิ่งการเรียนรู้อาจกล่าวคือ ทำให้สามารถจดจำได้นานและนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่อีกด้วย

3. นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน

4. นักเรียนสามารถเรียนรู้มนต์ได้เร็วขึ้น

5. นักเรียนจะเป็นผู้มีเจตคติที่ดี

สรุป กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน มีความแตกต่างกับแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม และขั้นตอนที่ 7 ขั้นนำความรู้ไปใช้ เพิ่มขึ้น ซึ่งกระบวนการสอนทั้ง 7 ขั้นตอนนี้ เป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกใช้ความคิด จัดระบบความคิด และพัฒนาความคิด จากการได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ดี

ตาราง 6 แสดงการสรุปข้อดีและข้อจำกัดของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

ภพ เลหาไพบูลย์	ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์	สรุป
ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อดีของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ดังนี้	ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อดีของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ดังนี้	ผู้วิจัยได้สรุป กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน มีความ
1. ใช้เวลามากในการสอนแต่ละครั้ง	1. นักเรียนมีโอกาสได้พัฒนาความคิดอย่างเต็มที่ที่ได้ศึกษา	แตกต่างกับแบบ

ตาราง 6 (ต่อ)

ภาพ เล่าให้ไพบุลย์	ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์	สรุป
2. ถ้าสถานการณ์ที่ครูสร้างขึ้น ไม่ทำให้น่าสนใจ แปลกใจ จะทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายและถ้าครูไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการสอนวิธีนี้ มุ่งควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนมากเกินไป จะทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสได้สืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง	ค้นคว้าด้วยตนเอง จึงมีความ อยากเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา 2. นักเรียนมีโอกาสได้ฝึก ความคิด และฝึกการกระทำ ทำให้ได้เรียนรู้วิธีจัดระบบ ความคิด และวิธีเสาะแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองทำให้ ความรู้คงทน และถ่ายโยงการ เรียนรู้ได้ กล่าวคือ ทำให้ สามารถจดจำ ได้นานและนำไปใช้ใน สถานการณ์ใหม่อีกด้วย	สืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน คือ มีขั้นตอนที่ 1 ขั้นตรวจสอบความรู้ เดิม และขั้นตอนที่ 7 ขั้นนำความรู้ไปใช้ เพิ่มขึ้น ซึ่ง กระบวนการสอนทั้ง 7 ขั้นตอนนี้ เป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ฝึกใช้ความคิด จัดระบบความคิด และพัฒนา ความคิด จากการได้แสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง สามารถ นำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ดี
3. นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำ และเนื้อหาวิชาค่อนข้างยาก นักเรียนอาจจะไม่สามารถศึกษาหา ความรู้ด้วยตนเองได้	3. นักเรียนเป็นศูนย์กลางของ การเรียนการสอน 4. นักเรียนสามารถเรียนรู้ มโนคติได้เร็วขึ้น 5. นักเรียนจะเป็นผู้มีเจตคติที่ ดี	
4. นักเรียนบางคนที่ยังไม่เป็น ผู้ใหญ่พอ ทำให้ขาดแรงจูงใจที่จะ ศึกษาปัญหาและนักเรียนที่ต้องการ แรงกระตุ้นเพื่อให้เกิดความ กระตือรือร้นในการเรียนมากๆ อาจจะพอสอบคำถามได้ แต่ นักเรียนจะไม่ประสบความสำเร็จ ในการเรียนด้วยวิธีนี้เท่าที่ควร		
5. ถ้าใช้การสอนแบบนี้อยู่เสมอ อาจทำให้ความสนใจของนักเรียน ในการศึกษาค้นคว้าลดลง		

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1. ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมี
วิจารณญาณไว้ ดังนี้

อุษณีย์ โพธิสุข (2544 อ้างอิงใน ธนารัตน์ มาลัยศรี, 2556, หน้า 19) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง วิธีคิดอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ มีหลักฐาน และมีประสิทธิภาพ ก่อนการตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่ออะไร หรือก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะทำหรือไม่ทำอะไร

ฮิลการ์ด (Hilgard, 1962 อ้างอิงใน ธนารัตน์ มาลัยศรี, 2556, หน้า 19) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ ความสามารถในการตัดสินใจข้อความหรือปัญหาได้ว่าสิ่งใดเป็นจริง สิ่งใดเป็นเหตุเป็นผล

ทิสนา แคมมณี (2545 อ้างอิงใน ประทวน เลิศเดชะ, 2551, หน้า 20) ได้สรุปความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า คือ การเห็นปัญหา สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ ต่อจากนั้น คือการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและตัดสินใจทางเลือกต่างๆ โดยยึดเหตุผลเป็นหลักสำคัญ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 1073) กล่าวว่า วิจารณญาณ หมายถึง ปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้อง

สกินเนอร์ (Skinner, 1976 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 78) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความคิดที่ประกอบด้วยกระบวนการและความสามารถ กระบวนการหมายถึง วิธีแก้ปัญหามาแบบวิทยาศาสตร์และทัศนคติในการแสวงหาความรู้ ส่วนความสามารถ หมายถึง ความรู้ในข้อเท็จจริง หลักการสรุปทั่วไป การอนุมาน การยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น การนิรนัย การตีความหมายและการประเมินผล รวมทั้งทักษะทางด้านความเข้าใจ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล

เอนนิส (Ennis, 1985 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 79) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณหมายถึง การคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและจุดมุ่งหมายเพื่อการตัดสินใจก่อนที่จะเชื่อหรือลงมือปฏิบัติ โดยเน้นประเด็นสำคัญ 4 ประการ คือ 1) เป็นการคิดที่ใช้เหตุผล 2) เป็นการคิดที่มีการไตร่ตรองตรวจสอบเหตุผลทั้งของตนเองและผู้อื่น 3) เป็นการคิดที่เน้นสติสัมปชัญญะ 4) เป็นการคิดที่เน้นการตัดสินใจว่าจะเชื่อ ควรปฏิบัติ

ดิวอี้ (Dewey, 1993 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 79) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การคิดอย่างใคร่ครวญ ไตร่ตรอง รอบคอบ ต่อความเชื่อหรือความรู้ต่างๆ โดยอาศัยหลักฐานมาสนับสนุน รวมทั้งข้อสรุปอื่นๆ ที่มาเกี่ยวข้องในขอบเขตของเรื่องนั้น โดยมีขอบเขตอยู่ระหว่างสองสถานการณ์การคิดจะเริ่มต้นจากสถานการณ์ที่มีความยุ่งยากและสิ้นสุดลงด้วยสถานการณ์ที่มีความชัดเจน

วอร์นิก และอินช์ (Warnick and Inch, 1994 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 79) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความสามารถที่รวมกันอยู่ในการสำรวจ ปัญหา คำถาม หรือสถานการณ์ โดยการบูรณาการข้อมูลที่นำมาใช้ได้ทั้งหมด เกี่ยวกับประเด็น ปัญหา คำถามหรือสถานการณ์นั้นๆ ให้เข้าใจถึงคำตอบหรือสมมติฐานการให้เหตุผลที่เหมาะสม ถูกต้อง เกี่ยวกับสิ่งนั้น

ไบเออร์ (Beyer, 1995 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 79) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจสิ่งต่างๆ หรือเรื่องราวต่างๆ อย่างมีเหตุผล ไม่ใช่การคาดเดาข่าวสารข้อมูลหรือข้อถกเถียงต่างๆ ได้อย่างมีหลักฐานน่าเชื่อถือ

จากความหมายดังกล่าว สรุปว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง กระบวนการ คิดพิจารณาข้อมูลไตร่ตรองข้อมูล วิจัยข้อมูล อย่างรอบคอบ มีเหตุมีผล มีหลักฐานการอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ เพื่อช่วยในการตัดสินใจที่จะเชื่อ หรือกระทำ หรือเลือกข้อมูลใดข้อมูลหนึ่ง

จากข้อสรุปดังกล่าว ผู้วิจัยให้นิยามการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ว่า ความสามารถด้านการคิดพิจารณาข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับ พฤติกรรมการบริโภค โดยใช้ความรู้ และเหตุผล นำไปสู่การตัดสินใจเลือกบริโภคได้อย่างเหมาะสม กับตนเอง

ตาราง 7 แสดงการสรุปความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

อุษณีย์ โพธิ์สุข	ทศนา แคมมณี	ราชบัณฑิตยสถาน	สกินเนอร์
วิธีคิดอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ มีหลักฐาน และมีประสิทธิภาพ ก่อนการตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่ออะไร หรือก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะทำหรือไม่ทำอะไร	การเห็นปัญหา สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ ต่อจากนั้น คือการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและตัดสินใจทางเลือกต่างๆ โดยยึดเหตุผลเป็นหลักสำคัญ	ปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้อง	ความคิดที่ประกอบด้วยกระบวนการและความสามารถ กระบวนการ หมายถึง วิธีแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์และทัศนคติในการแสวงหาความรู้ ส่วนความสามารถ หมายถึง ความรู้ในข้อเท็จจริง หลักการสรุปทั่วไป การอนุมาน การยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น การนิรนัย การตีความหมายและการประเมินผล รวมทั้งทักษะทางด้านความเข้าใจ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล

ตาราง 7 (ต่อ)

เอนนิส	ดิวี่	วอร์นิกและอินซ์	ไบเออร์	สรุป
การคิดพิจารณา ไตร่ตรองอย่างมี เหตุผลและ จุดมุ่งหมาย เพื่อการ ตัดสินใจก่อนที่จะเชื่อ หรือลงมือปฏิบัติ โดย เน้นประเด็นสำคัญ 4 ประการ คือ	การคิดอย่าง ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง รอบคอบ ต่อความเชื่อหรือ ความรู้ต่างๆ โดยอาศัยหลักฐาน มาสนับสนุน รวมทั้งข้อสรุปอื่นๆ ที่มาจากเรื่องใน ขอบเขตของ เรื่องนั้น โดย มีขอบเขตอยู่ ระหว่างสอง สถานการณ์ การคิดจะเริ่มต้น จากสถานการณ์ ที่มีความยุ่งยาก และสิ้นสุดลงด้วย สถานการณ์ที่มี ความชัดเจน	ความสามารถที่ รวมกันอยู่ในการ สำรวจปัญหา คำถาม หรือ สถานการณ์ โดย การบูรณาการข้อมูล ที่นำมาใช้ได้ทั้งหมด เกี่ยวกับประเด็น ปัญหา คำถามหรือ สถานการณ์นั้นๆ ให้ เข้าใจถึงคำตอบหรือ สมมติฐาน การให้เหตุผลที่ เหมาะสม ถูกต้อง เกี่ยวกับสิ่งนั้น	ความสามารถใน การตัดสินใจ ต่างๆ หรือ เรื่องราวต่างๆ อย่างมีเหตุผล ไม่ใช่การคาดเดา ข่าวสารข้อมูล หรือข้อถกเถียง ต่างๆ ได้อย่างมี หลักฐาน นำเชื่อถือ เหมาะสมกับ ตนเอง	ความสามารถด้าน การคิดพิจารณา ข้อมูลหรือ สถานการณ์ ที่เกี่ยวข้อง พฤติกรรม การคิด การคิดอย่างมี วิจารณญาณ การตัดสินใจว่าอะไร ควรเชื่อ ควรปฏิบัติ

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นความสามารถทางสมองที่มีกระบวนการที่ซับซ้อน มีผู้เสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้หลายท่าน ไว้ดังนี้

เดรสเซลและเมย์ฮิว (Dressel and Mayhew, 1957, pp. 179 - 181) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วยความสามารถต่างๆ 5 ด้าน คือ

ประทวน เลิศเดชะ (2551, หน้า 20-21) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมี
วิจารณญาณประกอบด้วยความสามารถต่างๆ 5 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ข้อความหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และการนิยามปัญหานั้นมีความสำคัญมากสำหรับการอ่านและการฟังเรื่องราวต่างๆ

2. ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง การพิจารณาความพอเพียงของข้อมูล การจัดระบบข้อมูลและความสามารถนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ และมีผลกับความสามารถในการมองเห็นว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง

3. ความสามารถในการตระหนักข้อตกลงเบื้องต้น เป็นความสามารถในการพิจารณาแยกแยะว่าข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น และข้อความใดไม่ใช่ข้อตกลงเบื้องต้นของข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะว่าทำให้เห็นความแตกต่างของข้อมูลเพื่อลงความเห็นว่ายอมรับหรือไม่ยอมรับ

4. ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความหรือสถานการณ์ให้ตรงกับปัญหาในข้อความหรือสถานการณ์นั้น ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้มีความรอบคอบและมีความพยายามในการคิดถึงความเป็นไปได้ ของการแก้ปัญหาหรือความเป็นไปได้ของสมมติฐาน

5. ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล เป็นความสามารถในการคิดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับเหตุและผล โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุ ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้สามารถลงความเห็นตามความจริงจากหลักฐาน

ธนวรรณ อิศโร (2554, หน้า 81-82) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วยความสามารถต่างๆ 5 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการนิยามปัญหา ประกอบด้วย

1.1 ความสามารถในการตระหนักถึงความเป็นไปของปัญหา ได้แก่ การล่วงรู้ถึงเงื่อนไขต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน การรู้ถึงความขัดแย้งและเรื่องราวที่สำคัญในสภาพการณ์ ความสามารถในการระบุจุดเชื่อมต่อที่ขาดหายไปของชุดเหตุการณ์หรือความคิดและการรู้ถึงสภาพปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบ

1.2 ความสามารถในการนิยามปัญหา ได้แก่ การระบุถึงธรรมชาติของปัญหา เข้าใจถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องและความจำเป็นในการแก้ปัญหา สามารถนิยามองค์ประกอบของปัญหาซึ่งมีความยุ่งยากและการเปลี่ยนนามธรรมให้เป็นรูปธรรม สามารถจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของ

ปัญหาที่มีความซับซ้อนออกเป็นสัดส่วนที่สามารถจัดกระทำได้ พร้อมทั้งสามารถระบุนองค์ประกอบของปัญหาให้เป็นลำดับขั้นตอน

1.3 ความสามารถในการเลือกข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา คือสามารถตัดสินใจว่า ข้อความใดมีความจำเป็นต่อการแก้ปัญหา ประกอบด้วย ความสามารถในการจำแนกแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้กับแหล่งข้อมูลที่มีความเพียงพอและเชื่อถือได้ ตลอดจนการจัดระบบระเบียบของข้อมูล

1.4 ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ประกอบด้วยความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้นที่ผู้อ้างเหตุผลไม่ได้กล่าวไว้ ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้นที่คัดค้านการอ้างเหตุผล และความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการอ้างเหตุผล

1.5 ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน ประกอบด้วย การค้นหาการชี้แนะ (clues) ต่อคำถามของปัญหา การกำหนดสมมติฐานต่างๆ โดยอาศัยข้อมูลและข้อตกลงเบื้องต้นการเลือกสมมติฐานที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดมาพิจารณาเป็นอันดับแรก การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างสมมติฐานกับข้อมูล ข้อตกลงเบื้องต้น และการกำหนดสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ยังไม่ทราบ และเป็นข้อมูลที่จำเป็น

2. ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล และการตัดสินใจสมเหตุสมผลของการคิดหาเหตุผล ประกอบด้วย

2.1 ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล โดยอาศัยข้อตกลงเบื้องต้นสมมติฐานที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การระบุความสัมพันธ์ระหว่างคำกับประพจน์ การระบุถึงเงื่อนไขที่จำเป็นและเงื่อนไขที่เพียงพอ การระบุความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและความสามารถในการระบุและกำหนดข้อสรุป

2.2 ความสามารถในการพิจารณาตัดสินใจสมเหตุสมผลของกระบวนการที่นำไปสู่ข้อสรุป ได้แก่ การจำแนกการสรุปที่สมเหตุสมผล จากการสรุปที่อาศัยค่านิยม ความพึงพอใจ และความลำเอียง การจำแนกระหว่างการคิดหาเหตุผลมีข้อสรุปได้แน่นอน กับ การคิดหาเหตุผลที่ไม่สามารถหาข้อสรุปที่เป็นข้อยุติได้

2.3 ความสามารถในการประเมินข้อสรุปโดยอาศัยเกณฑ์การประยุกต์ใช้ ได้แก่ การระบุเงื่อนไขที่จำเป็นต่อการพิสูจน์ข้อสรุป การรู้ถึงเงื่อนไขที่ทำให้ข้อสรุปไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ และการตัดสินใจเพียงพอของข้อสรุปในลักษณะที่เป็นคำตอบของปัญหา

ธนรัตน์ มาลัยศรี (2556, หน้า 23 – 24) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณประกอบด้วยความสามารถต่างๆ 5 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการนิยามปัญหา ประกอบด้วย

1.1 ความสามารถในการตระหนักถึงความเป็นไปของปัญหา ได้แก่ การล่วงรู้ถึง
 เงื่อนไขต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน การรู้ถึงความขัดแย้งและเรื่องราวที่สำคัญในสภาพการณ์
 ความสามารถในการระบุจุดเชื่อมต่อนที่ขาดหายไปของชุดเหตุการณ์หรือความคิดและการรู้ถึงสภาพ
 ปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบ

1.2 ความสามารถในการนิยามปัญหา ได้แก่ การระบุถึงธรรมชาติของปัญหา
 เข้าใจถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องและความจำเป็นในการแก้ปัญหา สามารถนิยามองค์ประกอบของปัญหาซึ่ง
 มีความยุ่งยากและการเปลี่ยนนามธรรมให้เป็นรูปธรรม สามารถจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของ
 ปัญหาที่มีความซับซ้อนออกเป็นสัดส่วนที่สามารถจัดกระทำได้ พร้อมทั้งสามารถระบุองค์ประกอบ
 ของปัญหาให้เป็นลำดับขั้นตอน

1.3 ความสามารถในการเลือกข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา คือ
 สามารถตัดสินใจว่า ข้อความใดมีความจำเป็นต่อการแก้ปัญหา ประกอบด้วย ความสามารถใน
 การจำแนกแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้กับแหล่งข้อมูลที่มีความเพียงพอและเชื่อถือได้ ตลอดจน
 การจัดระบบระเบียบของข้อมูล

1.4 ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ประกอบด้วยความสามารถใน
 การระบุข้อตกลงเบื้องต้นที่ผู้อ้างเหตุผลไม่ได้กล่าวไว้ ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้นที่
 คัดค้านการอ้างเหตุผล และความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ที่ไม่เกี่ยวกับการอ้างเหตุผล

2. ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน ประกอบด้วย การค้นหา
 การชี้แนะ (clues) ต่อคำถามของปัญหา การกำหนดสมมติฐานต่างๆ โดยอาศัยข้อมูลและข้อตกลง
 เบื้องต้นการเลือกสมมติฐานที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดมาพิจารณาเป็นอันดับแรก การตรวจสอบ
 ความสอดคล้องระหว่างสมมติฐานกับข้อมูล ข้อตกลงเบื้องต้น และการกำหนดสมมติฐาน
 ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ยังไม่ทราบ และเป็นข้อมูลที่จำเป็น ความสามารถในการสรุปอย่าง
 สมเหตุสมผล และการตัดสินใจสมเหตุสมผลของการคิดหาเหตุผล ประกอบด้วย

2.1 ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล โดยอาศัยข้อตกลงเบื้องต้น
 สมมติฐานที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การระบุความสัมพันธ์ระหว่างคำกับประพจน์
 การระบุถึงเงื่อนไข

ที่จำเป็นและเงื่อนไขที่เพียงพอ การระบุความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและความสามารถในการระบุและกำหนดข้อสรุป

2.2 ความสามารถในการพิจารณาตัดสินความสมเหตุสมผลของกระบวนการที่นำไปสู่ข้อสรุป ได้แก่ การจำแนกการสรุปที่สมเหตุสมผล จากการสรุปที่อาศัยค่านิยม ความพึงพอใจ และความลำเอียง การจำแนกระหว่างการคิดหาเหตุผลมีข้อสรุปได้แน่นอนกับการคิดหาเหตุผลที่ไม่สามารถหาข้อสรุปที่เป็นข้อยุติได้ ความสามารถในการประเมินข้อสรุปโดยอาศัยเกณฑ์การประยุกต์ใช้ ได้แก่ การระบุเงื่อนไขที่จำเป็นต่อการพิสูจน์ข้อสรุป การรู้ถึงเงื่อนไขที่ทำให้ข้อสรุปไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ และการตัดสินความเพียงพอของข้อสรุปในลักษณะที่เป็นคำตอบของปัญหา

เอนนิส (Ennis, 1985 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 83 - 84) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ พอสรุปได้ ดังนี้

1. ทักษะการนิยาม ได้แก่ การระบุจุดสำคัญของประเด็นปัญหา ข้อสรุป ระบุเหตุผลทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏ การตั้งคำถามที่เหมาะสมกับสถานการณ์ การระบุเงื่อนไขข้อตกลงเบื้องต้น
2. ทักษะการตัดสินข้อมูล ได้แก่ การตัดสินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล การตัดสินเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา การพิจารณาความสอดคล้อง
3. ทักษะการอ้างอิงในการแก้ปัญหา และการสรุปอย่างสมเหตุสมผล ได้แก่ การอ้างและการตัดสินใจในการสรุปแบบอุปนัยและแบบนิรนัย โดยมีความตรงในการทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาอย่างน่าเชื่อถือ

คเน็ดเลอร์ (Kneeder, 1985 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 84 - 85) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยกำหนดความสามารถในกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. การนิยามและทำความเข้าใจของปัญหา จำแนกเป็นความสามารถย่อยได้แก่
 - 1.1 การระบุเรื่องราวที่สำคัญหรือการระบุปัญหา เป็นความสามารถในการระบุความสำคัญของเรื่องที่อ่าน การอ้างเหตุผล ภาพล้อทางการเมือง การใช้เหตุผลต่างๆ และข้อสรุปในการอ้างเหตุผล
 - 1.2 การเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างคน วัตถุสิ่งของ ความคิด หรือผลลัพธ์ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป

1.3 การกำหนดว่าข้อมูลใดมีความเกี่ยวข้อง เป็นความสามารถในการจำแนก ระหว่างข้อมูลที่สามารถพิสูจน์ความถูกต้องได้กับข้อมูลที่ไม่สามารถพิสูจน์ความถูกต้องได้ รวมทั้ง การจำแนกระหว่างข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องราว

2. การพิจารณาตัดสินข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับปัญหา จำแนกเป็นความสามารถ ย่อย ได้แก่ การจำแนกหลักฐาน เป็นลักษณะข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ซึ่งพิจารณาตัดสินโดยใช้ เหตุผล เป็นความสามารถในการประยุกต์เกณฑ์ต่างๆ เพื่อการพิจารณาตัดสินลักษณะคุณภาพ ของการสังเกตและการคิดหาเหตุผล

2.1 การตรวจสอบความสอดคล้อง เป็นความสามารถในการตัดสินว่าข้อความ หรือสัญลักษณ์ที่กำหนดมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และมีความสอดคล้องกับบริบททั้งหมด หรือไม่

2.2 การระบุข้อตกลงเบื้องต้นที่ไม่ได้กล่าวอ้าง เป็นความสามารถในการระบุว่า ข้อตกลงเบื้องต้นในที่ไม่ได้กล่าวไว้ในข้ออ้างเหตุผล

2.3 การระบุภาพพจน์ในการอ้างเหตุผล เป็นความสามารถของการระบุความคิด เห็นที่บุคคลยึดติด หรือความคิดตามประเพณีนิยม

2.4 การระบุความมีอคติปัจจัยทางอารมณ์และการโฆษณา เป็นความสามารถในการ ระบุความมีอคติในการอ้างเหตุผลและการตัดสินความเชื่อถือได้ของแหล่งข้อมูล

2.5 การระบุความแตกต่างระหว่างระบบค่านิยมและอุดมการณ์ เป็นความสามารถ ในการระบุความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างระบบค่านิยมและอุดมการณ์

3. การแก้ปัญหาหรือการลงสรุป จำแนกเป็นความสามารถย่อย ได้แก่

3.1 การระบุความเพียงพอของข้อมูล เป็นความสามารถในการตัดสินใจว่าข้อมูล ที่มีอยู่เพียงพอ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพต่อการนำไปสู่ข้อสรุป การตัดสินใจ หรือการกำหนด สมมติฐานที่เป็นไปได้หรือไม่

3.2 การพยากรณ์ผลลัพธ์ที่อาจเป็นไปได้ เป็นความสามารถในการทำนาย ผลลัพธ์ที่อาจเป็นไปได้ของเหตุการณ์หรือชุดของเหตุการณ์ต่างๆ

ควอลล์มอลซ์ (Quellmalz, 1985 อ้างอิงใน ธนวรรณ อิศโร, 2554, หน้า 85) ได้สรุป ความคล้ายคลึงกันของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณระหว่างทฤษฎีของนักจิตวิทยากับทฤษฎี ของนักปรัชญา ใน 4 ขั้นตอนย่อยของกระบวนการคิด ดังนี้

1. ขั้นการนิยามปัญหา ตามทฤษฎีของนักจิตวิทยาเป็นการค้นหาองค์ประกอบที่สำคัญ ของปัญหากับขั้นการทำความเข้าใจตามทฤษฎีของนักปรัชญา ประกอบด้วย การกำหนดคำถามวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาและการนิยามคำถาม

2. ขั้นการระบุข้อมูล เนื้อหา และกระบวนการที่จำเป็นในการแก้ปัญหาตามทฤษฎีของนักจิตวิทยาตรงกับขั้นการตัดสินใจว่าเชื่อถือได้ของข้อมูลที่นำมาสนับสนุนแหล่งข้อมูล ตลอดจนข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ตามทฤษฎีของนักปรัชญา

3. ขั้นการนำข้อมูลมาใช้ประกอบการเพื่อการแก้ปัญหา ตามทฤษฎีของนักจิตวิทยาตรงกับขั้นการคิดหาเหตุผล ตามทฤษฎีของนักปรัชญา ซึ่งประกอบด้วยการคิดหาเหตุผลเชิงอนุมานและการคิดหาเหตุผลเชิงอุปมาน

4. ขั้นประเมินความสำเร็จของคำตอบ ตามทฤษฎีของนักจิตวิทยา ตรงกับขั้นการใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจความเพียงพอของคำตอบตามทฤษฎีของนักปรัชญา

วัตสันและเกลเซอร์ (Watson and Glaser, 1980 อ้างอิงใน ธนารัตน์ มาลัยศรี, 2556, หน้า 23 – 24) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นความคิดที่ผสมผสานระหว่างทัศนคติ ความรู้ และทักษะต่างๆ ดังนี้

1. ทัศนคติในการสืบเสาะ ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการเห็นปัญหาและความต้องการที่จะสืบเสาะค้นหาข้อมูล หลักฐานมาพิสูจน์ เพื่อหาข้อเท็จจริง

2. ความรู้ในการหาแหล่งข้อมูลอ้างอิงอย่างมีเหตุผล

3. ทักษะในการประยุกต์ใช้ความรู้และทัศนคติใช้ให้เป็นประโยชน์

ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ เดรสเซลและเมย์ฮิล มาใช้เป็นตัวชี้วัดในการทำแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภคประกอบด้วยความสามารถต่างๆ 5 ด้าน ดังนี้

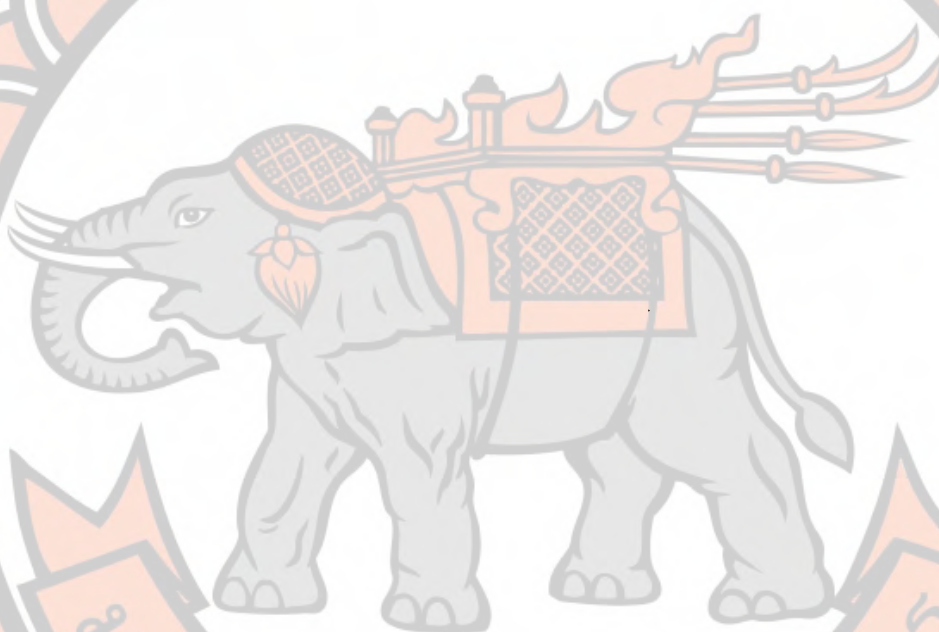
1. ความสามารถในการนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้

2. ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลที่เป็นสาเหตุของปัญหาการบริโภคได้

3. ความสามารถในการตระหนักข้อตกลงเบื้องต้น เป็นความสามารถในการพิจารณาข้อความหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคโดยคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้น

4. ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการบริโภค โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหา

5. ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล เป็นความสามารถที่ใช้เหตุและผลในการคิดพิจารณาเลือกบริโภคให้เหมาะสมกับตนเองได้

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ตาราง 8 แสดงการสรุปแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

วัตสันและเกลเซอร์	คินิดเลอร์	เควลล์มอลซ์	เครสเซิลและเมย์ฮิล
<p>เป็นความคิดที่ผสมผสานระหว่างทัศนคติ ความรู้และทักษะต่างๆ การวัดความสามารถด้านการคิดทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องวัดจาก 5 ด้านคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความสามารถในการอ้างอิง 2) ความสามารถในการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น 3) ความสามารถในการนิรนัย 4) ความสามารถในการแปลความ 5) การประเมินข้อโต้แย้ง 	<p>ได้กำหนดความสามารถในกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3 กลุ่ม ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การนิยามและทำความเข้าใจของปัญหา 2. การพิจารณาตัดสินข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับปัญหา 3. การแก้ปัญหาหรือการลงข้อสรุป 	<p>ได้สรุปความคล้ายคลึงกันของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณระหว่างทฤษฎีของนักจิตวิทยากับทฤษฎีของนักปรัชญา ใน 4 ขั้นตอนย่อยของกระบวนการคิด ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นการนิยามปัญหา ประกอบด้วย การกำหนดคำถามวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาและการนิยามคำถาม 2. ขั้นการระบุข้อมูล เนื้อหาและกระบวนการที่จำเป็นในการแก้ปัญหา การตัดสินความเชื่อถือได้ของข้อมูลที่นำมาสนับสนุนแหล่งข้อมูล ตลอดจนข้อมูลที่ได้รับการสังเกต 3. ขั้นการนำข้อมูลมาใช้ประกอบการพิจารณาแก้ปัญหา ขั้นการหาเหตุผล 4. ขั้นประเมินความสำเร็จของคำตอบ ขั้นการใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจความเพียงพอของคำตอบ 	<p>ประกอบด้วยความสามารถต่างๆ 5 ด้าน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการนิยามปัญหา 2. ความสามารถในการเลือกข้อมูล 3. ความสามารถในการตระหนักข้อตกลงเบื้องต้น 4. ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน 5. ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล

ตาราง 9 แสดงการสรุปแนวคิดและทฤษฎีของเดรสเซลและเมย์ฮิล

ธนวรรณ อิศโร	ธนรัตน์ มาลัยศรี
<p>การคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบ ด้วยความสามารถต่างๆ 5 ด้าน คือ</p> <ol style="list-style-type: none">1. ความสามารถในการนิยามปัญหา ประกอบด้วย 1.1 ความสามารถในการตระหนักถึงความเป็นไปของปัญหา 1.2 ความสามารถในการนิยามปัญหา2. ความสามารถในการเลือกข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา คือ สามารถตัดสินใจว่า ข้อความใดมีความจำเป็นต่อการแก้ปัญหา3. ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ประกอบด้วยความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้นที่ผู้อ้างเหตุผลไม่ได้กล่าวไว้ ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้นที่คัดค้านการอ้างเหตุผล และความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ที่ไม่เกี่ยวกับการอ้างเหตุผล4. ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน ประกอบด้วย การค้นหาการชี้แนะ (clues) ต่อคำถามของปัญหา การกำหนดสมมติฐานต่างๆ โดยอาศัยข้อมูล และข้อตกลงเบื้องต้นการเลือกสมมติฐานที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดมาพิจารณาเป็นอันดับแรก การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างสมมติฐานกับข้อมูล ข้อตกลงเบื้องต้น และการกำหนดสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ยังไม่ทราบ และเป็นข้อมูลที่จำเป็น	<p>การคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบ ด้วยความสามารถต่างๆ 5 ด้าน คือ</p> <ol style="list-style-type: none">1. ความสามารถในการนิยามปัญหา ประกอบด้วย 1.1 ความสามารถในการตระหนักถึงความเป็นไปของปัญหา 1.2 ความสามารถในการนิยามปัญหา2. ความสามารถในการเลือกข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา คือ สามารถตัดสินใจว่า ข้อความใดมีความจำเป็นต่อการแก้ปัญหา3. ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ประกอบด้วยความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้นที่ผู้อ้างเหตุผลไม่ได้กล่าวไว้ ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้นที่คัดค้านการอ้างเหตุผล และความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ที่ไม่เกี่ยวกับการอ้างเหตุผล4. ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน ประกอบด้วย การค้นหาการชี้แนะ (clues) ต่อคำถามของปัญหา การกำหนดสมมติฐานต่างๆ โดยอาศัยข้อมูล และข้อตกลงเบื้องต้นการเลือกสมมติฐานที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดมาพิจารณาเป็นอันดับแรก การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างสมมติฐานกับข้อมูล ข้อตกลงเบื้องต้น และการกำหนดสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ยังไม่ทราบ และเป็นข้อมูลที่จำเป็น

ตาราง 9 (ต่อ)

ธนวรรธน์ อิศโร	ธนรัตน์ มาลัยศรี
<p>5. ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล และการตัดสินความสมเหตุสมผลของการคิดหาเหตุผล ประกอบด้วย 5.1 ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล โดยอาศัยข้อตกลงเบื้องต้น สมมติฐานที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 5.2 ความสามารถในการพิจารณาตัดสินความสมเหตุสมผลของกระบวนการที่นำไปสู่ข้อสรุป 5.3 ความสามารถในการประเมินข้อสรุปโดยอาศัยเกณฑ์การประยุกต์ใช้</p>	<p>5. ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล และการตัดสินความสมเหตุสมผลของการคิดหาเหตุผล ประกอบด้วย 5.1 ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล โดยอาศัยข้อตกลงเบื้องต้น สมมติฐานที่เกี่ยวข้องและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 5.2 ความสามารถในการพิจารณาตัดสินความสมเหตุสมผลของกระบวนการที่นำไปสู่ข้อสรุป 5.3 ความสามารถในการประเมินข้อสรุปโดยอาศัยเกณฑ์การประยุกต์ใช้</p>
<p>การคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วยความสามารถต่างๆ 5 ด้าน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ข้อความหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และการนิยามปัญหานั้นมีความสำคัญมากสำหรับการอ่านและการฟังเรื่องราวต่างๆ 2. ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง การพิจารณาความพอเพียงของข้อมูล การจัดระบบข้อมูลและความสามารถนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ และมีผลกับความสามารถในการมองเห็นว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง 	<p>ผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเดรสเซลและเมย์ฮิล ที่อ้างอิงใน ประทวน เลิศเดชะ (2551 หน้า 20 – 21) นำมาใช้เป็นตัวชี้วัดในการทำแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภคประกอบด้วยความสามารถต่างๆ 5 ด้าน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ 2. ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลที่เป็นสาเหตุของปัญหาการบริโภคได้

ตาราง 9 (ต่อ)

ธนวรรณ อิศโร	ธนรัตน์ มาลัยศรี
<p>3. ความสามารถในการตระหนักข้อตกลงเบื้องต้น เป็นความสามารถในการพิจารณาแยกแยะว่า ข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น และข้อความใดไม่ใช่ข้อตกลงเบื้องต้นของข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะว่าทำให้เห็นความแตกต่างของข้อมูลเพื่อลงความเห็นว่ายอมรับหรือไม่ยอมรับ</p> <p>4. ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความหรือสถานการณ์ให้ตรงกับปัญหาในข้อความหรือสถานการณ์นั้น ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้มีความรอบคอบและมีความพยายามในการคิดถึงความเป็นไปได้ ของการแก้ปัญหาหรือความเป็นไปได้ของสมมติฐาน</p> <p>5. ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล เป็นความสามารถในการคิดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับเหตุและผล โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุ ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้สามารถลงความเห็นตามความจริงจากหลักฐาน</p>	<p>3. ความสามารถในการตระหนักข้อตกลงเบื้องต้น เป็นความสามารถในการพิจารณาข้อความหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการบริโภคโดยคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้น</p> <p>3.1 ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการบริโภค โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหา</p> <p>3.2 ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล เป็นความสามารถที่ใช้เหตุและผลในการคิดพิจารณาเลือกบริโภคให้เหมาะสมกับตนเองได้</p>

3. ลักษณะของบุคคลที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นพฤติกรรมภายในสมองที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงแต่อนุมานโดยทางอ้อมว่าได้เกิดพฤติกรรมภายในขึ้น บุคคลต่างๆ อธิบายพฤติกรรมแสดงออกมาของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยลักษณะพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป

วัตสันและเกลเซอร์ (Watson and Galaser, 1934 อ้างอิงใน ทศนิยม คำอิม และคณะ, 2551, หน้า 69) กล่าวว่า บุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต้องมีลักษณะการแสดงออก ดังนี้

1. จำแนกลำดับความน่าจะเป็นของข้อสรุปที่คาดคะเนจากสถานการณ์ที่กำหนดได้
2. จำแนกได้ว่าข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น ที่ต้องยอมรับก่อนโต้แย้งหรืออธิบายข้อความอื่น
3. จำแนกได้ว่าข้อสรุปใด เป็นผลจากความสัมพันธ์ของสถานการณ์ที่กำหนดให้
4. จำแนกได้ว่าข้อสรุปใด เป็นลักษณะหรือคุณสมบัติทั่วไปที่ได้จากสถานการณ์ที่กำหนดให้

5. หนักแน่นเมื่อพิจารณาความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา

เดรสเซล (Watson and Glaser, 1986 อ้างอิงใน ทศนิยม คำอิม และคณะ, 2551, หน้า 69 - 70) กล่าวว่า บุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องมีลักษณะการแสดงออก ดังนี้

1. การนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ข้อความหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และการนิยามปัญหานั้นมีความสำคัญมากสำหรับการอ่านและการฟังเรื่องราวต่างๆ

2. การเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหได้อย่างถูกต้อง และความสามารถเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความคิดที่จะใช้ในการแก้ปัญหามากๆ และมีผลกับความสามารถในการมองเห็นว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง

3. การตระหนักในข้อตกลงเบื้องต้น เป็นความสามารถในการพิจารณาแยกแยะว่าข้อความเป็นข้อความการตกลงเบื้องต้น และข้อความใดไม่ใช่ข้อตกลงเบื้องต้นของข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะว่าทำให้เห็นความแตกต่างของข้อมูลเพื่อลงความเห็นว่าจะยอมรับหรือไม่

4. การกำหนดและเลือกสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความหรือสถานการณ์ ให้ตรงกับปัญหาในข้อความหรือสถานการณ์นั้น ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้มีความรอบคอบและมีความพยายามในการคิดถึงความ เป็นไปของสมมติฐาน

5. การลงสรุปอย่างสมเหตุสมผลเป็นความสามารถในการคิดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับเหตุและผล โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุ ความสามารถนี้มีความสำคัญเพราะทำให้ลงความเห็นได้ตามความเห็นได้ตามความจริงจากหลักฐานหรือข้อมูลที่มีอยู่

พะยอม ตันมณี (2524 อ้างอิงใน ทศนีย์ คำอิม และคณะ, 2551, หน้า 70) กล่าวว่า บุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ต้องมีลักษณะการแสดงออก ดังนี้

1. จำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น
2. แสวงหาแหล่งที่มาของข้อมูล
3. สามารถค้นหาความจริง
4. ไม่ถือเอาบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นแบบฉบับในการตัดสินว่า สิ่งใดดีหรือไม่ดี
5. สามารถเข้าใจสิ่งที่กลับกันได้
6. สามารถตั้งสมมติฐาน
7. ไม่สรุปเกินความจริง

เดรสเซล และเมย์ฮิว (Dressel and Mayhew, 1954 อ้างอิงใน ทศนีย์ คำอิม และคณะ, 2551, หน้า 70 - 71) กล่าวว่า บุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องมีลักษณะการแสดงออก ดังนี้

1. บ่งชี้ประเด็นปัญหา
2. เลือกรับข้อมูลได้ถูกต้อง
3. ยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น
4. ประเมินหลักฐานข้อมูล โดยพิจารณาจาก
 - 4.1 รู้ลักษณะประจำของกรบางสิ่งบางอย่าง สำนวนบางอย่าง
 - 4.2 รู้สาเหตุที่ใช้ความรู้สึกหรือความลำเอียงในการนำเสนอ
 - 4.3 จำแนกข้อมูลที่จริงและไม่จริง
 - 4.4 รู้ความเพียงพอของข้อมูล
 - 4.5 รู้จักพิจารณาตัดสินว่าข้อเท็จจริงใดสนับสนุนข้อสรุป
 - 4.6 จำแนกหลักฐานที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง
 - 4.7 ตรวจสอบความสอดคล้องหรือความคงที่ของหลักฐาน
5. ลงสรุปได้อย่างถูกต้อง

เอนนิส (Ennis, 1991 อ้างอิงใน ทศนีย์ คำอิม และคณะ, 2551, หน้า 71 - 72) กล่าวว่าบุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณต้องมีลักษณะการแสดงออก ดังนี้

ด้านลักษณะที่แสดงออก

1. พูด เขียน หรือสื่อความเข้าใจ โดยมีความหมายชัดเจน
2. กำหนดประเด็นปัญหาที่แน่นอน
3. พิจารณาสถานการณ์รวมทั้งหมด
4. แสวงหาเหตุผลและใช้เหตุผล
5. เป็นผู้มีความน่ารู้ทันสมัยอยู่เสมอ
6. มองหาทางเลือกหลายๆ ทาง
7. แสวงหาความถูกต้องแม่นยำให้มากที่สุดตามสถานการณ์ที่ต้องการ
8. ตระหนักถึงความเชื่อพื้นฐานของตนเอง
9. เปิดใจกว้างพิจารณาทัศนอื่นๆ นอกเหนือจากแนวคิดของตนเอง
10. ไม่ด่วนตัดสินใจกรณีพื้นฐานและเหตุผลไม่เพียงพอ
11. ยืนยันจุดยืนหรือเปลี่ยนจุดยืนเมื่อมีหลักฐานและเหตุผลเพียงพอ
12. ใช้การคิดพิจารณาของตนเอง

ด้านความสามารถ

1. บอกได้ชัดเจนว่าประเด็นนั้นเป็นการอ้างเหตุผล ปัญหาหรือข้อสรุป
2. วิเคราะห์การให้เหตุผลได้
3. ถามหรือตอบคำถามเกี่ยวกับความชัดเจนและความถูกต้องตามกฎหมาย
4. ให้นิยาม หรือแนวคิดที่มีความหมายกำกวม
5. ชี้เห็นความคิดที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังที่ไม่อาจแสดงให้ชัดเจนวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของที่มาของแนวคิดและเหตุผลต่างๆ ได้
6. สังเกตวินิจฉัยรายงานการสังเกตได้
7. ตัดสินใจด้วยการใช้กฎต่างๆ ได้ และประเมินการวินิจฉัยนั้นได้ด้วย
8. คิดด้วยเหตุผลจากข้อมูลที่มีอยู่แล้วสรุปเป็นกฎเกณฑ์และประเมินค่ากระบวนการคิดหาเหตุผลที่นำไปสู่ข้อสรุปได้
9. วินิจฉัยตัดสินค่านิยมต่างๆ ได้ และประเมินการวินิจฉัยตัดสินคุณค่ากระบวนการคิดหาเหตุผลที่นำไปสู่ข้อสรุปได้

10. พิจารณาและให้เหตุผลโดยอาศัยหลักฐาน เหตุผล ข้อสันนิษฐาน แนวคิดที่เป็นจุดยืนของข้อความที่ตนเองไม่เห็นด้วย หรือมีข้อสงสัย

11. ผลสมผสานความสามารถและพฤติกรรมอื่นๆ ในการตัดสินใจและการเสนอผลการตัดสินใจให้เป็นที่ยอมรับ

12. การดำเนินการตามระเบียบแบบแผนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ทำตามขั้นตอนต่างๆ ของการแก้ปัญหา สังเกตการคิดของตนเองและใช้เกณฑ์ที่เหมาะสมในการคิด

13. วัตถุประสงค์ความรู้ ระดับความรู้และความเป็นผู้รู้ของบุคคลอื่น

14. ใช้วิธีพูดที่เหมาะสมในการอภิปรายและเสนอความคิดเห็น

15. ใช้หรือมีปฏิริยาต่อแนวความคิด หรือความเชื่อที่ผิดๆ ด้วยกิริยาที่เหมาะสม
เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์ (2536 อ้างอิงใน ทศนีย์ คำอิม และคณะ, 2551, หน้า 72 - 73) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. ด้านการระบุประเด็นสำคัญ บุคคลควรมีการแสดงออก ดังต่อไปนี้

1.1 ตระหนักถึงความสำคัญของการระบุหรือกำหนดความหมายของคำที่ชัดเจน

1.2 ระบุหรือกำหนดประเด็นปัญหา ที่ชัดเจนได้

2. ด้านการรวบรวมข้อมูล บุคคลควรมีการแสดงออก ดังต่อไปนี้

2.1 สังเกตปรากฏการณ์ต่างๆ ด้วยความเป็นปรนัย

2.2 วินิจฉัยตัดสินการรายงานการสังเกตได้

2.3 เลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและรู้จักหาข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน

มากขึ้น

3. ด้านการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล บุคคลควรมีการแสดงออก ดังต่อไปนี้

3.1 เห็นความสำคัญของความรู้ที่เชื่อถือได้ ไม่ใช้การเดาในการหาข้อเท็จจริง

3.2 แสดงถึงข้อจำกัดของข้อมูลได้

4. ด้านการแยกแยะความแตกต่างของข้อมูล บุคคลมีการแสดงออก ดังต่อไปนี้

4.1 จำแนกความแตกต่าง ประเภทของข้อมูลได้

4.2 ชี้ให้เห็นแนวคิดที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง ข้อตกลงเบื้องต้นที่ปรากฏอยู่ได้

5. ด้านการตั้งสมมติฐาน บุคคลควรมีการแสดงออก ดังต่อไปนี้

5.1 ให้ความสำคัญกับการตั้งสมมติฐานในการแก้ปัญหา

5.2 มองหาทางเลือกหลายๆ ทาง

6. ด้านการลงข้อสรุปโดยการใช้เหตุผลแบบอุปนัยและนิรนัย บุคคลควรมีการ
แสดงออก ดังต่อไปนี้

- 6.1 มีความรู้ทันสมัย ใจกว้าง และแสวงหาเหตุผลอยู่เสมอ
- 6.2 ตัดสินใจสรุปเมื่อมีเหตุผลพอเพียง
- 6.3 สรุปจากข้อมูลที่ให้ไว้ได้อย่างถูกต้อง สมเหตุสมผล
- 6.4 มีความสามารถในการใช้เหตุผล และใช้คำถามที่เป็นการอธิบายได้
- 6.5 มีความสามารถในการสังเกต ควบคุม และแก้ไขกระบวนการคิดของตน
- 6.6 สามารถคิดอย่างมีเหตุผลจากข้อมูลที่มีอยู่แล้วสรุปเป็นประโยคประเด็น หรือ

กฎเกณฑ์ได้

7. ด้านการประเมินผล บุคคลควรมีการแสดงออก ดังต่อไปนี้

- 7.1 ยืนยันข้อสรุป เมื่อมีหลักฐานและเหตุผลพอเพียง
- 7.2 พิจารณาข้อสรุปใหม่ เมื่อมีหลักฐานหรือเหตุผลเพิ่มเติม

อุษณีย์ โพธิสุข และคณะ (2543 อ้างอิงใน ทศนีย์ คำอิม และคณะ, 2551, หน้า
73 - 74) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. มีความสามารถในการนิยามปัญหาโดยการกำหนดปัญหา ข้อโต้แย้งหรือข้อมูลที่คลุมเครือให้ชัดเจน และเข้าใจความหมายของคำ ข้อความ หรือแนวคิด
2. มีความสามารถในการคิดรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตปรากฏการณ์ต่างๆ ด้วยการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ข้อโต้แย้ง หรือข้อมูลที่คลุมเครือ แสวงหาข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ถามและพิจารณาทัศนะของคนอื่น และแสวงหาความรู้ที่ทันสมัย
3. มีความสามารถในการจัดระบบข้อมูล โดยแสวงหาแหล่งที่มาของข้อมูลวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล พิจารณาความเพียงพอของข้อมูล ระบุข้อตกลงเบื้องต้นของข้อความ จัดระบบข้อสนเทศต่างๆ เช่น จำแนกความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ชัดเจนกับข้อมูลที่คลุมเครือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับปัญหาข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น ความคิดเห็นด้วยอารมณ์กับความคิดเห็นด้วยเหตุผล พิจารณาข้อมูลที่แสดงถึงความลำเอียง และการโฆษณาชวนเชื่อ พิจารณาและตัดสินความขัดแย้งของข้อความและเสนอข้อมูลได้
4. มีความสามารถในการตั้งสมมติฐาน โดยการกำหนดสมมติฐานจากความสัมพันธ์เชิงเหตุผล มองหาทางเลือกหลายๆ ทางในการแก้ปัญหาและเลือกสมมติฐานได้

5. มีความสามารถในการสรุปอ้างอิงโดยพิจารณา และตัดสินใจว่ามีเหตุผลเพียงพอที่สรุปได้หรือไม่จำแนกข้อสรุปที่สัมพันธ์กับสถานการณ์และข้อสรุปโดยใช้เหตุผลทางตรรกศาสตร์ อธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของปัญหาหรือข้อขัดแย้ง และสรุปเป็นกฎเกณฑ์ได้

6. มีความสามารถในการประเมินการสรุปอ้างอิง โดยพิจารณาและตัดสินใจสรุปว่าสรุปตามข้อมูลหรือหลักฐานหรือไม่ พิจารณาความคลุมเครือของการสรุปเหตุผล บอกเหตุผลที่ไม่เป็นไปตามหลักตรรกศาสตร์ จำแนกข้อสรุปที่มีเหตุผลหนักแน่นและน่าเชื่อถือ เมื่อพิจารณาความเกี่ยวข้องกันกับข้อมูลและประเด็นปัญหา พิจารณาผลที่เกิดจากการตัดสินใจโดยยืนยันการสรุปเดิม ถ้ามีเหตุผลและหลักฐานเพียงพอ และพิจารณาการสรุปใหม่ถ้าการสรุปไม่มีเหตุผลมีข้อมูลหรือเหตุผลเพิ่มเติมและพิจารณาและตัดสินใจการนำข้อสรุปไปประยุกต์ใช้

ลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามที่นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้กล่าวถึงนั้น ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณได้เช่นเดียวกับแนวคิดของ เดรสเซล ดังนี้

1. ปังชี้ประเด็นปัญหาได้ เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ข้อความ หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้
2. เลือกสารสนเทศหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาได้ เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคที่ได้ถูกต้อง
3. คำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้น เป็นความสามารถในการพิจารณาข้อมูลจากข้อความหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคที่ต้องตระหนักถึงข้อตกลงเบื้องต้น
4. เลือกสมมติฐานได้ เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความหรือสถานการณ์เกี่ยวกับการบริโภค และคำนึงถึงความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหา
5. ลงสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล และตัดสินใจถูกต้องของข้อสรุปตามหลักเหตุผล เป็นความสามารถที่ต้องใช้เหตุและผลในการคิดพิจารณาเลือกบริโภคให้เหมาะสมกับตนเองได้

ตาราง 10 แสดงการสรุปลักษณะของบุคคลที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

วัตสันและเกลเซอร์	เดรสเซล	เมย์	เดรสเซลและเมย์ฮิล
<p>บุคคลต้องมีลักษณะและการแสดงออก ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จำแนกลำดับความน่าจะเป็นของข้อสรุปที่คาดคะเนจากสถานการณ์ที่กำหนดได้ 2. จำแนกได้ว่าข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น ที่ต้องยอมรับก่อนโต้แย้งหรืออธิบายข้อความอื่น 3. จำแนกได้ว่าข้อสรุปใด เป็นผลจากความสัมพันธ์ของสถานการณ์ที่กำหนดให้ 4. จำแนกได้ว่าข้อสรุปใด เป็นลักษณะหรือคุณสมบัติทั่วไปที่ได้จากสถานการณ์ที่กำหนดให้ 5. หนักแน่นเมื่อพิจารณาความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา 	<p>บุคคลต้องมีลักษณะและการแสดงออก ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อความหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ 2. ความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง มองเห็นว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง 3. ความสามารถในการพิจารณาแยกแยะว่าข้อความใดใช่หรือไม่ใช่ข้อตกลงเบื้องต้น 4. ความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความหรือสถานการณ์ 5. ความสามารถในการคิดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับเหตุและผล โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุ 	<p>บุคคลต้องมีลักษณะและการแสดงออก ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น 2. แสวงหาแหล่งที่มาของข้อมูล 3. สามารถค้นหาความจริง 4. ไม่ถือเอาบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นแบบฉบับในการตัดสินว่า สิ่งใดดีหรือไม่ดี 5. สามารถเข้าใจสิ่งที่กลับกันได้ 6. สามารถตั้งสมมติฐานได้ 7. ไม่สรุปเกินความจริง 	<p>บุคคลต้องมีลักษณะและการแสดงออก ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บ่งชี้ประเด็นปัญหา 2. เลือกข้อมูลได้อย่างถูกต้อง 3. ยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น 4. ประเมินหลักฐานข้อมูล 5. ลงสรุปได้อย่างถูกต้อง

ตาราง 10 (ต่อ)

เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์	เอนนิส
บุคคลต้องมีลักษณะและการแสดงออก ดังนี้	บุคคลต้องมีลักษณะและการแสดงออก ดังนี้
1. ระบุหรือกำหนดประเด็นปัญหาที่ชัดเจนได้	1. บอกได้ชัดเจนว่าประเด็นนั้นเป็นการอ้างเหตุผล ปัญหาหรือข้อสรุป
2. เลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและรู้จักหาข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนมากขึ้น	2. วิเคราะห์การให้เหตุผลได้
3. เห็นความสำคัญของความรู้ที่เชื่อถือได้ ไม่ใช้การเดาในการหาข้อเท็จจริง	3. ถามหรือตอบคำถามเกี่ยวกับความชัดเจนและความถูกต้องตามกฎหมาย
4. จำแนกความแตกต่างประเภทของข้อมูลชี้ให้เห็นแนวคิดที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง ข้อตกลงเบื้องต้นที่ปรากฏอยู่ได้	4. ให้นิยาม หรือแนวคิดที่มีความหมายกำกวม
5. ให้ความสำคัญกับการตั้งสมมติฐานในการแก้ปัญหาและมองหาทางเลือกหลายๆ ทาง	5. ชี้ให้เห็นความคิดที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังที่ไม่อาจแสดงให้ชัดเจน
6. สรุป ตัดสินจากข้อมูลที่สมเหตุสมผล	6. วินิจฉัยความน่าเชื่อถือของที่มาของแนวคิดและเหตุผลต่างๆ ได้
	7. สังเกตวินิจฉัยรายงานการสังเกตได้
	8. ตัดสินใจด้วยการใช้กฎต่างๆ ได้ และประเมินการวินิจฉัยนั้นได้ด้วย
	9. คิดด้วยเหตุผลจากข้อมูลที่มีอยู่แล้วสรุปเป็นกฎเกณฑ์และประเมินค่ากระบวนการคิดหาเหตุผลที่นำไปสู่ข้อสรุปได้
	10. วินิจฉัยตัดสินค่านิยมต่างๆ ได้ และประเมินการวินิจฉัยตัดสินคุณค่ากระบวนการคิดหาเหตุผลที่นำไปสู่ข้อสรุปได้
	11. พิจารณาและให้เหตุผลโดยอาศัยหลักฐาน เหตุผล ข้อสันนิษฐาน แนวคิดที่เป็นจุดยืนของข้อความที่ตนเองไม่เห็นด้วย หรือมีข้อสงสัย
	12. ผสมผสานความสามารถและพฤติกรรมอื่นๆ ในการตัดสินใจและการเสนอผลการตัดสินใจ ให้เป็นที่ยอมรับ
	13. การดำเนินการตามระเบียบแบบแผนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ทำตามขั้นตอนต่างๆ ของการแก้ปัญหา สังเกตการคิดของตนเองและใช้เกณฑ์ที่เหมาะสมในการคิด
	14. ไวต่อความรู้สึก ระดับความรู้และความเป็นผู้รู้ของบุคคลอื่น
	15. ใช้วิธีพูดที่เหมาะสมในการอภิปรายและเสนอความคิดเห็น
	16. ใช้หรือมีปฏิกิริยาต่อแนวความคิด หรือความเชื่อที่ผิดๆ ด้วยกิริยาที่เหมาะสม

ตาราง 10 (ต่อ)

อุษณีย์ โพธิสุข	สรุป
บุคคลต้องมีลักษณะและการแสดงออก ดังนี้	ลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามที่นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้กล่าวถึงนั้น ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณได้เช่นเดียวกับแนวคิดของเดรสเซลและเมย์ฮิล ดังนี้
1. มีความสามารถในการนิยามปัญหา	1. บ่งชี้ประเด็นปัญหาได้ เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ข้อความ หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้
2. มีความสามารถในการคิดรวบรวมข้อมูล	2. เลือกสารสนเทศหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาได้ เป็นความสามารถในการพิจารณาและเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริโภคที่ได้ถูกต้อง
3. มีความสามารถในการจัดระบบข้อมูล	3. คำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้น เป็นความสามารถในการพิจารณาข้อมูลจากข้อความหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการบริโภคที่ต้องตระหนักถึงข้อตกลงเบื้องต้น
4. มีความสามารถในการตั้งสมมติฐาน	4. เลือกสมมติฐานได้ เป็นความสามารถในการกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อความหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการบริโภค และคำนึงถึงความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหา
5. มีความสามารถในการสรุปอ้างอิง	5. ลงสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล และตัดสินใจถูกต้องของข้อสรุปตามหลักเหตุผล
6. มีความสามารถในการประเมินการสรุปอ้างอิง	เป็นความสามารถที่ต้องใช้เหตุผลและผลในการคิดพิจารณาเลือกบริโภคให้เหมาะสมกับตนเองได้

4. การวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ดรูณี พงษ์เดชา (2542, หน้า 26 – 27) ได้กล่าวถึงการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่า เป็นการวัดความสามารถทางสมองของนักจิตวิทยากลุ่มจิตมิติที่ว่า ความสามารถทางสมองของมนุษย์มีลักษณะเป็นองค์ประกอบและระดับที่แตกต่างกันในแต่ละคน ซึ่งสามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบมาตรฐาน และแบบทดสอบมาตรฐานที่ใช้วัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ใช้ในปัจจุบัน เช่น แบบทดสอบที่วัตสันและเกลเซอร์ ได้สร้างและพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้มากกว่า 25 ปี ทั้งศึกษาด้วยตนเอง ใช้หลักการและเหตุผล สรุปจากรายการการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเดรสเซล โดยมีแนวคิดว่าการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณต้องวัดจากความสามารถทั้งหลายที่ประกอบกันเป็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยที่ความสามารถเหล่านี้อาจคาบเกี่ยว (Overtap) กันบ้าง ซึ่งได้แก่ ความสามารถ 5 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการลงความเห็นแบบอุปนัย
2. ความสามารถในการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น
3. ความสามารถในการลงความเห็นแบบนิรนัย
4. ความสามารถในการตีความ
5. ความสามารถในการประเมินความสามารถในการโต้แย้ง

นอกจากนี้ เอนนิส นับเป็นอีกผู้หนึ่งที่มีชื่อเสียงในด้านนี้ ได้รวบรวมรายชื่อแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ใช้กันโดยทั่วไป ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั่วไป (Critical Thinking Test) เป็นการวัดที่พยายามให้ครอบคลุมการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้งหมด แบบทดสอบชนิดนี้จะมีทั้งชนิดที่เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple – choice Test) และแบบทดสอบที่เป็นความเรียง (Essay Test)

2. แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณเฉพาะด้าน (Aspect – specific Critical) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเฉพาะด้าน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple – choice Test) สำหรับที่ใช้ในงานวิจัยส่วนมาก ได้แก่ แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั่วไปที่แอนนิสได้พัฒนาร่วมกับมิลล์แมน และจัดพิมพ์ในปี ค.ศ. 1985 ได้แก่ Comell Critical Thinking Test, Level X และ Comell Critical Thinking Test, Level Z ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่พัฒนามาจากทฤษฎีของแอนนิส ที่กำหนดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ

2.1 การนิยามและการทำให้กระจ่างชัด ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการระบุประเด็นปัญหา ระบุเหตุผลทั้งที่ปรากฏและไม่ปรากฏ การตั้งคำถามให้เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ และการระบุข้อตกลงเบื้องต้น

2.2 การพิจารณาตัดสินข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย การตัดสินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและการสังเกต การตัดสินความเกี่ยวข้องของข้อมูลกับปัญหา และการตระหนักในการคงเส้นคงวาของข้อมูล

2.3 การอ้างอิงเพื่อการแก้ปัญหาและการลงสรุปอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งประกอบด้วย การอ้างอิงและตัดสินสรุปแบบอุปนัย การนิรนัย

3. การทำนายผลที่น่าจะเกิดขึ้นตามมา (นันทิญา สรรเสริญ, 2541, หน้า 27 – 29)

การวัดความคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การวัดความสามารถของบุคคล โดยใช้แบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ในการพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สิ่งที่สำคัญคือการนิยามถึงสิ่งที่ต้องการจะวัด รวมถึงองค์ประกอบหรือโครงสร้างต่างๆ ตามทฤษฎีพื้นฐาน และการพัฒนาแบบทดสอบให้มีมาตรฐาน คือมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น ผู้วิจัยต้องการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยเลือกใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดตามทฤษฎีของเดรสเซล คือ การนิยามปัญหา การเลือกข้อมูลสำหรับการแก้ปัญหา การตระหนักในข้อตกลงเบื้องต้น การกำหนดและเลือกสมมติฐาน และการสรุป ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ส่งเสริมกระบวนการในการคิดอย่างมีขั้นตอน นับตั้งแต่การเผชิญกับปัญหา หาสาเหตุ ใช้เหตุผลและข้อตกลงเบื้องต้นนำไปสู่การเลือกบริโศคที่เหมาะสมกับตนเองได้ ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรบริโศค นั้นมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณจะมีลักษณะ ดังนี้

3.1 สามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการบริโศคได้

3.2 สามารถวิเคราะห์สาเหตุหรือเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

3.3 สามารถพิจารณาข้อความหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการบริโศค โดยคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้นที่กำหนดให้ได้

3.4 สามารถกำหนดหรือเลือกสมมติฐานจากข้อมูลหรือสถานการณ์ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหา

3.5 สามารถใช้เหตุและผลในการคิดพิจารณาเลือกบริโศคให้เหมาะสมกับตนเองได้

ตาราง 11 แสดงการสรุปการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

วัดสั้นและเกลเซอร์	เดรสเซล	เอนนิส	เอนนิสและมิลลแมน	สรุป
ได้สร้างและพัฒนา ความสามารถในการ คิดอย่างมี วิจารณญาณโดยใช้ เวลาในการศึกษา ค้นคว้าเรื่องนี้มา มากกว่า 25 ปี ทั้ง ศึกษาด้วยตนเอง ใช้ หลักการและเหตุผล สรุปจากรายการคิด อย่างมีวิจารณญาณ ของเดรสเซล	การวัดการคิดอย่างมี วิจารณญาณต้องวัดจาก ความสามารถทั้งหลายที่ ประกอบกันเป็นการคิดอย่างมี วิจารณญาณ โดยที่ ความสามารถเหล่านี้อาจคาบ เกี่ยว (Overlap) กันบ้าง ซึ่ง ได้แก่ ความสามารถ 5 ด้าน คือ 1. ความสามารถในการลง ความเห็นแบบอุปนัย 2. ความสามารถในการยอมรับ ข้อตกลงเบื้องต้น	ได้รวบรวมรายชื่อแบบทดสอบการ คิดอย่างมีวิจารณญาณที่ใช้กัน โดยทั่วไป ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1. แบบทดสอบการคิดอย่างมี วิจารณญาณทั่วไป (Critical Thinking Test) เป็นการวัดที่ พยายามให้ครอบคลุมการคิดอย่าง มีวิจารณญาณทั้งหมด แบบทดสอบชนิดนี้จะมีทั้งชนิดที่ เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple – choice Test) และแบบทดสอบที่ เป็นความเรียง (Essay Test)	เป็นแบบทดสอบที่พัฒนา มาจากทฤษฎีของเอนนิส ที่กำหนดการคิดอย่างมี วิจารณญาณเป็น 3 องค์ประกอบดังนี้ คือ 1. การนิยามและการทำให้ กระจ่างชัด 2. การพิจารณาตัดสิน ข้อมูล 3. การอ้างอิงเพื่อการ แก้ปัญหาและการลงสรุป อย่างสมเหตุสมผล	ผู้วิจัยต้องการวัดการคิดอย่างมี วิจารณญาณ โดยเลือกใช้แบบทดสอบ ที่สร้างขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด ตามทฤษฎีของเดรสเซล ดังนี้ 1. สามารถวิเคราะห์ประเด็นปัญหา ที่เกี่ยวกับการบริโภคได้ 2. สามารถวิเคราะห์สาเหตุหรือ เลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้ 3. สามารถพิจารณาข้อความหรือ สถานการณ์ที่เกี่ยวกับการบริโภค โดยคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้น ที่กำหนดให้ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

วัดสันและเกลเซอร์	เดรสเซล	เอนนิส	เอนนิสและมิลลแมน	สรุป
	3. ความสามารถในการลง ความเห็นแบบนิรนัย	2. แบบทดสอบการคิดอย่างมี วิจารณญาณเฉพาะด้าน (Aspect – specific Critical)		4. สามารถกำหนดหรือเลือกสมมติฐาน จากข้อมูลหรือสถานการณ์ โดย คำนึงถึงความเป็นไปได้ของการ แก้ปัญหา
	4. ความสามารถในการตีความ	เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดการคิด อย่างมีวิจารณญาณเฉพาะด้าน ซึ่ง เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple – choice Test)		5. สามารถใช้เหตุและผลในการคิด พิจารณาเลือกบริบทให้เหมาะสม กับตนเองได้

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือความพอใจ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า "Satisfaction" ซึ่งความพึงพอใจในการเรียนรู้มีความจำเป็นและความสำคัญในวิชาคณิตศาสตร์ เพราะธรรมชาติของการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์นั้น ต้องใช้ความพึงพอใจเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้เนื้อหา ซึ่งมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

บุญธรรม กิจปริดาภิรุต (2549, หน้า 189) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นสภาพความรู้สึกที่มีความสุข สดชื่น เป็นภาวะทางอารมณ์เชิงบวกที่บุคคลแสดงออกเมื่อได้รับผลสำเร็จ ทั้งปริมาณและคุณภาพ ตามจุดมุ่งหมาย ตามความต้องการ ความพึงพอใจจึงเป็นผลของความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง โดยมีการจูงใจ (Motivation) หรือสิ่งจูงใจ (Motivators) เป็นตัวเหตุ

กนก ทศานนท์ (2553, หน้า 35) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยม ประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับและจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป

ทิพย์ นิลดี (2553, หน้า 76) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบต่อกิจกรรมที่กระทำ ที่ปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆ ของบุคคลจากความหมายของคำว่า ความพึงพอใจในการเรียนที่บุคคลต่างๆ ได้กล่าวไว้ สรุปได้ว่าความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวังที่จะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นด้วยความเต็มใจ ซึ่งความรู้สึก ความนึกคิด หรือความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่ชอบหรือพึงพอใจ ในด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผล ย่อมจะแตกต่างกันไปตามการรับรู้ของแต่ละคนพฤติกรรมต่อการปฏิบัติกิจกรรมที่ทำให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้านของแต่ละบุคคลอาจเป็นทางบวก หรือทางด้านลบของพฤติกรรมนั้นๆ

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

วรวรรณ กฤตยากรนุพงศ์ (2551, หน้า 23) กล่าวว่า บุคคลจะเกิดความพึงพอใจในการเรียนจะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างมากระตุ้นให้เกิดความรักหรือทัศนคติที่ดีต่อการเรียนนั้น บุคคลจะเกิดความพึงพอใจนั้นจะต้องมีการจูงใจให้เกิดขึ้น แรงจูงใจหรือการจูงใจ (motivation) หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้น หรือถูกผลักดันให้แสดงพฤติกรรม เพื่อไปยังจุดหมายปลายทางที่วางไว้

ประสาธ อิศรปริดา (2552, หน้า 330 – 333) ได้สรุปความรู้สึกพอใจหรือทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จมีอยู่ 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ ซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจ เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ และมีหน้าที่ให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้

จากการศึกษาทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความต้องการและความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีได้เป็นอย่างมาก ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดี มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนหรือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ย่อมทำให้การเรียนรู้ และประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

3. การวัดความพึงพอใจ

ประภาพันธ์ พลายนจันทร์ (2546, หน้า 6) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้นสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. วิธีการใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถาม ถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจจะถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ

2. วิธีการสัมภาษณ์เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. วิธีการสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยาท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

บุญชม ศรีสะอาด (2554, หน้า 121) กล่าวว่า วิธีการวัดความพึงพอใจเป็นการศึกษา ระดับความพึงพอใจของนักเรียน โดยดำเนินการหลังจากนักเรียนศึกษาบทเรียนปฏิบัติตามครบทุกหน่วยการเรียนแล้ว โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แล้วหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งค่าไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าวเมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดขึ้นแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึก ต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงาน ภายใต้อายุ ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดทำให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อ-แม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

จากการศึกษาความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียน จะมีความ สัมพันธ์กันในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความ สมบูรณ์ของชีวิตมากน้อยเพียงใด นั่นคือ สิ่งที่เราจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการเสริมสร้างความ พึงพอใจให้กับผู้เรียน เกิดความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการ เรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมี วิจาร์ณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการประเมินออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมิน ความพึงพอใจสอดคล้องกับ สุภาวดี คระระนันท์ (2554, หน้า 49 - 50) การพัฒนาชุดกิจกรรม การเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และวาสนา เพียรสุทธิ (2557, หน้า 34 - 35) การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

พรศิริ ปลั่งมาก (2556) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ชุดกิจกรรมที่สร้างมีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในระดับมากที่สุดและมีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.92/76.11 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ในด้านปัจจัยนำเข้ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($X = 4.43$) ด้านกระบวนการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($X = 4.46$) และด้านผลผลิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.56$)

สุกัญญา บางป่า (2556) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน โดยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7E สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ อยู่ในระดับมาก และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.67/80/78 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

พิรยา ฤกษ์ศิริ (2556) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง ลม พ้า อากาศ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษา พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม 2) บัตรคำสั่ง 3) เนื้อหาสาระและสื่อการเรียน 4) การวัดและประเมินผล และมีการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน พบว่า ชุดกิจกรรมมีความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ อยู่ในระดับมาก และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.46/79.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำค่าสถิติมาคำนวณหาขนาดอิทธิพล มีค่าเท่ากับ 6.11 และความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

สายทิพย์ อ้อดพันธ์ (2556) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวัฏจักรการเรียนรู้แบบ 7E เพื่อพัฒนาสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว อธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง แสงและปรากฏการณ์ของแสง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ที่สุด และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.22/75.05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ และสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภัทราภรณ์ พิทักษ์ธรรม (2543) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้กิจกรรมการสร้างแผนภูมิโน้ตส์กับการสอนตามคู่มือครู พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรีเพ็ญ เกื้อนศิริ (2546) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและค่านิยมความเป็นไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนหน่วยดำรงความเป็นไทยและหน่วยเอกลักษณ์ไทยด้วยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้กับการสอนแบบกระจำนิยม พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้กับการสอนแบบกระจำนิยม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่านิยมความเป็นไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สาภิยา แก้วนิมิต (2548) ได้เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย พบว่า ผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้มีผลการเรียนสูงกว่านักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบบรรยาย

อรอุมา กาญจนี (2549) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทาง PDCA และแบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทาง PDCA กับแบบสืบเสาะหาความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เบญจพร ปันทพลังกุล (2551) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วาสนา เพียรสุทธิ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.10/80.95 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ลักษณีย์ ไครตรสีเขียว (2545) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ มีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรุณญา สถิตไพบุลย์ (2550) พบว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงสนใจในการเรียนมากขึ้น กล้าแสดงออก มีการพัฒนาทางด้านทักษะการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และจำนวนนักเรียนที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ร้อยละ 70)

ประทวน เลิศเดชะ (2550) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธนวรรณ อิศโร (2554) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธนารัตน์ มาลัยศรี (2556) พบว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ร้อยละ 75)

เดือนเพ็ญ ตุ่นคำ และลัดดา ศิลาน้อย (2558) พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ รายวิชาสังคมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 70) และมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 70)

2. งานวิจัยต่างประเทศ

โอลาลินอย (Olarinoye, 1979, p. 4848-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการสอน 3 แบบ คือ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีการชี้แนวทาง การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง และการสอนแบบปกติในวิชาฟิสิกส์ พบว่า การสอนทั้ง 3 แบบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

คอลลินส์ (Collins, 1990, p. 2783-A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการสอนด้วยวิธีการสืบเสาะหาความรู้กับนักเรียนไฮสคูลปีที่ 1 โดยใช้ไอคิวและเกรดคณิตศาสตร์เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมอภิปราย 4 ครั้ง ครั้งละ 5 นาที ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการอภิปรายเป็นเนื้อหาทางตรรกวิทยาและทฤษฎีเซต ทั้งสองกลุ่มจัดให้มีการสืบเสาะตลอดเวลา นอกจากนี้ ยังจัดประสบการณ์ด้านต่างๆ เช่น จัดฉายภาพยนตร์และตั้งปัญหาทางตรรกวิทยา 8 ข้อ พบว่า คะแนนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน กลุ่มทดลองได้ 6 คะแนน กลุ่มควบคุมได้ 5 คะแนน และผลวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

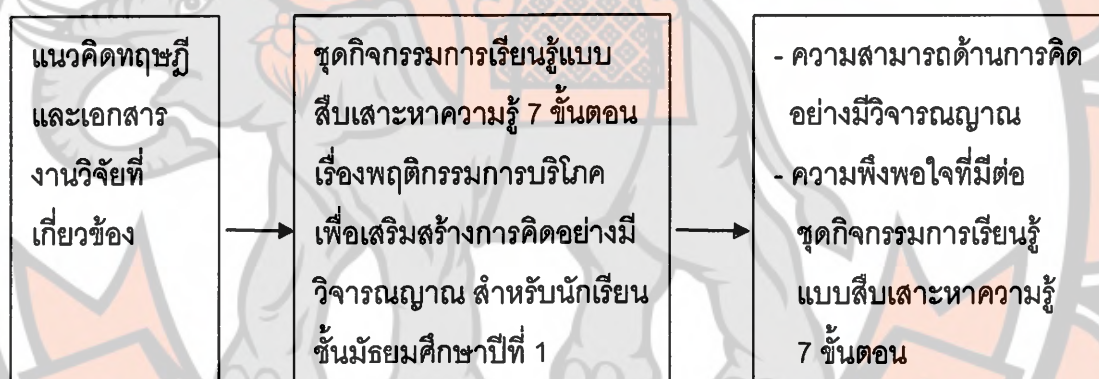
William (1981) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้กับการจัดการเรียนรู้แบบเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางวิชาประวัติศาสตร์อเมริกา โดยกลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้กับกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้แบบเดิมที่ครูเป็นจุดศูนย์กลางวิชาประวัติศาสตร์อเมริกา พบว่าผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

Billings (2002) ได้ทำการประเมินผลการเรียนรู้แบบสืบเสาะกับวัฏจักรการเรียนรู้ในวิชาฟิสิกส์ ระดับมัธยมศึกษา โดยศึกษาผลเป็นเวลา 5 ปี กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 28 คน การเก็บข้อมูลใช้การสังเกต แบบทดสอบและแบบสอบถามผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่เรียนแบบสืบเสาะกับวัฏจักรการเรียนรู้ มีระดับความสนใจในเนื้อหาเพิ่มร้อยละ 56 ขึ้นไป นักเรียนร้อยละ 75 มีความสนุกกับการเรียนรู้แบบสืบเสาะกับวัฏจักรการเรียนรู้ร้อยละ 66 ชอบการเรียนรู้แบบสืบเสาะกับวัฏจักรการเรียนรู้ และนักเรียนมีระดับคะแนนความสามารถเท่ากับร้อยละ 85 โดยสรุปการเรียนแบบสืบเสาะกับวัฏจักรการเรียนรู้เป็นรูปแบบการสอน ที่มีประสิทธิภาพที่ส่งเสริมการเรียนรู้และทำให้นักเรียนมีความหวังและความพึงพอใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เน้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ก่อให้เกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและการใช้ทักษะต่างๆ ในการค้นคว้าหาความรู้ เกิดเป็นความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงขยายความคิดและนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ ดังกรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สนใจการเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคูณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนและผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

ตาราง 18 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโกล เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	(n = 45)		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรม			
1.1 คู่มือครูมีคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมที่ชัดเจน	4.40	0.55	มาก
1.2 ระบุสิ่งที่ครูต้องเตรียมในการใช้ชุดกิจกรรมไว้ชัดเจน	4.20	0.45	มาก
1.3 คู่มือนักเรียนมีคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมที่ชัดเจน	4.40	0.55	มาก
	4.60	0.55	มากที่สุด
1.4 นักเรียนได้รู้แนวทางในการเตรียมตัวก่อนเรียน			
รวม	4.40	0.53	มาก
2. ด้านแผนการจัดการเรียนรู้			
2.1 มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 ตัวชี้วัดและจุดประสงค์มีความสอดคล้องกัน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4 จุดประสงค์การเรียนรู้เหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.5 เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.20	0.45	มาก
2.6 เนื้อหา มีความชัดเจน	4.40	0.55	มาก
2.7 เนื้อหา มีความน่าสนใจ	4.80	0.45	มากที่สุด
2.8 กิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.63	0.49	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการประเมิน	(n = 45)		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
3. ด้านเอกสารประกอบชุดกิจกรรม			
3.1 บัตรคำชี้แจงกำหนดข้อปฏิบัติไว้ครบถ้วนชัดเจน	4.40	0.55	มาก
3.2 บัตรเนื้อหาครอบคลุมกับตัวชี้วัด	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 บัตรกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4 บัตรกิจกรรมสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.5 บัตรเฉลยมีความชัดเจนและสอดคล้องกับบัตรกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.64	0.51	มากที่สุด
4. ด้านการประเมิน			
4.1 การวัดและประเมินผลครอบคลุมตัวชี้วัด	4.60	0.55	มาก
4.2 เครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้วัดมีความเหมาะสม	4.20	0.45	มาก
รวม	4.40	0.50	มาก
5. ด้านรูปเล่ม			
5.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน	4.20	0.45	มาก
5.2 รูปภาพประกอบที่ใช้เหมาะสมกับนักเรียน	4.20	0.45	มาก
5.3 มีความสะดวกในการนำไปใช้	4.00	0.71	มาก
รวม	4.13	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.44	0.51	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกาบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมของชุดกิจกรรมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ ด้านเอกสารประกอบชุดกิจกรรม 4.64 ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) และด้านที่มีความเหมาะสมต่ำสุด คือ ด้านรูปเล่ม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.54)

2. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 19 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้านภาษา เวลาในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับนักเรียนจำนวน 3 คน

ชุดกิจกรรม	การตรวจสอบความเหมาะสม			การปรับปรุง/ แก้ไข
	ด้านเนื้อหา	ด้านภาษา	ด้านเวลา	
ชุดกิจกรรมที่ 1	เนื้อหามีความเหมาะสม	พิมพ์คำซ้ำและเครื่องหมายตกหล่น	เหมาะสมกับกิจกรรม	แก้ไขคำซ้ำ และเพิ่มเติมเครื่องหมายที่ตกหล่น
ชุดกิจกรรมที่ 2	เนื้อหามีความเหมาะสม	พิมพ์คำผิด	เหมาะสมกับกิจกรรม	แก้ไขคำที่ผิด
ชุดกิจกรรมที่ 3	เนื้อหามีความเหมาะสม	พิมพ์คำผิดและเครื่องหมายผิด	เหมาะสมกับกิจกรรม	แก้ไขคำที่ผิดและเครื่องหมายที่ผิด
ชุดกิจกรรมที่ 4	เนื้อหามีความเหมาะสม	พิมพ์คำผิดและเครื่องหมายตกหล่น	เหมาะสมกับกิจกรรม	แก้ไขคำที่ผิด และเพิ่มเติมเครื่องหมายที่ตกหล่น
ชุดกิจกรรมที่ 5	เนื้อหามีความเหมาะสม	พิมพ์คำผิดและคำซ้ำ	เหมาะสมกับกิจกรรม	แก้ไขคำที่ผิด และคำที่ซ้ำ

จากตาราง 19 พบว่า การตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้านภาษาและเวลาในการใช้ชุดกิจกรรมที่ 1 – 5 พบว่า ด้านเนื้อหามีความเหมาะสมกับนักเรียนทุกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านภาษาที่พบปัญหาของทุกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ พิมพ์คำซ้ำ พิมพ์คำผิด และพิมพ์เครื่องหมายตกหล่น และด้านเวลามีความเหมาะสมในการทำกิจกรรมทุกชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 20 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน

นักเรียน (n = 9)	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1					ทดสอบ หลังใช้ ชุดกิจกรรม
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	จุดที่ 4	จุดที่ 5	
	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₂)
	(9)	(9)	(6)	(26)	(12)	(30)
เฉลี่ย	7.78	7.56	4.89	21.11	10.22	24.11
เฉลี่ยร้อยละ	86.44	84.00	81.50	81.19	85.17	80.37
เฉลี่ยรวม	83.66					ประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพกระบวนการ = 83.66						ผลลัพธ์
$E_1/E_2 = 83.66/80.37$						

จากตาราง 20 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 83.66 และประสิทธิภาพผลลัพธ์เท่ากับ 80.37 แสดงว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ตาราง 21 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 30 คน

นักเรียน (n = 30)	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1					ทดสอบ หลังใช้ ชุดกิจกรรม
	คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน					
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	
	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₂)
	(9)	(9)	(6)	(26)	(12)	(30)
เฉลี่ย	7.33	7.20	4.87	20.90	9.90	24.03
เฉลี่ยร้อยละ	81.44	80.00	81.17	80.38	82.50	80.11
เฉลี่ยรวม	81.10					ประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพกระบวนการ = 81.10						ผลลัพธ์
$E_1/E_2 = 81.10/80.11$						

จากตาราง 21 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 81.10 และประสิทธิภาพผลลัพธ์เท่ากับ 80.11 แสดงว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ขั้นตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองกับนักเรียน ปรากฏผล ดังนี้

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	(n =4 5)		\bar{X}	S.D. _o	t	Sig. (2-tailed)
	\bar{X}	S.D.				
ก่อนเรียน	14.11	3.16				
หลังเรียน	22.64	3.33	-8.533	3.501	-16.352*	.000

*p < .05

จากตาราง 22 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.11 คะแนน และ 22.64 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

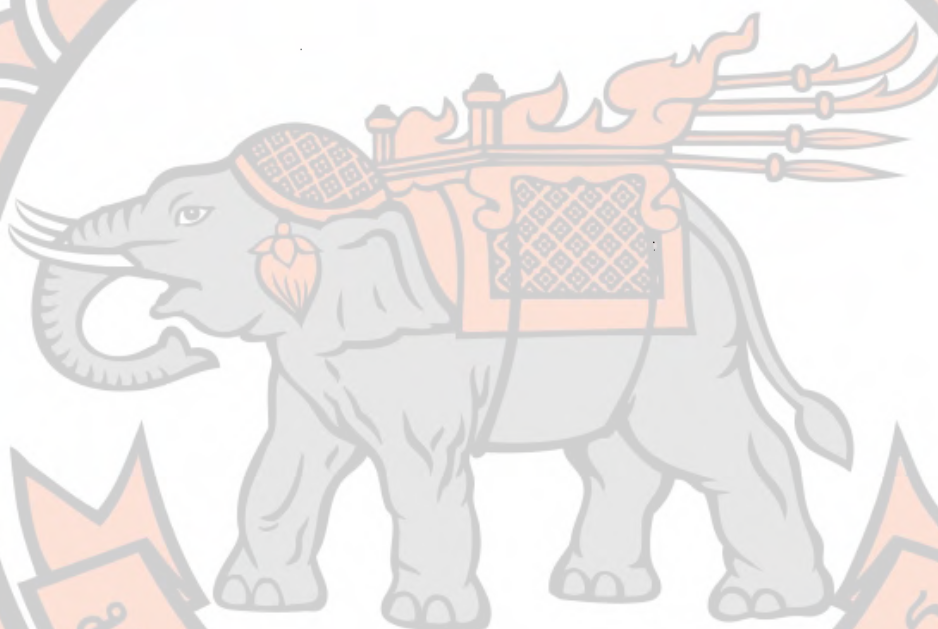
ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผล ดังนี้

ตาราง 23 แสดงผลการศึกษาคำพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	(n = 45)		ระดับความพึงพอใจ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านปัจจัยนำเข้า			
1.1 ชุดกิจกรรมสวยงาม น่าสนใจ	3.58	0.84	มาก
1.2 ชุดกิจกรรมมีขนาดตัวอักษรที่อ่านง่าย	4.07	0.94	มาก
1.3 ชุดกิจกรรมมีภาพประกอบที่น่าสนใจ	3.47	0.99	ปานกลาง
1.4 เนื้อหาง่ายต่อการทำความเข้าใจ	4.16	0.88	มาก
รวม	3.82	0.91	มาก
ด้านกระบวนการ			
2.1 กิจกรรมในชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.11	0.83	มาก
2.2 กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้ารวบรวมข้อมูล	4.20	0.76	มาก
2.3 กิจกรรมเหมาะสมและทำความเข้าใจได้ง่าย	4.11	0.78	มาก
2.4 กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง	3.96	0.80	มาก
รวม	4.10	0.79	มาก
ด้านผลผลิต			
3.1 นักเรียนได้รับความรู้จากชุดกิจกรรม	4.27	0.81	มาก
3.2 ชุดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.29	0.76	มาก
3.3 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากชุดกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.09	0.79	มาก
3.4 นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้นหลังจากใช้ชุดกิจกรรม	4.04	0.74	มาก
รวม	4.17	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	4.03	0.83	มาก

จากตาราง 23 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.79) และด้านที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.91)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคูณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนและผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

ตาราง 18 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโกล เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	(n = 45)		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรม			
1.1 คู่มือครูมีคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมที่ชัดเจน	4.40	0.55	มาก
1.2 ระบุสิ่งที่ครูต้องเตรียมในการใช้ชุดกิจกรรมไว้ชัดเจน	4.20	0.45	มาก
1.3 คู่มือนักเรียนมีคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมที่ชัดเจน	4.40	0.55	มาก
	4.60	0.55	มากที่สุด
1.4 นักเรียนได้รู้แนวทางในการเตรียมตัวก่อนเรียน			
รวม	4.40	0.53	มาก
2. ด้านแผนการจัดการเรียนรู้			
2.1 มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 ตัวชี้วัดและจุดประสงค์มีความสอดคล้องกัน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4 จุดประสงค์การเรียนรู้เหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.5 เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.20	0.45	มาก
2.6 เนื้อหา มีความชัดเจน	4.40	0.55	มาก
2.7 เนื้อหา มีความน่าสนใจ	4.80	0.45	มากที่สุด
2.8 กิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.63	0.49	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการประเมิน	(n = 45)		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
3. ด้านเอกสารประกอบชุดกิจกรรม			
3.1 บัตรคำชี้แจงกำหนดข้อปฏิบัติไว้ครบถ้วนชัดเจน	4.40	0.55	มาก
3.2 บัตรเนื้อหาครอบคลุมกับตัวชี้วัด	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 บัตรกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4 บัตรกิจกรรมสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.5 บัตรเฉลยมีความชัดเจนและสอดคล้องกับบัตรกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.64	0.51	มากที่สุด
4. ด้านการประเมิน			
4.1 การวัดและประเมินผลครอบคลุมตัวชี้วัด	4.60	0.55	มาก
4.2 เครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้วัดมีความเหมาะสม	4.20	0.45	มาก
รวม	4.40	0.50	มาก
5. ด้านรูปเล่ม			
5.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน	4.20	0.45	มาก
5.2 รูปภาพประกอบที่ใช้เหมาะสมกับนักเรียน	4.20	0.45	มาก
5.3 มีความสะดวกในการนำไปใช้	4.00	0.71	มาก
รวม	4.13	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.44	0.51	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกาบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมของชุดกิจกรรมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ ด้านเอกสารประกอบชุดกิจกรรม 4.64 ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) และด้านที่มีความเหมาะสมต่ำสุด คือ ด้านรูปเล่ม ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.54)

2. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 19 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้านภาษา เวลาในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับนักเรียนจำนวน 3 คน

ชุดกิจกรรม	การตรวจสอบความเหมาะสม			การปรับปรุง/ แก้ไข
	ด้านเนื้อหา	ด้านภาษา	ด้านเวลา	
ชุดกิจกรรมที่ 1	เนื้อหามีความเหมาะสม	พิมพ์คำซ้ำและเครื่องหมายตกหล่น	เหมาะสมกับกิจกรรม	แก้ไขคำซ้ำ และเพิ่มเติมเครื่องหมายที่ตกหล่น
ชุดกิจกรรมที่ 2	เนื้อหามีความเหมาะสม	พิมพ์คำผิด	เหมาะสมกับกิจกรรม	แก้ไขคำที่ผิด
ชุดกิจกรรมที่ 3	เนื้อหามีความเหมาะสม	พิมพ์คำผิดและเครื่องหมายผิด	เหมาะสมกับกิจกรรม	แก้ไขคำที่ผิดและเครื่องหมายที่ผิด
ชุดกิจกรรมที่ 4	เนื้อหามีความเหมาะสม	พิมพ์คำผิดและเครื่องหมายตกหล่น	เหมาะสมกับกิจกรรม	แก้ไขคำที่ผิด และเพิ่มเติมเครื่องหมายที่ตกหล่น
ชุดกิจกรรมที่ 5	เนื้อหามีความเหมาะสม	พิมพ์คำผิดและคำซ้ำ	เหมาะสมกับกิจกรรม	แก้ไขคำที่ผิด และคำที่ซ้ำ

จากตาราง 19 พบว่า การตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้านภาษาและเวลาในการใช้ชุดกิจกรรมที่ 1 – 5 พบว่า ด้านเนื้อหามีความเหมาะสมกับนักเรียนทุกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านภาษาที่พบปัญหาของทุกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ พิมพ์คำซ้ำ พิมพ์คำผิด และพิมพ์เครื่องหมายตกหล่น และด้านเวลามีความเหมาะสมในการทำกิจกรรมทุกชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 20 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน

นักเรียน (n = 9)	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1					ทดสอบ หลังใช้ ชุดกิจกรรม
	จุดที่ 1	จุดที่ 2	จุดที่ 3	จุดที่ 4	จุดที่ 5	
	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₂)
	(9)	(9)	(6)	(26)	(12)	(30)
เฉลี่ย	7.78	7.56	4.89	21.11	10.22	24.11
เฉลี่ยร้อยละ	86.44	84.00	81.50	81.19	85.17	80.37
เฉลี่ยรวม	83.66					ประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพกระบวนการ = 83.66						ผลลัพธ์
$E_1/E_2 = 83.66/80.37$						

จากตาราง 20 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 83.66 และประสิทธิภาพผลลัพธ์เท่ากับ 80.37 แสดงว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ตาราง 21 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโศค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 30 คน

นักเรียน (n = 30)	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโศค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1					ทดสอบ หลังใช้ ชุดกิจกรรม
	คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน					
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	
	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₁)	(E ₂)
	(9)	(9)	(6)	(26)	(12)	(30)
เฉลี่ย	7.33	7.20	4.87	20.90	9.90	24.03
เฉลี่ยร้อยละ	81.44	80.00	81.17	80.38	82.50	80.11
เฉลี่ยรวม	81.10					ประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพกระบวนการ = 81.10						ผลลัพธ์
$E_1/E_2 = 81.10/80.11$						

จากตาราง 21 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโศค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ 81.10 และประสิทธิภาพผลลัพธ์เท่ากับ 80.11 แสดงว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโศค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ขั้นตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโศค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมกรบรีโศค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองกับนักเรียน ปรากฏผล ดังนี้

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	(n =4 5)		\bar{X}	S.D. _o	t	Sig. (2-tailed)
	\bar{X}	S.D.				
ก่อนเรียน	14.11	3.16				
หลังเรียน	22.64	3.33	-8.533	3.501	-16.352*	.000

*p < .05

จากตาราง 22 พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.11 คะแนน และ 22.64 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

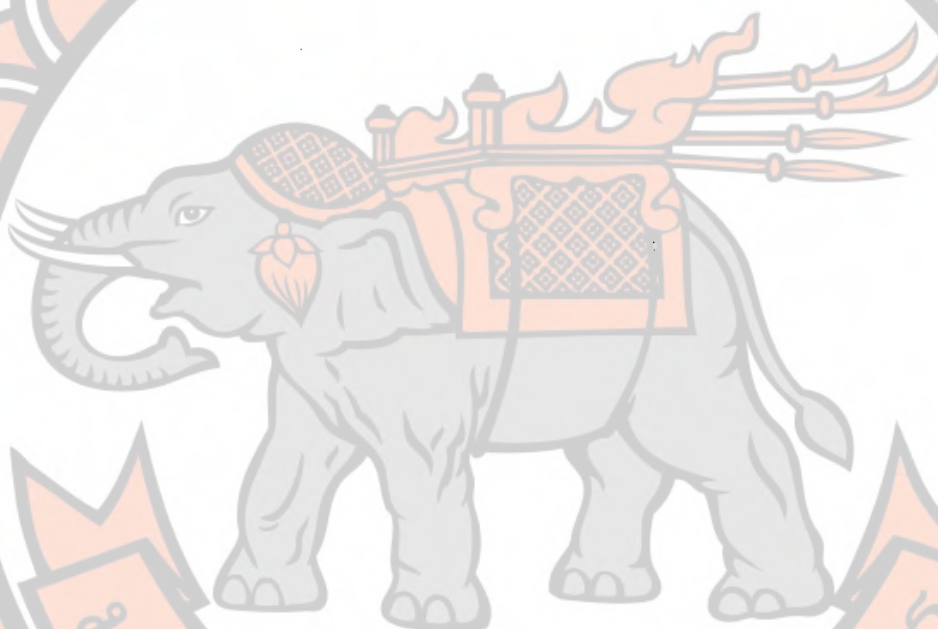
ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผล ดังนี้

ตาราง 23 แสดงผลการศึกษาคำพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	(n = 45)		ระดับความพึงพอใจ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านปัจจัยนำเข้า			
1.1 ชุดกิจกรรมสวยงาม น่าสนใจ	3.58	0.84	มาก
1.2 ชุดกิจกรรมมีขนาดตัวอักษรที่อ่านง่าย	4.07	0.94	มาก
1.3 ชุดกิจกรรมมีภาพประกอบที่น่าสนใจ	3.47	0.99	ปานกลาง
1.4 เนื้อหาง่ายต่อการทำความเข้าใจ	4.16	0.88	มาก
รวม	3.82	0.91	มาก
ด้านกระบวนการ			
2.1 กิจกรรมในชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.11	0.83	มาก
2.2 กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้ารวบรวมข้อมูล	4.20	0.76	มาก
2.3 กิจกรรมเหมาะสมและทำความเข้าใจได้ง่าย	4.11	0.78	มาก
2.4 กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง	3.96	0.80	มาก
รวม	4.10	0.79	มาก
ด้านผลผลิต			
3.1 นักเรียนได้รับความรู้จากชุดกิจกรรม	4.27	0.81	มาก
3.2 ชุดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.29	0.76	มาก
3.3 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากชุดกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.09	0.79	มาก
3.4 นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้นหลังจากใช้ชุดกิจกรรม	4.04	0.74	มาก
รวม	4.17	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	4.03	0.83	มาก

จากตาราง 23 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.79) และด้านที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.91)

มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปได้ ดังนี้

1.1 ผลการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 ชุด พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีความคิดเห็นต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมาก

1.2 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ชุดกิจกรรมจำนวน 5 ชุด นักเรียนจำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 83.66/80.37 และนักเรียนจำนวน 30 คน มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.10/80.11 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผล ดังนี้ ผลการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค พบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.83)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่ค้นพบมาอภิปราย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1.1 การตรวจพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ผู้วิจัยสร้างตามขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมที่เริ่มด้วยการวิเคราะห์ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาจากการเรียนการสอน การวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษาเทคนิคการดำเนินการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดองค์ประกอบต่างๆ และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ

1.2 ผลการทดลองหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.66/80.37 (นักเรียนจำนวน 9 คน) และมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.10/80.11 (นักเรียนจำนวน 30 คน) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว โดยพิจารณาจากโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และอยู่ในเหตุการณ์ปัจจุบัน นำมาเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชุดกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพสูง เป็นไปตามหลักการหา

ประสิทธิภาพของการสอนของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2531, อ้างอิงใน ทศนีย์ คำอิม และคณะ, 2551, หน้า 137) ที่กล่าวไว้ว่า เมื่อผลิตชุดกิจกรรมขึ้นเป็นต้นแบบแล้วจะต้องนำชุดกิจกรรมไปทดสอบ ประสิทธิภาพตามขั้นตอนการทดลองภาคสนาม เป็นการทดลองกับนักเรียนทั้งชั้นที่มีจำนวน นักเรียน 10 - 40 คน นำผลที่ได้มาคำนวณประสิทธิภาพและเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 2.5 ก็ให้ยอมรับได้ หากแตกต่างกันมาก ผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์ ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมใหม่ โดยยึดสภาพความเป็นจริงเป็นเกณฑ์ และอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เกิดจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน จำนวน 5 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ในแต่ละชุดกิจกรรมมีการส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณในการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน เช่นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดจากการถาม คำถามหรือจากการทำบัตรคำถาม การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างการคิด อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน จนนักเรียนสามารถพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของตนเอง ได้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของคอกซ์ (Cox, 1776 อ้างอิงใน ทศนีย์ คำอิม และคณะ, 2551, หน้า 137) ได้สรุปว่า งานวิจัยส่วนมากชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยเฉพาะเป็นผู้ที่มีความชำนาญมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการสอนทักษะการคิดโดยเฉพาะ และในชุด กิจกรรมดังกล่าว ได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณ ซึ่งประกอบด้วย การนิยามปัญหา การเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา การตระหนัก ในข้อตกลงเบื้องต้น การกำหนดและเลือกสมมติฐาน และการสรุปอย่างสมเหตุสมผล

2. จากการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุด กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้าง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อนำไปทดลองใช้ พบว่า ผลการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 หลังเรียนด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค พบว่า การคิด อย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ชุด กิจกรรมการเรียนรู้มีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ฝึกคิดในทุกๆ ขั้นตอนจาก สถานการณ์ ได้มีโอกาสแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยเชื่อมโยงไปสู่ประสบการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รู้จักกระบวนการกลุ่ม การทำงานเป็นทีม ส่งเสริมให้ผู้เรียน กล้าคิดกล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และช่วยกันคิด แก้ปัญหาได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งเสริมกระบวนการคิดผ่านการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน โดยใช้

วิธีการในการถามคำถามและให้นักเรียนตอบ วิธีตอบคำถามจากบัตรคำถาม ซึ่งได้ใช้สถานการณ์ที่เป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน เป็นเหตุการณ์ในปัจจุบันที่นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายไม่ซับซ้อน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ และมีเหตุมีผลประกอบการตัดสินใจเลือกบริโภคได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง และมีนักเรียนบางส่วนที่มีความคิดที่ยังไม่สะท้อนให้เห็นถึงการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่เกี่ยวกับการเลือกบริโภคได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ไม่เข้าใจในคำถามที่ถามในบัตรคำถาม มีความเข้าใจข้อความที่คลาดเคลื่อน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขโดยการอธิบายข้อความหรือคำถามให้นักเรียนเข้าใจแล้วให้นักเรียนคิดตอบ ซึ่งนักเรียนสามารถตอบได้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิด รู้จักคิดอย่างเป็นระบบ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรัญญา สถิตไพบุลย์ (2550) พบว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงสนใจในการเรียนมากขึ้น กล้าแสดงออก มีการพัฒนาทางด้านทักษะการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และจำนวนนักเรียนที่มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ร้อยละ 70) ซึ่งสอดคล้องกับ ประทวน เลิศเดชะ (2550) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ธนวรรณ อิศโร (2554) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ธนารัตน์ มาลัยศรี (2556) พบว่า การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ร้อยละ 75) และสอดคล้องกับ เดือนเพ็ญ ตุ่นคำ และ ลัดดา ศิลาน้อย (2558) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ รายวิชาสังคมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 70) และมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 70)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.83) ทั้งนี้ เป็นเพราะชุดกิจกรรมมีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่วนใหญ่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทำให้ไม่น่าเบื่อ รวมถึงสื่อวีดิทัศน์ที่เป็นลักษณะภาพเคลื่อนไหวตัวการ์ตูนที่น่าสนใจ เรื่องราวกระชับเข้าใจง่าย เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและอยู่ใน

เหตุการณ์ปัจจุบัน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนรู้ ไม่เครียดและยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน ฝึกให้นักเรียนได้คิด และเลือกบริโภคให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์กับตนเองได้ ส่งผลให้มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ วรวรรณ กฤตยากรนุพงศ์ (2551, หน้า 23) ได้กล่าวว่า บุคคลจะเกิดความพึงพอใจในการเรียนจะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างมากระตุ้นให้เกิดความรักหรือทัศนคติที่ดีต่อการเรียนนั้น บุคคลจะเกิดความพึงพอใจนั้นจะต้องมีการจูงใจให้เกิดขึ้น แรงจูงใจหรือการจูงใจ (motivation) หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้น หรือถูกผลักดันให้แสดงพฤติกรรม เพื่อไปยังจุดหมายปลายทางที่วางไว้ สอดคล้องกับ ประสาท อิศรปริดา (2552, หน้า 330 – 333) ได้สรุปความรู้สึกพอใจหรือทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จมีอยู่ 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ ซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจ เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานความรับผิดชอบ 2) ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ และมีหน้าที่ให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สถานการณ์หรือข้อควรเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน (การดำเนินชีวิตประจำวัน) และอยู่ในเหตุการณ์ปัจจุบัน

1.2 การจัดการเรียนการสอน ต้องคอยกระตุ้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมและส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดในทุกขั้นตอน

1.3 กิจกรรมในชุดกิจกรรม ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรเลือกกิจกรรมที่ทุกคนสามารถปฏิบัติได้

1.4 ควรแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนได้มีความภาคภูมิใจและเกิดความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกบริโภคอย่างมีเหตุผล หรือควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การบริโภคให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์กับตนเองได้อย่างไร

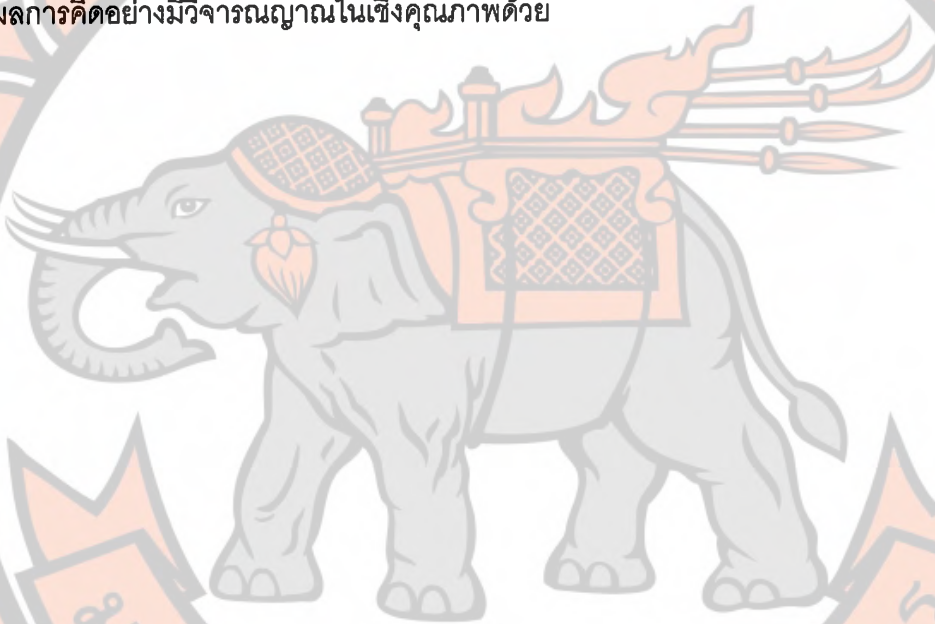
1.5 การนำชุดกิจกรรมไปใช้ให้เกิดผล ควรจะดำเนินการปฏิบัติตามขั้นตอนของชุดกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

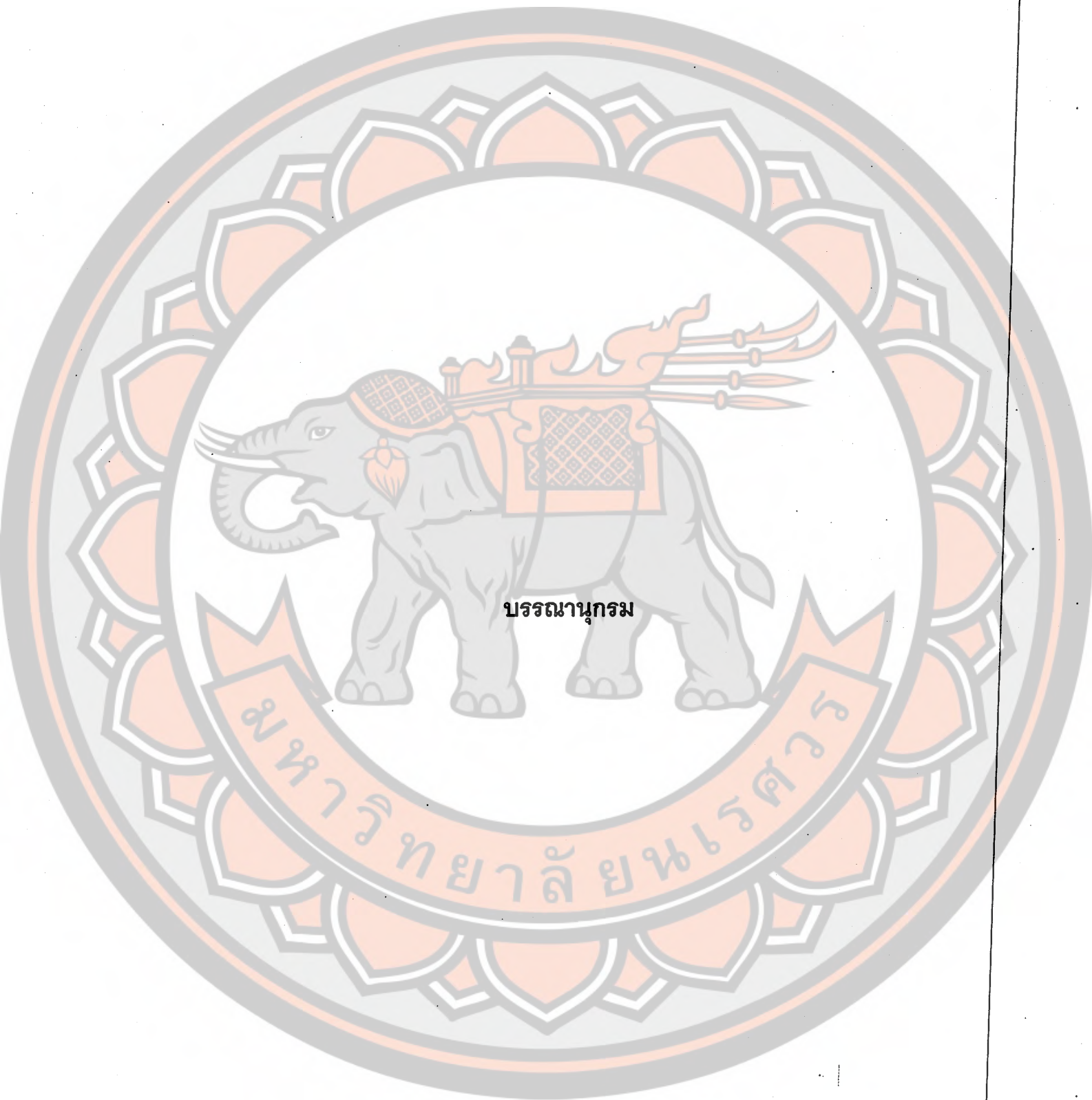
2.1 นำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เพื่อส่งเสริมทักษะด้านอื่นๆ เช่น ทักษะในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กับเรื่องอื่นๆ หรือรายวิชาอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้กับนักเรียน

2.3 ผู้วิจัยที่สนใจพัฒนาชุดกิจกรรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ควรมีการศึกษาผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณในเชิงคุณภาพด้วย

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยพระนคร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมพล ทงธรรมชาติ และคณะ. (2553). *หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ชาลิตี เอี่ยมศรี. (2536). *การพัฒนาแบบสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชอบกิจ กนกหงษ์. (2547). *การสร้างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. ขอนแก่น:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). *เอกสารการสอนประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
หน่วยที่ 1 - 5*. กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ดรุณี พงษ์เดชา. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างแบบการคิดกับความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*.
สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เดือนเพ็ญ ตุ่นคำ, และลัดดา ศิลาน้อย. (2558). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการ
คิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es) รายวิชา ส31101
สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัย
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 9(1), 17 – 24.*
- ทัศนีย์ คำอิม และคณะ. (2551). *การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้
ข่าวและเหตุการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิตนา เขมมณี. (2542). *การจัดการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ:
ไอดีเอสโตร์.

- ทิตินา แชมมณี. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- ทิตินา แชมมณี. (2547). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แชมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวรรณ อิศโร. (2554). *การศึกษามลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น (7E) (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธนวรรณ อิศโร. (2556). *การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5(1), 7-19.
- ธัญสิตา อินตา. (2545). *การพัฒนาแบบวัดความสามารถทางการคิดวิจารณ์ญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประทวน เลิศเดชะ. (2551). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้กับการสอนแบบปกติ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิค ฟรินติ้ง.
- มยุรี หุ่นขำ. (2544). *ผลการใช้รูปแบบพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาในบริบทของชุมชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มลิวลัย สมศักดิ์. (2540). *รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2553). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). *การวัดและการประเมินความสามารถในการคิด ในวิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *กลยุทธ์การสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สุวิทย์ มูลคำ. (2550). *กลยุทธ์การสอนคิดอย่างมีวิจารณญาณ (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

อรพิน พัฒนผล. (2551). *การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Dressel, P.L., & Mayhew, L.B. (1957). *General education: Explorations in evaluation* (2nd ed.). Washington, D.C.: American Council on Education.

Dressel Parl L., & Lewis B. Mayhew. (1957). *General Education: Exploration in evaluation* (2nd ed.). Washington, D.C.: American Council on Education.

Eisenkraft, Arthur. (2003). Expanding the 5E Model. *Science Education*, 5(6), 57-59.

Ennis, R.H., & Weir, E. (1985). *The Ennis-Weir CT essay test*. California: Midwest.

Good, CV. (1990). *Dictionary of education*. New York: McGraw - Hill.

Hilgard, E.R. (1962). *Introduction to psychology* (3rd ed.). New York: Harcourt, Brace and world.

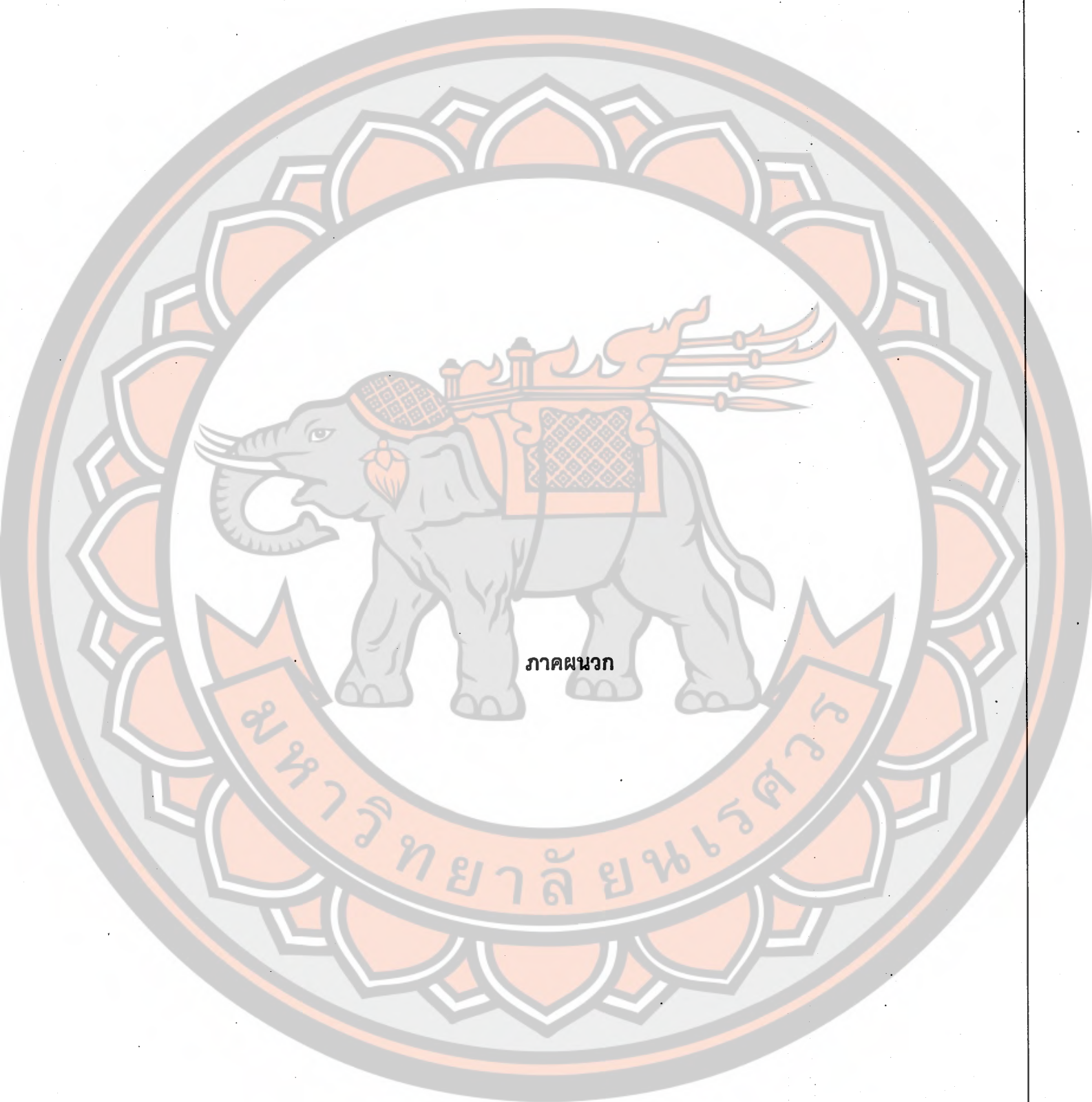
Hudgins, B.B. (1977). *Learning and thinking*. Ltasca, IL.: F.E. Peacock.

Quellmalz, E. S. (1985). Needed: Better method for testing higher-order thinking skill. *Education Leadership*, 43(10), 29-35.

Skinner, B.S. (1976). Cognitive development: a prerequisite for critical thinking. *The Clearing House*, 7(March), 292.

Warnick, Barbara, & Inch Edward, S. (1994). *Critical thinking and communication: The use of reason in argument* (2nd ed.). New York: Macmillan.

Watson, G., & Gisser, E.M. (1964). *Watson – Glasser critical thinking appraisal manual*. New York: Harcourt Brace and World.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพระนคร

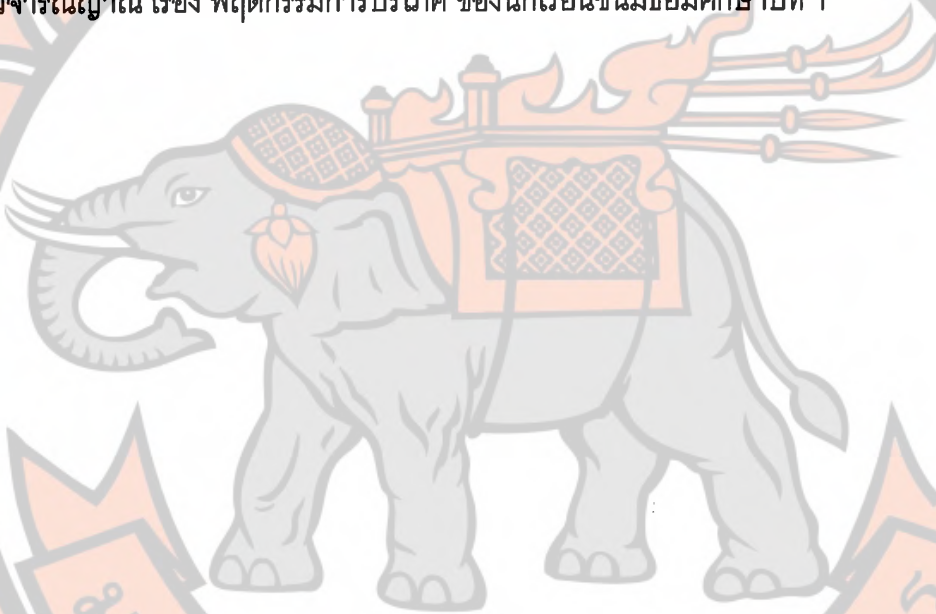
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.โกศลรุ่ง คำภิลานน ครูชำนาญการโรงเรียนวังโมกข์พิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดพิจิตร
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
2. นางสาวศุภวรรณ ทุนภาคศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดพิจิตร ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา
3. ดร.น้ำทิพย์ องอาจวานิชย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
จังหวัดพิษณุโลก ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและ
ประเมินผลทางการศึกษา
4. นางณัฐณภาส สุคนธ์ปิยสิริ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดพิจิตร ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการสอนสังคมศึกษา
5. นางจิตภา อินผาสุข ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดพิจิตร ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการสอนสังคมศึกษา

ภาคผนวก ข แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

- แบบประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรม
- แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรม
- แบบประเมินแบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
สืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ว่ามีความ
เหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ระดับความ
เหมาะสม" ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

5 หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3 หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2 หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1 หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

แบบประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรมากรบรีโศค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจาร์ณญูณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึษาปีที่ 1

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ด้านคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรม					
1.1 คู่มือครูมีคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมที่ชัดเจน					
1.2 ระบุสิ่งที่ครูต้องเตรียมในการใช้ชุดกิจกรรมไว้ชัดเจน					
1.3 คู่มือนักเรียนมีคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมที่ชัดเจน					
1.4 นักเรียนได้รู้แนวทางในการเตรียมตัวก่อนเรียน					
2. ด้านแผนการจัดการเรียนรู้					
2.1 มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน					
2.2 ตัวชี้วัดและจุดประสงค์มีความสอดคล้องกัน					
2.3 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้					
2.4 จุดประสงค์การเรียนรู้เหมาะสมกับระดับของนักเรียน					
2.5 เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของนักเรียน					
2.6 เนื้อหา มีความชัดเจน					
2.7 เนื้อหา มีความน่าสนใจ					
2.8 กิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้					
3. ด้านเอกสารประกอบชุดกิจกรรม					
3.1 บัตรคำชี้แจงกำหนดข้อปฏิบัติไว้ครบถ้วนชัดเจน					
3.2 บัตรเนื้อหาครอบคลุมกับตัวชี้วัด					
3.3 บัตรกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา					
3.4 บัตรกิจกรรมสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้					
3.5 บัตรเฉลยมีความชัดเจนและสอดคล้องกับบัตรกิจกรรม					
4. ด้านการประเมิน					
4.1 การวัดและประเมินผลครอบคลุมตัวชี้วัด					

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4.2 เครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้วัดมีความเหมาะสม					
5. ด้านรูปลักษณ์					
5.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน					
5.2 รูปร่างประกอบที่ใช้เหมาะสมกับนักเรียน					
5.3 มีความสะดวกในการนำไปใช้					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่ / /

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรี ยนต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรี โค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรี โค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแต่ละข้อมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง “ระดับความเหมาะสม” ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

5 หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3 หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2 หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1 หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการ	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ข้อคำถามด้านปัจจัยนำเข้า					
1.1 ข้อคำถามเหมาะสมกับระดับของผู้ตอบ					
1.2 ข้อคำถามมีความชัดเจน					
1.3 ข้อคำถามใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่วกวน					
1.4 ข้อคำถามให้อิสระในการตอบ					
2. ข้อคำถามด้านกระบวนการ					
2.1 ข้อคำถามเหมาะสมกับระดับของผู้ตอบ					
2.2 ข้อคำถามมีความชัดเจน					
2.3 ข้อคำถามใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่วกวน					
2.4 ข้อคำถามให้อิสระในการตอบ					
3. ข้อคำถามด้านผลผลิต					
3.1 ข้อคำถามเหมาะสมกับระดับของผู้ตอบ					
3.2 ข้อคำถามมีความชัดเจน					
3.3 ข้อคำถามใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่วกวน					
3.4 ข้อคำถามให้อิสระในการตอบ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่ / /

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
เรื่องพฤติกรรมกรบิโรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

แบบประเมินครั้งนี้ เป็นแบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ เรื่องพฤติกรรมกรบิโรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขอให้ท่านพิจารณา
ความสอดคล้องของแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ความสอดคล้อง ข้อละ 1 ระดับ โดยแต่ละข้อมีเกณฑ์การพิจารณาให้เลือก 3 ระดับ ดังนี้

ระดับ +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับตัวชี้วัด

ระดับ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับตัวชี้วัด

ระดับ -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ผู้วิจัยขอเสนอตัวชี้วัดเพื่อให้ท่านได้นำไปประกอบการพิจารณาว่าลักษณะของข้อคำถาม
สอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือไม่ ดังนี้

เรื่อง การพัฒนาแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องพฤติกรรมกรบิโรค
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีตัวชี้วัด ดังนี้

1. ความสามารถในการนิยามปัญหา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์
ต่างๆ ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการกรบิโรคแล้วสามารถบอกลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นได้
2. ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เป็นความสามารถในการ
พิจารณาและเลือกข้อมูลที่เป็นสาเหตุของปัญหาการกรบิโรคที่ได้
3. ความสามารถในการตระหนักข้อตกลงเบื้องต้น เป็นความสามารถในการพิจารณา
ข้อความหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกรบิโรคโดยคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้น
4. ความสามารถในการกำหนด และเลือกสมมติฐาน เป็นความสามารถในการกำหนด
หรือเลือกสมมติฐานจากข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกรบิโรค โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้
ของการแก้ปัญหา
5. ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล เป็นความสามารถที่ใช้เหตุและผลในการ
คิดพิจารณาเลือกกรบิโรคให้เหมาะสมกับตนเองได้

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์

ผู้วิจัย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมี
ประสิทธิภาพ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 1 - 5

ปี พ.ศ.2555 สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดลได้แถลงผลการสำรวจภาวะโภชนาการของเด็กไทย อายุ 6 เดือน ถึง 12 ปี ว่า เด็กไทยกำลังเผชิญกับภาวะทุพโภชนาการ ทั้งด้านการขาดสารอาหารบางอย่างและการได้รับสารอาหารบางอย่าง มากเกินความต้องการของร่างกาย โดยร้อยละ 20 ของเด็กไทยมีน้ำหนักเกินมาตรฐานเข้าข่ายโรคอ้วน เนื่องจากพฤติกรรมในการบริโภคและได้รับสารอาหารไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ และร้อยละ 60-70 บริโภคอาหารที่ให้สารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะธาตุเหล็ก แคลเซียม วิตามินเอ ซี และดี เด็กบางคนอาจได้รับอาหารเพียงพอ แต่สัดส่วนของอาหารไม่ถูกต้อง ส่งผลให้ร้อยละ 18 ของเด็กในต่างจังหวัด และร้อยละ 9 ของเด็กในเมือง มีปัญหาโลหิตจาง รวมถึงภาวะขาดธาตุเหล็กและวิตามินดี อาจส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กในด้านที่สำคัญ เช่น การเรียนรู้ และร่างกายแคระแกร็นเป็นต้น

ที่มา: <http://tcijthai.com/tcijthainews/view.php?ids=3464>

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 1 การนิยามปัญหา					
1	ประเด็นปัญหาที่สำคัญของข้อความ คือข้อใด ก. การบริโภคอาหารของเด็กไทย ข. พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กไทย ค. พัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กไทย ง. สารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายของเด็กไทย				
ตัวชี้วัดที่ 2 การเลือกข้อมูล					
2	อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ก. สารอาหาร ข. ผลการสำรวจ				

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
	ค. การดูแลของผู้ปกครอง ง. พฤติกรรมการบริโภค				
ตัวชี้วัดที่ 3 การระบุข้อตกลงเบื้องต้น					
3	การรับประทานอาหารที่ไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ จะ ส่งผลกระทบต่อสิ่งใดมากที่สุด ก. จิตใจ ข. อารมณ์ ค. ร่างกาย ง. ความรู้สึก				
ตัวชี้วัดที่ 4 การกำหนดสมมติฐาน					
4	จากข้อความ นักเรียนคิดว่าหากเราไม่ดำเนินการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น ผลจะเป็นอย่างไร ก. ทำให้สุขภาพจิตไม่ดี ข. ทำให้ไม่ประหยัดเงิน ค. ทำให้สุขภาพไม่แข็งแรง ง. ทำให้มีประวัติไม่ดี				
ตัวชี้วัดที่ 5 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล					
5	สรุปข้อคิดที่ได้จากข้อความ คือข้อใด ก. การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ ข. ผลการสำรวจภาวะโภชนาการของเด็กไทย ค. อาหารเป็นสิ่งจำเป็นของร่างกายที่ขาดไม่ได้ ง. พฤติกรรมการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งสำคัญ				

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 6 - 10

ทุกวันนี้ทุกคนมัวแต่ทำมาหากิน... แต่ก็ไม่ได้กินอย่างที่อยากกิน ทำงาน หาเงิน แต่เงินก็ไม่ได้อยู่กับเรานานๆ เข้ามาแล้วก็ออกไป ทำแต่งงานหนักทุกวัน เข้ามาก็รีบๆ ซ้ำวแทบไม่ได้กินนอนก็ไม่เต็มที ต้องรีบไปหาเงิน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

หากเรากลับมาดูชีวิตประจำวันเราอย่างช้าๆ ดูซิ ว่าเพื่ออะไร ตอนนี้สุขภาพร่างกายยังแข็งแรง เชื้อต่อการหาเงิน แต่เรากลับมุงหาแต่สิ่งที่เลวร้ายเข้าสู่ร่างกายทุกวัน เริ่มต้นจากอาหารที่กิน กินอาหารไม่เป็นเวลา และอาหารแต่ละอย่าง แทบจะไม่ปราณีตเลย อาหารสำเร็จรูป อาหารเร่งด่วน อาหารจานด่วน นอกจากนี้ไม่มีคุณค่าแล้ว ยังมีสารพิษซ่อนอยู่มากมาย ทั้งสารกันบูด กันเสีย ผักที่ปนเปื้อนสารพิษ ผงปรุงแต่งอาหาร อาหารที่ไม่สะอาด จากความไม่ปราณีตของแม่ค้าขายอาหาร เพื่อจะเร่งขายๆ ให้ได้เงินแต่ไม่ได้มองถึงสุขภาพอนามัย ของลูกค้า ตอนนี้ร่างกายเรายังแข็งแรง ไม่เป็นไร กินอะไรก็ได้ เด็กน้อยก็ต้องตื่นแต่เช้ากินอาหารสำเร็จรูป บางคนก็ต้องป้อนข้าวลูกบนรถ ในขณะที่เดินทางส่งลูกไปโรงเรียน ต่างจากอดีตเหลือเกิน อาหารเข้าของคนในอดีตจะทำอย่างปราณีต และมีคุณค่า

ที่มา: <http://www.bloggang.com/>

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 1 การนิยามปัญหา					
6	ประเด็นปัญหาที่สำคัญของข้อความ คือข้อใด ก. การดำเนินชีวิตที่เร่งรีบ ข. การบริโภคที่ไม่มีประสิทธิภาพ ค. การรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา ง. การรับประทานอาหารสำเร็จรูปมากเกินไป				
ตัวชี้วัดที่ 2 การเลือกข้อมูล					
7	อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ก. การดำเนินชีวิตที่เร่งรีบ ข. การบริโภคที่ไม่มีประสิทธิภาพ ค. การรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา ง. การรับประทานอาหารสำเร็จรูปมากเกินไป				

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 3 การระบุข้อตกลงเบื้องต้น					
8	<p>หากเราเลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย จะเกิดผลอย่างไร</p> <p>ก. รู้สึกอิ่ม และไม่หิวบ่อยๆ</p> <p>ข. รู้จักการการเลือกซื้ออาหาร</p> <p>ค. ร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคภัย</p> <p>ง. ร่างกายผอมเพรียว รูปร่างดี</p>				
ตัวชี้วัดที่ 4 การกำหนดสมมติฐาน					
9	<p>จากข้อความ นักเรียนคิดว่าหากเราไม่ดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริโภค ผลจะเป็นอย่างไร</p> <p>ก. ประหยัดเงิน</p> <p>ข. สุขภาพอ่อนแอ</p> <p>ค. เกิดความเคียดขื่น</p> <p>ง. มีเวลาทำงานมากขึ้น</p>				
ตัวชี้วัดที่ 5 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล					
10	<p>ข้อสรุปที่ได้จากข้อความ คือข้อใด</p> <p>ก. อาหารสำเร็จรูปทำให้ชีวิตง่ายขึ้น</p> <p>ข. ชีวิตที่เร่งรีบส่งผลต่อสุขภาพร่างกาย</p> <p>ค. อาหารจานด่วนเป็นที่นิยมในปัจจุบัน</p> <p>ง. การบริโภคอาหารส่งผลต่อสุขภาพร่างกาย</p>				

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หลักการบริโภคที่ดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 1-5

ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่มีขายมากมายในท้องตลาด ส่วนใหญ่จะอ้างสรรพคุณเกินความจริง โดยยังไม่ได้รับการพิสูจน์ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์อย่างถูกต้อง สำหรับวัยรุ่น ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่เรียกร้องความสนใจได้มาก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับความงาม เช่น บำรุงผิวพรรณ บำรุงเส้นผม การเพิ่มความสูง ตลอดจนเสริมสร้างความแข็งแกร่งหรือความทนทานในรายที่เป็นนักกีฬา ซึ่งวัยรุ่นจะให้ความสนใจอย่างมาก เพราะตรงกับความปรารถนาของวัยรุ่นที่ต้องการเป็นศูนย์กลางของความสนใจจากผู้อื่นและเป็นวัยที่สนใจตนเองอย่างสูง

ถ้าถามว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจำเป็นต่อวัยรุ่นหรือไม่ ขอตอบว่าไม่จำเป็นเลย ถึงแม้บางชนิดจะกล่าวถึงคุณสมบัติที่น่าทึ่งลงใช้เพื่อให้ดูเหมาะสมกับราคาที่แสนแพง เช่น การกินน้ำมันสกัดจากดอกอีฟนิงพริมโรสเป็นประจำทุกวันสามารถป้องกันการปวดประจำเดือน หรือการโฆษณาขู่ว่าจะกัดกระดูกว่าช่วยเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ในการเรียน หรือโฆษณาว่าผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสาหร่ายน้ำจืดว่าบำรุงสมองและสติปัญญา ช่วยให้ผิวพรรณผ่องใส วิตามินอีช่วยชลอความแก่ และอื่นๆ อีกมาก

วัยรุ่นควรให้ความสนใจกับการกินอาหารให้ครบ 5 หมู่ ในปริมาณที่เพียงพอ ซึ่งจะทำให้ได้รับสารอาหารที่จำเป็นครบถ้วน โดยไม่จำเป็นต้องใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร อีกทั้งยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายอีกด้วย

ที่มา: <http://www.anamai.moph.go.th/>

ข้อที่	ข้อความถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 1 การนิยามปัญหา					
1	ประเด็นปัญหาที่สำคัญของข้อความ คือข้อใด ก. ประเภทของผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ข. สรรพคุณของผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ค. การบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในวัยรุ่น ง. ความจำเป็นในการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร				

ข้อที่	ข้อความถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 2 การเลือกข้อมูล					
2	อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ก. กระแสสังคม ข. ความเชื่อของวัยรุ่น ค. การโฆษณาชวนเชื่อ ง. ความสนใจของวัยรุ่น				
ตัวชี้วัดที่ 3 การระบุข้อตกลงเบื้องต้น					
3	ในการรับประทานผลิตภัณฑ์อาหารเสริมดังกล่าว นักเรียนควรใช้หลักการบริโภคที่ดีตามข้อใด ก. ความจำเป็น ข. ความประหยัด ค. ความปลอดภัย ง. ความมีประโยชน์				
ตัวชี้วัดที่ 4 การกำหนดสมมติฐาน					
4	หากนักเรียนรับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่โฆษณาว่าจะช่วยเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ช่วยบำรุงสมองและสติปัญญา ผลจะเกิดขึ้นกับนักเรียนตามข้อใด ก. เรียนรู้เรื่อง ข. มีสติปัญญาดี ค. สอบได้คะแนนดี ง. ไม่เกิดผลอะไรเลย				
ตัวชี้วัดที่ 5 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล					
5	ข้อสรุปที่ได้จากข้อความ คือข้อใด ก. การโฆษณา ข. ความนิยมการบริโภค ค. ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ง. การคำนึงถึงการบริโภคที่ดี				

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 6-10

ปัจจุบันการดำรงชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป มีการแข่งขันกันอยู่ตลอดเวลา ทำให้ทุกคนต้องปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับยุคสมัยเพื่อความอยู่รอดในสังคม ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของผู้คนส่วนใหญ่ต้องสวนทางกับแนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียง และสิ่งดีๆ ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่เน้นความพอดี บางคนเรียกว่าปรัชญาเศรษฐกิจแบบมีชดภูมิ คือ ยึดทางสายกลาง ทั้งนี้ ถ้าทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิดดังกล่าว และน้อมรับนำไปปฏิบัติตามปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระราชดำรัสไว้ สังคมไทยก็จะมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอาชีพเพียงพอที่จะพึ่งพาตนเองและสามารถยกระดับคุณภาพความเป็นอยู่ได้ โดยการดำเนินชีวิตในรูปแบบเรียบง่าย ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ตลอดจน ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ดังนั้น คนไทยทุกคนจึงควรตระหนักและหันมาดำเนินชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย

ที่มา: <http://www.thaihealth.or.th/>

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 1 การนิยามปัญหา					
6	ประเด็นที่มาของปัญหาที่จากข้อความ คือข้อใด ก. ชีวิตที่มีการแข่งขันกันในสังคม ข. การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ค. การเปลี่ยนแปลงของการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ง. พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช				
ตัวชี้วัดที่ 2 การเลือกข้อมูล					
7	ข้อใดตรงกับกรการบริโภคตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มากที่สุด ก. การบริโภคที่ยั่งยืน ข. การบริโภคแบบง่ายๆ				

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
	ค. การบริโภคที่มีความพอดี ง. การบริโภคที่เพียงพอกับความต้องการ				
ตัวชี้วัดที่ 3 การระบุข้อตกลงเบื้องต้น					
8	การเลือกบริโภคตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตรงกับข้อใด ก. บริโภคแต่พอดี ข. บริโภคแต่ของที่ชอบ ค. บริโภคแต่ของราคาแพง ง. บริโภคให้เกิดประโยชน์สูงสุด				
ตัวชี้วัดที่ 4 การกำหนดสมมติฐาน					
9	จากข้อความ นักเรียนคิดว่าหากเราปรับเปลี่ยนการบริโภคที่ สวนทางกับเศรษฐกิจมาเป็นการบริโภคตามเศรษฐกิจ พอเพียง ผลจะเป็นอย่างไร ก. ร่ำรวยมากขึ้น ข. มีคุณภาพชีวิตที่ดี ค. เป็นคนดีของสังคม ง. สุขภาพร่างกายแข็งแรง				
ตัวชี้วัดที่ 5 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล					
10	ข้อสรุปที่ได้จากข้อความ คือข้อใด ก. สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ข. การดำเนินชีวิตภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ค. การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ ง. การตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง				

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภค

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 1-5

สินค้า Package น่ารัก กล่องสวย ขวดก๊ีบเก้ กระจ่างเร็ด รูปลักษณะภายนอกอันสวยงามของสินค้า เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้หลายๆ คน โดยเฉพาะสาวๆ ทั้งหลายอดใจไม่ไหว ต้องซื้อมาให้ได้ แม้ว่าผลิตภัณฑ์ด้านใน จะเป็นเป้าหมายรองๆ ลงมาก็ตาม

ไอเดียนี้น่าสนใจคะเนื่องจากไปอ่านเจอกระทู้ที่สาวๆ เม้าท์กันเรื่องนิสัยแพ้แพ็คเกจสวยๆ ของตัวเองทำให้อดใจไม่ไหวต้องซื้อมาทุกที ทั้งๆ ที่ไม่ได้ปลื้มตัวผลิตภัณฑ์ข้างในเท่าไร ขอแค่ได้ซื้อ ได้ครอบครอง ได้สะสมกล่องตลับ ขวดแก้ว หรือหีบห่อบรรจุของมัน ก็มีความสุขสบายใจแล้ว

ที่มา: <http://www.briera.com/ไอเดียนี่เงินยุคนี่-1>

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 1 การนิยามปัญหา					
1	ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น คือข้อใด ก. แพ้คเกจสินค้า ข. ความสุขที่ได้ซื้อสินค้า ค. การเลือกบริโภคสินค้า ง. การสะสมแพ้คเกจสินค้า				
ตัวชี้วัดที่ 2 การเลือกข้อมูล					
2	อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ก. กระแสสังคม ข. ความชอบส่วนตัว ค. ความต้องซื้อสินค้า ง. คุณภาพของแพ้คเกจ				
ตัวชี้วัดที่ 3 การระบุข้อตกลงเบื้องต้น					
3	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภค คือข้อใด ก. เทคนิคการขาย				

ข้อที่	ข้อความถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
	ข. รายได้ของผู้บริโภค ค. การโฆษณาชวนเชื่อ ง. รสนิยมของผู้บริโภค				
ตัวชี้วัดที่ 4 การกำหนดสมมติฐาน					
4	หากนักเรียนเลือกซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์สวยงาม แต่ไม่คำนึงถึงสินค้าด้านใน จะเกิดผลตามข้อใด ก. ได้สินค้าที่ถูกใจ ข. ได้สินค้าตรงตามรสนิยม ค. สินค้าที่ได้ อาจไม่มีคุณภาพ ง. สินค้ากับบรรจุภัณฑ์มีคุณภาพไม่แตกต่างกัน				
ตัวชี้วัดที่ 5 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล					
5	ข้อสรุปที่ได้จากข้อความ คือข้อใด ก. การโฆษณา ข. การเลือกใช้สินค้า ค. รสนิยมหรือค่านิยมในการบริโภค ง. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกบริโภคสินค้า				

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 6-10

แนวโน้มการบริโภคข้าวต่อหัวลดลงทั่วโลก โดยเฉพาะชาวเอเชียซึ่งหันไปบริโภคอาหารอื่นแทนข้าว และได้รับวัฒนธรรมการบริโภคจากตะวันตกมากขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลสถิติแสดงให้เห็นว่า ในทศวรรษที่ผ่านมา อัตราเพิ่มประชากรสูงกว่าอัตราเพิ่มของผลผลิตต่อไร่ ทำให้ราคาข้าวสูงขึ้น

ประเทศไทย การบริโภคข้าวมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด ในปี 2554 คนในเมืองบริโภคข้าวเพียง 84 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เมื่อเทียบกับ 93 กิโลกรัมต่อคนในปี 2545 (ส่วนคนในชนบทบริโภคข้าวจาก 114 กิโลกรัมต่อคนในปี 2545 ลดลงเหลือ 99 กิโลกรัมต่อคนในปี 2554)

นอกจากนี้ งานวิจัยของ ดร.นิพนธ์ แสดงให้เห็นว่า คนไทยที่กินข้าวหอมให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) คุณภาพข้าวที่หุง 2) แหล่งที่มา และ 3) ตราสินค้า ในขณะที่ผู้บริโภคข้าวขาวเน้น 1) สีเมล็ดข้าว 2) ขนาดบรรจุ และ 3) แหล่งที่มา

ที่มา: <http://thaipublica.org/>

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 1 การนิยามปัญหา					
6	ประเด็นปัญหาที่สำคัญของข้อความ คือข้อใด ก. การบริโภคข้าวหอมมะลิ ข. แนวโน้มการบริโภคข้าว ค. คนในเมืองบริโภคข้าวน้อยกว่าคนในชนบท ง. งานวิจัยเกี่ยวกับการบริโภคข้าวของคนไทย				
ตัวชี้วัดที่ 2 การเลือกข้อมูล					
7	ข้อใดเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ก. อัตราการผลิตข้าวที่เพิ่มขึ้น ข. อัตราการเพิ่มของประชากร ค. ความต้องการบริโภคข้าวที่เปลี่ยนไป ง. ราคาข้าวที่สูงขึ้น และมีสินค้าอื่นทดแทน				
ตัวชี้วัดที่ 3 การระบุข้อตกลงเบื้องต้น					
8	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรการบริโภค คือข้อใด ก. ราคา ข. รายได้ ค. รสนิยม ง. ฤดูกาล				
ตัวชี้วัดที่ 4 การกำหนดสมมติฐาน					
9	จากข้อความ นักเรียนคิดว่าหากแนวโน้มการบริโภคข้าวลดลงเรื่อยๆ ผลจะเป็นอย่างไร ก. ราคาข้าวแพง ข. สินค้าข้ามเพิ่มขึ้น ค. ผู้ผลิตมีรายได้เพิ่มขึ้น ง. ค่านิยมการบริโภคเปลี่ยนไป				
ตัวชี้วัดที่ 5 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล					
10	ข้อสรุปที่ได้จากข้อความ คือข้อใด ก. งานวิจัยของ ดร.นิพนธ์ ข. การบริโภคตามวัฒนธรรมตะวันตก				

				มหาวิทยาลัยพระศรีนคร	
				ค. ความสัมพันธ์ในการบริการวิชาการแก่สังคม	
				จ. การวิจัยที่เผยแพร่ในวารสารวิชาการ	
จำนวน	0	+1	-1	ผู้สอน	ผู้สอน
จุดประสงค์	ความรู้			ผู้สอน	ผู้สอน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อุปสงค์ อุปทาน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 1-5

ชาวนาทุกซ์หนัก! ราคาข้าวต่ำสุดเป็นประวัติการณ์

ชาวนาบุรีรัมย์เดือดร้อนหนักราคาข้าวตกต่ำเป็นประวัติการณ์เหลือ กก.ละ 5 บาท ซึ่ไม่คุ้มทุนแต่จำใจขายเพราะต้องนำเงินไปชำระหนี้-ใช้จ่ายในครอบครัว วอนรบ.เร่งช่วยเหลือ

วันที่ 29 ตุลาคม 2559ชาวนาตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ กำลังประสบปัญหาเดือดร้อนอย่างหนัก เนื่องจากราคาข้าวเปลือกนาปีที่กำลังเก็บเกี่ยวเพื่อนำไปขายตกต่ำ ทั้งถูกผู้ประกอบการโรงสีกดราคาหักความชื้นและสิ่งเจือปนซ้ำเติมอีก ทำให้เหลือเพียงกิโลกรัมละ 5 บาท หรือตันละ 5,000 บาทเท่านั้น ซึ่งถือเป็นราคาที่ต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ในรอบหลายสิบปี แต่ชาวนาก็ไม่มีทางเลือกจำใจต้องขายแม้จะไม่คุ้มทุน เพราะต้องนำเงินไปชำระหนี้ ธกส. ใช้จ่ายในครอบครัว จ่ายค่ารถเกี่ยว ทั้งจ่ายค่าอุปกรณ์เรียนและค่าเทอมให้กับบุตรหลานที่จะเปิดเทอมในสัปดาห์หน้านี้ด้วย

ที่มา: <http://www.komchadluek.net/news>

ข้อที่	ข้อความถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 1 การนิยามปัญหา					
1	ประเด็นปัญหาที่สำคัญของข้อความ คือข้อใด ก. ราคาข้าวตกต่ำ ข. ชาวนาเดือดร้อน ค. โรงสีกดราคาข้าว ง. ชาวนามีหนี้สินและค่าใช้จ่ายหลายอย่าง				
ตัวชี้วัดที่ 2 การเลือกข้อมูล					
2	อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น				

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
	ก. ราคาข้าวตกต่ำ ข. ชาวนาไม่มีทุนทำนา ค. ชาวนาผลิตข้าวได้น้อย ง. โรงเรียนไม่รับซื้อข้าวจากชาวนา				
ตัวชี้วัดที่ 3 การระบุข้อตกลงเบื้องต้น					
3	จากข้อความ ราคาข้าวสอดคล้องกับกฎอุปทาน อย่างไร ก. ราคาข้าวถูก ชาวนามีข้าวขายน้อย ข. ราคาข้าวถูก ชาวนาไม่ยอมขายข้าว ค. ถ้าราคาข้าวแพง ชาวนาจะล้มตาอ้าปากได้ ง. ถ้าราคาข้าวแพง ชาวนาจะมีข้าวขายมากขึ้น				
ตัวชี้วัดที่ 4 การกำหนดสมมติฐาน					
4	นักเรียนคิดว่า จะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร ที่ชาวนาจะได้ไม่ต้องเจอกับปัญหานี้อีก ก. รับซื้อข้าวจากชาวนา ข. หาแนวทางแก้ไขในระยะยาว ค. จ่ายเงินชดเชยราคาข้าวให้ชาวนา ง. ตั้งโครงการรับจำนำข้าวจากชาวนา				
ตัวชี้วัดที่ 5 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล					
5	ข้อใดเป็นการสรุปข้อคิดที่ได้จากข้อความ ก. ชาวนากับโรงเรียนควรทำข้อตกลงกัน ข. รัฐบาลต้องให้ความช่วยเหลือชาวนา ค. ชาวนาควรปรับเปลี่ยนวิธีการปลูกข้าว ง. ชาวนาควรนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้				

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 6 - 10

ชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ที่พลิกวิกฤตเป็นโอกาสจากการที่ถูกนายทุนหลอกให้ปลูกข้าวหอมนิลแล้วไม่มารับซื้อตามสัญญา จึงนำข้าวดังกล่าวมาสีและบรรจุใส่ถุงพร้อมทำสติ๊กเกอร์ติดอย่างดี แล้วขายเองผ่านทาง Facebook ซึ่งได้รับผลตอบรับอย่างดี มีลูกค้ามาสั่งซื้อเป็นจำนวนมาก ทำให้ปัจจุบันนี้ไม่ต้องขายข้าวผ่านพ่อค้าคนกลางแล้ว แต่ขายเองผ่าน Facebook เลย

ที่มา: <https://www.it24hrs.com>

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 1 การนิยามปัญหา					
6	ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับชาวนา คือข้อใด ก. ชาวนาต้องสีข้าวขายเอง ข. พ่อค้าคนกลางมาหลอกชาวนา ค. ชาวนาขายข้าวผ่านทาง Facebook ง. ชาวนาไม่ยอมขายข้าวให้พ่อค้าคนกลาง				
ตัวชี้วัดที่ 2 การเลือกข้อมูล					
7	ข้อใดตรงกับวิธีการแก้ปัญหาของชาวนามากที่สุด ก. นำข้าวมาสีขายเอง ข. ไม่ขายข้าวให้นายทุนอีก ค. ขายข้าวให้พ่อค้าคนกลาง ง. แจกความจำเป็นนายทุนที่มาหลอก				
ตัวชี้วัดที่ 3 การระบุข้อตกลงเบื้องต้น					
8	จากข้อความ ราคาข้าวของชาวนา สอดคล้องกับกฎอุปสงค์ตามข้อใด ก. ราคาข้าวถูก อุปสงค์ลดลง ข. ราคาข้าวแพง อุปสงค์ลดลง ค. ราคาข้าวถูก อุปสงค์เพิ่มขึ้น ง. ราคาข้าวแพง อุปสงค์เพิ่มขึ้น				
ตัวชี้วัดที่ 4 การกำหนดสมมติฐาน					
9	ถ้าหากชาวนานำข้าวที่ตนเองปลูกมาสีขายเอง ผลจะเป็น				

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
	10. อย่างไร ก. ผู้ผลิตเดือดร้อน ข. ชวนาเดือดร้อน ค. ผู้บริโภคเดือดร้อน ง. พ่อค้าคนกลางเดือดร้อน				
ตัวชี้วัดที่ 5 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล					
10	นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากข้อความ ก. การพึ่งพตนเองทำให้อยู่รอด ข. การระมัดระวังอย่าให้ใครมาหลอก ค. Facebook เป็นช่องทางหารายได้เพิ่ม ง. การที่เราขยันทำมาหากินทำให้อยู่รอดได้				

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ค่านิยมและพฤติกรรมกรบิโรคของคนในปัจจุบัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 1 - 5

ประชาชนเดินทางมาซื้อเสื้อสีดำที่ตลาดโบ๊เบ๊จำนวนมาก จนทำให้ปริมาณสินค้าขาดตลาด ไม่เพียงพอต่อความต้องการทำให้ราคาสูงขึ้นกว่าเท่าตัว

วันนี้ (14 ต.ค.2559) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า บรรยากาศตลาดค้าส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปสะพานมหานคร หรือ ตลาดโบ๊เบ๊ ประชาชนและผู้ค้ารายย่อย เดินทางมาซื้อเสื้อสีดำจำนวนมากจนปริมาณสินค้าขาดตลาดจนไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่งผลให้ราคาปรับสูงขึ้นไม่น้อยกว่า 1 เท่าตัว เช่น เสื้อโปโลสีดำ จากปกติขายส่งตัวละ 150-180 บาท ปรับขึ้นตัวละ 250-300 บาท

ประชาชนบางส่วนระบุว่า ผู้ค้าอ้างว่าโรงงานผลิตเสื้อสีดำไม่ทัน และสต็อกมีจำนวนจำกัด ซึ่งเก็บให้ลูกค้าประจำ ขณะเดียวกันผู้ค้าบางส่วนต้องการชดเชยต้นทุนจากการผลิตเสื้อสีอื่น ๆ ส่งผลให้ราคาปรับขึ้นมาก

แต่ประชาชนจำเป็นต้องซื้อสวมใส่เพื่อแสดงความอาลัย จึงเรียกร้องให้รัฐบาลตรวจตราอย่างเข้มงวด เพื่อไม่ให้เกิดการฉวยโอกาส

ที่มา: <http://news.thaipbs.or.th/>

ข้อ ที่	ข้อความ	ความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 1 การนิยามปัญหา					
1	ประเด็นปัญหาที่สำคัญของข้อความ คือข้อใด ก. เสื้อสีดำขาดตลาด ข. ราคาเสื้อสีดำมีราคาแพง ค. โรงงานผลิตเสื้อสีดำไม่ทัน ง. ความต้องการเสื้อสีดำของประชาชน				
ตัวชี้วัดที่ 2 การเลือกข้อมูล					
2	อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ก. เสื้อสีดำขาดตลาด				

ข้อ ท.	ข้อความ	ความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
	ข. ราคาเสื้อสีดำมีราคาแพง ค. โรงงานผลิตเสื้อสีดำไม่ทัน ง. ความต้องการเสื้อสีดำของประชาชน				
ตัวชี้วัดที่ 3 การระบุข้อตกลงเบื้องต้น					
3	ค่านิยมการบริโภคของคนจากข้อความ เกิดจากอะไร ก. รสนิยมเดียวกัน ข. เป้าหมายเดียวกัน ค. ชื่นชอบเหมือนกัน ง. เห็นคุณค่าเหมือนกัน				
ตัวชี้วัดที่ 4 การกำหนดสมมติฐาน					
4	หากราคาเสื้อสีดำเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง นักเรียน คิดว่าพฤติกรรมผู้บริโภคจะเป็นอย่างไร ก. ผู้บริโภคจะไม่มีเงินซื้อ ข. ผู้บริโภคไม่สนใจราคา ค. ผู้บริโภคก็ยังมีความต้องการซื้ออย่าง ต่อเนื่อง ง. ผู้บริโภคหันไปใส่เสื้อสีใกล้เคียง แล้วติดโบสี ดำ				
ตัวชี้วัดที่ 5 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล					
5	ข้อสรุปที่ได้จากข้อความ คือข้อใด ก. เสื้อสีดำขาดตลาด ข. เสื้อสีดำมีราคาแพง ค. เสื้อสีดำกำลังเป็นที่นิยม ง. โรงงานผลิตเสื้อสีดำไม่เพียงพอกับความ ต้องการ				

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 6-10

กระแสนิยมผ้าไทย กำลังกลับมาเป็นที่นิยมอีกครั้ง เพราะผู้ประกอบการหลายรายได้ปรับตัว นำผ้าไทย ทุกวันนี้ มีลวดลายหลากหลาย มาตัดเย็บให้สวมใส่สบายขึ้น หวังให้คนไทยหันมาสวมใส่ผ้าไทยในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเป็นการช่วยคงเอกลักษณ์ค่านิยมไทยด้วย. ที่มา : สำนักข่าวไทย

ร้านที่รับตัดเสื้อผ้าต่างมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคนนำผ้าไทย เช่น ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าซิ่น ผ้าทอ ฯลฯ มาตัดชุดใส่เป็นจำนวนมาก ช่างตัดเสื้อต้องเร่งตัดให้ทันกับความต้องการของลูกค้า ทำให้ไม่มีเวลาพักผ่อน อดหลับอดนอน เพื่อแลกกับผลตอบแทนที่จะได้รับ

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 1 การนิยามปัญหา					
6	ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากข้อความ คือข้อใด ก. ช่างต้องเร่งตัดผ้าให้ลูกค้า ข. ชุดผ้าไทยกำลังเป็นที่นิยม ค. ช่างต้องเร่งตัดชุดผ้าไทยเป็นจำนวนมาก ง. ลูกค้าต้องการสวมใส่ชุดผ้าไทยเป็นจำนวนมาก				
ตัวชี้วัดที่ 2 การเลือกข้อมูล					
7	ข้อใดเป็นสาเหตุของความนิยมการบริโภคจากข้อความ มากที่สุด ก. เพราะวิธีการผลิตรูปแบบใหม่ ข. เพราะช่วยรักษาความเป็นไทย ค. เพราะค่านิยมของคนไทยเปลี่ยนไป ง. เพราะสินค้าน่าสนใจ และมีคุณภาพ				
ตัวชี้วัดที่ 3 การระบุข้อตกลงเบื้องต้น					
8	จากข้อความ เกิดอะไรขึ้นกับการบริโภคสินค้าผ้าไทยในปัจจุบัน ก. ค่านิยมของผู้ผลิต ข. ค่านิยมของผู้บริโภค ค. ความต้องการของผู้ผลิต ง. ความต้องการของผู้บริโภค				

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ ปรับปรุง
		+1	0	-1	
ตัวชี้วัดที่ 4 การกำหนดสมมติฐาน					
9	หากคนไทยสวมใส่ผ้าไทยทุกวัน ผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวคือข้อใด ก. ช่วยอนุรักษ์ความเป็นไทย ข. เกิดความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ไทย ค. ภาคภูมิใจและช่วยอนุรักษ์ความเป็นไทย ง. ช่วยให้สวยงาม และช่วยเสริมบุคลิกภาพ				
ตัวชี้วัดที่ 5 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล					
10	ข้อสรุปที่ได้จากข้อความ ก. การนิยมความเป็นไทย ข. พฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนไป ค. การปรับเปลี่ยนวิธีการผลิต ง. การใส่ผ้าไทยในชีวิตประจำวัน				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่ / /

ภาคผนวก ค ผลการพิจารณาแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

- ผลการประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรม
- ผลการประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรม
- ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องพฤติกรรมกรบิโรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ผลการประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบต่างๆ ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
สืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

รายการประเมิน	(n=45)		ระดับความ เหมาะสม
	\bar{x}	S.D.	
1. ด้านคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรม			
1.1 คู่มือครูมีคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมที่ชัดเจน	4.40	0.55	มาก
1.2 ระบุสิ่งที่ครูต้องเตรียมในการใช้ชุดกิจกรรมไว้ ชัดเจน	4.20	0.45	มาก
1.3 คู่มือนักเรียนมีคำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรม ที่ชัดเจน	4.40	0.55	มาก
1.4 นักเรียนได้รู้แนวทางในการเตรียมตัวก่อนเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.40	0.53	มาก
2. ด้านแผนการจัดการเรียนรู้			
2.1 มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.2 ตัวชี้วัดและจุดประสงค์มีความสอดคล้องกัน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์ การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4 จุดประสงค์การเรียนรู้เหมาะสมกับระดับ ของนักเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.5 เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.20	0.45	มาก
2.6 เนื้อหา มีความชัดเจน	4.40	0.55	มาก
2.7 เนื้อหา มีความน่าสนใจ	4.80	0.45	มากที่สุด
2.8 กิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมตัวชี้วัดและ จุดประสงค์ การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.63	0.49	มากที่สุด
3. ด้านเอกสารประกอบชุดกิจกรรม			
3.1 บัตรคำชี้แจงกำหนดข้อปฏิบัติไว้ครบถ้วนชัดเจน	4.40	0.55	มาก
3.2 บัตรเนื้อหาครอบคลุมกับตัวชี้วัด	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 บัตรกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด

รายการประเมิน	(n=45)		ระดับความเหมาะสม
	\bar{x}	S.D.	
3.4 บัณฑิตกิจกรรมสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.5 บัณฑิตเจตยมีความชัดเจนและสอดคล้องกับบัณฑิตกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.64	0.51	มากที่สุด
4. ด้านการประเมิน			
4.1 การวัดและประเมินผลครอบคลุมตัวชี้วัด	4.60	0.55	มาก
4.2 เครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้วัดมีความเหมาะสม	4.20	0.45	มาก
รวม	4.40	0.50	มาก
5. ด้านรูปลักษณ์			
5.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน	4.20	0.45	มาก
5.2 รูปร่างประกอบที่ใช้เหมาะสมกับนักเรียน	4.20	0.45	มาก
5.3 มีความสะดวกในการนำไปใช้	4.00	0.71	มาก
รวม	4.13	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย	4.44	0.51	มาก

ผลการประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรบรีโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	(n=45)		ระดับความเหมาะสม
	\bar{x}	S.D.	
1. ข้อคำถามด้านปัจจัยนำเข้า			
1.1 ข้อคำถามเหมาะสมกับระดับของผู้ตอบ	4.00	0.71	มาก
1.2 ข้อคำถามมีความชัดเจน	3.40	1.52	ปานกลาง
1.3 ข้อคำถามใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่วกวน	4.00	0.71	มาก
1.4 ข้อคำถามให้อิสระในการตอบ	3.80	0.45	มาก
รวม	3.80	0.85	มาก
2. ข้อคำถามด้านกระบวนการ			
2.1 ข้อคำถามเหมาะสมกับระดับของผู้ตอบ	4.00	0.71	มาก
2.2 ข้อคำถามมีความชัดเจน	4.40	0.55	มาก
2.3 ข้อคำถามใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่วกวน	4.40	0.55	มาก
2.4 ข้อคำถามให้อิสระในการตอบ	4.00	0.71	มาก
รวม	4.20	0.63	มาก
3. ข้อคำถามด้านผลผลิต			
3.1 ข้อคำถามเหมาะสมกับระดับของผู้ตอบ	4.40	0.55	มาก
3.2 ข้อคำถามมีความชัดเจน	3.60	1.67	มาก
3.3 ข้อคำถามใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่วกวน	4.40	0.55	มาก
3.4 ข้อคำถามให้อิสระในการตอบ	4.00	0.00	มาก
รวม	4.10	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	4.03	0.72	มาก

ผลการพิจารณา	IOC	ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ					การประเมินข้อ	อันดับ
		อันดับ 5	อันดับ 4	อันดับ 3	อันดับ 2	อันดับ 1		
สอดคล้อง	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1
สอดคล้อง	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	2
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	3
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	4
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	5
สอดคล้อง	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	6
สอดคล้อง	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7
สอดคล้อง	0.80	+1	+1	0	+1	+1	+1	8
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	9
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	10
สอดคล้อง	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	11
สอดคล้อง	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	12
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	13
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	14
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	15
สอดคล้อง	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	16
สอดคล้อง	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	17
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	18
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	19
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	20
สอดคล้อง	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	21
สอดคล้อง	1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	22
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	23
สอดคล้อง	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	+1	24

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญของแบบทดสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผลการพิจารณา	IOC	ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ					จำนวนผู้ ราชการ
		คนที่ 5	คนที่ 4	คนที่ 3	คนที่ 2	คนที่ 1	
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	50
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	49
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	48
1	1	+1	+1	+1	+1	+1	47
1	1	+1	+1	+1	+1	+1	46
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	45
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	44
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	43
0.80	0.80	+1	+1	0	+1	+1	42
1	1	+1	+1	+1	+1	+1	41
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	40
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	39
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	38
0.80	0.80	+1	+1	0	+1	+1	37
1	1	+1	+1	+1	+1	+1	36
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	35
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	34
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	33
1	1	+1	+1	+1	+1	+1	32
1	1	+1	+1	+1	+1	+1	31
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	30
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	29
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	28
1	1	+1	+1	+1	+1	+1	27
0.80	0.80	+1	+1	0	+1	+1	26
0.60	0.60	+1	+1	+1	-1	+1	25

ภาคผนวก ง แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุด
กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรม
การบริโภค

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรม
การบริโภค

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามทีละข้อ แล้วพิจารณาว่านักเรียนมีความ
พึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรม
การบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแต่ละข้อมากน้อย
เพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความพึงพอใจ” ให้ตรงกับความคิดเห็นของ
นักเรียน ดังนี้

5 หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4 หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3 หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2 หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1 หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรมากรบิโศค

รายการสอบถาม	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านปัจจัยนำเข้า					
1.1 ชุดกิจกรรมสวยงาม น่าสนใจ					
1.2 ชุดกิจกรรมมีขนาดตัวอักษรที่อ่านง่าย					
1.3 ชุดกิจกรรมมีภาพประกอบที่น่าสนใจ					
1.4 เนื้อหาต่อการทำความเข้าใจ					
2. ด้านกระบวนการ					
2.1 กิจกรรมในชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ					
2.2 กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้ารวบรวมข้อมูล					
2.3 กิจกรรมเหมาะสมและทำความเข้าใจได้ง่าย					
2.4 กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง					
3. ด้านผลผลิต					
3.1 นักเรียนได้รับความรู้จากชุดกิจกรรม					
3.2 ชุดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง					
3.3 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากชุดกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
3.4 นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้นหลังจากใช้ชุดกิจกรรม					

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่ / /

ภาคผนวก จ ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรม
การเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรการบริโภค

ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบ
เสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรการบริโภค

รายการประเมิน	(n=45)		ระดับความ พึงพอใจ
	\bar{x}	S.D.	
ด้านปัจจัยนำเข้า			
1.1 ชุดกิจกรรมสวยงาม น่าสนใจ	3.58	0.84	มาก
1.2 ชุดกิจกรรมมีขนาดตัวอักษรที่อ่านง่าย	4.07	0.94	มาก
1.3 ชุดกิจกรรมมีภาพประกอบที่น่าสนใจ	3.47	0.99	ปานกลาง
1.4 เนื้อหาง่ายต่อการทำความเข้าใจ	4.16	0.88	มาก
รวม	3.82	0.91	มาก
ด้านกระบวนการ			
2.1 กิจกรรมในชุดกิจกรรมมีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.11	0.83	มาก
2.2 กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้ารวบรวมข้อมูล	4.20	0.76	มาก
2.3 กิจกรรมเหมาะสมและทำความเข้าใจได้ง่าย	4.11	0.78	มาก
2.4 กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง	3.96	0.80	มาก
รวม	4.10	0.79	มาก
ด้านผลผลิต			
3.1 นักเรียนได้รับความรู้จากชุดกิจกรรม	4.27	0.81	มาก
3.2 ชุดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.29	0.76	มาก
3.3 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากชุดกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.09	0.79	มาก
3.4 นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้นหลังจากใช้ชุดกิจกรรม	4.04	0.74	มาก
รวม	4.17	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	4.03	0.83	มาก

ภาคผนวก จ แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

คำชี้แจง ข้อสอบเป็นแบบปรนัยแบบเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว และทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 1 - 2

ปี พ.ศ.2555 สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดลได้แถลงผลการสำรวจภาวะโภชนาการของเด็กไทย อายุ 6 เดือน ถึง 12 ปี ว่า เด็กไทยกำลังเผชิญกับภาวะทุพโภชนาการ ทั้งด้านการขาดสารอาหารบางอย่างและการได้รับสารอาหารบางอย่าง มากเกินความต้องการของร่างกาย โดยร้อยละ 20 ของเด็กไทยมีน้ำหนักเกินมาตรฐานเข้าข่ายโรคอ้วน เนื่องจากพฤติกรรมในการบริโภคและได้รับสารอาหารไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ และร้อยละ 60-70 บริโภคอาหารที่ให้สารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะธาตุเหล็ก แคลเซียม วิตามินเอ ซี และดี เด็กบางคนอาจได้รับอาหารเพียงพอ แต่สัดส่วนของอาหารไม่ถูกต้อง ส่งผลให้ร้อยละ 18 ของเด็กในต่างจังหวัด และร้อยละ 9 ของเด็กในเมือง มีปัญหาโลหิตจาง รวมถึงภาวะขาดธาตุเหล็กและวิตามินดี อาจส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กในด้านที่สำคัญ เช่น การเรียนรู้ และร่างกายแคระแกร็น เป็นต้น

ที่มา: <http://tcijthai.com/tcijthainews/view.php?ids=3464>

- ประเด็นปัญหาที่สำคัญของข้อความ คือข้อใด
 - การบริโภคอาหารของเด็กไทย
 - พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กไทย
 - พัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กไทย
 - สารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายของเด็กไทย
- สรุปข้อคิดที่ได้จากข้อความ คือข้อใด
 - การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ
 - ผลการสำรวจภาวะโภชนาการของเด็กไทย
 - อาหารเป็นสิ่งจำเป็นของร่างกายที่ขาดไม่ได้
 - พฤติกรรมบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญ

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 3 – 6

ทุกวันนี้ทุกคนมัวแต่ทำมาหากิน... แต่ก็ไม่ได้กินอย่างที่อยากกิน ทำงาน หาเงิน แต่เงินก็ไม่ได้อยู่กับเรานานๆ เข้ามาแล้วก็ออกไป ทำแต่งงานหนักทุกวัน เข้ามาก็รีบๆๆ ข้าวแทบไม่ได้กินนอนก็ไม่เต็มที ต้องรีบไปหาเงิน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

หากเรากลับมาดูชีวิตประจำวันเราอย่างช้าๆ ดูซิ ว่าเพื่ออะไร ตอนนี้สุขภาพร่างกายยังแข็งแรง เอื้อต่อการหาเงิน แต่เรากลับมุ่งหาแต่สิ่งที่เลวร้ายเข้าสู่ร่างกายทุกวัน เริ่มต้นจากอาหารที่กิน กินอาหารไม่เป็นเวลา และอาหารแต่ละอย่าง แทบจะไม่ปราณีตเลย อาหารสำเร็จรูป อาหารเร่งด่วน อาหารจานด่วน นอกจากไม่มีคุณค่าแล้ว ยังมีสารพิษซ่อนอยู่มากมาย ทั้งสารกันบูด กันเสีย ผักที่ปนเปื้อนสารพิษ ผงปรุงแต่งอาหาร อาหารที่ไม่สะอาด จากความไม่ปราณีตของแม่ค้าขายอาหาร เพื่อจะเร่งขายๆ ให้ได้เงินแต่ไม่ได้มองถึงสุขภาพอนามัย ของลูกค้า ตอนนี้อาหารเรายังแข็งแรง ไม่เป็นไร กินอะไรก็ได้ เด็กน้อยก็ต้องตื่นแต่เช้ากินอาหารสำเร็จรูป บางคนก็ต้องป้อนข้าวลูกบนรถ ในขณะที่เดินทางส่งลูกไปโรงเรียน ช่างต่างจากอดีตเหลือเกิน อาหารเช้าของคนในอดีตจะทำอย่างปราณีต และมีคุณค่า

ที่มา: <http://www.bloggang.com/>

3. อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น
 - ก. การดำเนินชีวิตที่เร่งรีบ
 - ข. การบริโภคที่ไม่มีประสิทธิภาพ
 - ค. การปรุงอาหารของแม่ค้าที่ไม่ได้คุณภาพ
 - ง. การรับประทานอาหารสำเร็จรูปมากเกินไป
4. หากเราเลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย จะเกิดผลอย่างไร
 - ก. รู้สึกอิ่ม และไม่หิวบ่อยๆ
 - ข. รู้จักการเลือกซื้ออาหาร
 - ค. ร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคภัย
 - ง. ร่างกายผอมเพรียว รูปร่างดี
5. จากข้อความ นักเรียนคิดว่าหากเราไม่ดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริโภค ผลจะเป็นอย่างไร
 - ก. ประหยัดเงิน
 - ข. โรคภัยไข้เจ็บ
 - ค. เกิดความเคยชิน
 - ง. มีเวลาทำงานมากขึ้น

6. ข้อสรุปที่ได้จากข้อความ คือข้อใด
- อาหารสำเร็จรูปทำให้ชีวิตง่ายขึ้น
 - ชีวิตที่เร่งรีบส่งผลต่อสุขภาพร่างกาย
 - อาหารจานด่วนเป็นที่นิยมในปัจจุบัน
 - การบริโภคอาหารส่งผลต่อสุขภาพร่างกาย

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 7 – 8

ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่มีขายมากมายในท้องตลาด ส่วนใหญ่จะอ้างสรรพคุณเกินความจริงโดยยังไม่ได้รับการพิสูจน์ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์อย่างถูกต้อง สำหรับวัยรุ่น ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่เรียกร้องความสนใจได้มาก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับความงาม เช่น บำรุงผิวพรรณ บำรุงเส้นผม การเพิ่มความสูง ตลอดจนเสริมสร้างความแข็งแรงหรือความทนทานในรายที่เป็นนักกีฬา ซึ่งวัยรุ่นจะให้ความสนใจอย่างมาก เพราะตรงกับความปรารถนาของวัยรุ่นที่ต้องการเป็นศูนย์กลางของความสนใจจากผู้อื่นและเป็นวัยรุ่นที่สนใจตนเองอย่างสูง

ถ้าถามว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจำเป็นต่อวัยรุ่นหรือไม่ ขอตอบว่าไม่จำเป็นเลย ถึงแม้บางชนิดจะกล่าวถึงคุณสมบัติที่น่าทึ่งลองใช้เพื่อให้ดูเหมาะสมกับราคาที่แสนแพง เช่น การกินน้ำมันสกัดจากดอกอัญชันหรือโรสเป็นประจำวันสามารถป้องกันการปวดประจำเดือน หรือการโฆษณาซูปไก่สกัดว่าช่วยเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหรือโฆษณาว่าผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสาหร่ายน้ำจืดว่าบำรุงสมองและสติปัญญา ช่วยให้ผิวพรรณผ่องใส วิตามินอีช่วยชลอความแก่ และอื่น ๆ อีกมาก วัยรุ่นควรให้ความสนใจกับการกินอาหารให้ครบ 5 หมู่ ในปริมาณที่เพียงพอ ซึ่งจะทำให้ได้รับสารอาหารที่จำเป็นครบถ้วน โดยไม่จำเป็นต้องใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารอีกทั้งยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายอีกด้วย

ที่มา: <http://www.anamai.moph.go.th/>

7. ประเด็นปัญหาที่สำคัญของข้อความ คือข้อใด
- ประเภทของผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร
 - สรรพคุณของผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร
 - การบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในวัยรุ่น
 - ความจำเป็นในการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

8. หากนักเรียนรับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่โฆษณาว่าจะช่วยเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ช่วยบำรุงสมองและสติปัญญา ผลจะเกิดขึ้นกับนักเรียนตามข้อใด
- เรียนรู้เรื่อง
 - มีสติปัญญาดี
 - สอบได้คะแนนดี
 - ไม่เกิดผลอะไรเลย

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 9 – 12

ปัจจุบันการดำรงชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป มีการแข่งขันกันอยู่ตลอดเวลา ทำให้ทุกคนต้องปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับยุคสมัยเพื่อความอยู่รอดในสังคม ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของผู้คนส่วนใหญ่ต้องสวนทางกับแนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียง และสิ่งดีๆ ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่เน้นความพอดี บางคนเรียกว่าปรัชญาเศรษฐกิจแบบมัชฌิมา คือ ยึดทางสายกลาง ทั้งนี้ ถ้าทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิดดังกล่าว และน้อมรับนำไปปฏิบัติตามปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระราชดำริไว้ สังคมไทยก็จะมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอาชีพเพียงพอที่จะพึ่งพาตนเองและสามารถยกระดับคุณภาพความเป็นอยู่ได้ โดยการดำเนินชีวิตในรูปแบบเรียบง่าย ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ตลอดจน ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ดังนั้น คนไทยทุกคนจึงควรตระหนักและหันมาดำเนินชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย

ที่มา: <http://www.thaihealth.or.th/>

9. ข้อใดตรงกับการบริโภคตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มากที่สุด
- การบริโภคที่ยั่งยืน
 - การบริโภคแบบง่ายๆ
 - การบริโภคที่มีความพอดี
 - การบริโภคที่เพียงพอกับความต้องการ

10. การเลือกบริโภคตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตรงกับข้อใด

- ก. บริโภคแต่พอดี
- ข. บริโภคแต่ของที่ชอบ
- ค. บริโภคแต่ของราคาถูก
- ง. บริโภคให้เกิดประโยชน์สูงสุด

11. จากข้อความ นักเรียนคิดว่าหากเราปรับเปลี่ยนการบริโภคที่สวนทางกับเศรษฐกิจมาเป็นการบริโภคตามเศรษฐกิจพอเพียง ผลจะเป็นอย่างไร

- ก. ร่ำรวยมากขึ้น
- ข. มีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ค. เป็นคนดีของสังคม
- ง. สุขภาพร่างกายแข็งแรง

12. ข้อสรุปที่ได้จากข้อความ คือข้อใด

- ก. สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง
- ข. การดำเนินชีวิตภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์
- ค. การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้
- ง. การตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 13 – 16

สินค้า Package น่ารัก กล่องสวย ขวดก๊ิบเก๋ กระป๋องเร็ด รูปลักษณ์ภายนอกอันสวยงามของสินค้า เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้หลายๆ คน โดยเฉพาะสาวๆ ทั้งหลายอดใจไม่ไหว ต้องซื้อมาให้ได้ แม้ว่าผลิตภัณฑ์ด้านใน จะเป็นเป้าหมายรองๆ ลงมาก็ตาม

ไอเดียนี้น่าสนใจค่ะ เนื่องจากไปอ่านเจอกระทู้ที่สาว ๆ เม้าท์กันเรื่องนิสัยแพ้แพ็คเกจสวยๆ ของตัวเองทำให้อดใจไม่ไหวต้องซื้อมาทุกที ทั้งๆ ที่ไม่ได้ปลื้มตัวผลิตภัณฑ์ข้างในเท่าไร ขอแค่ได้ซื้อ ได้ครอบครอง ได้สะสมกล่อง ตลับ ขวดแก้ว หรือหีบห่อบรรจุของมัน ก็มีความสุขกายสบายใจแล้ว

ที่มา: <http://www.briera.com/ไอเดียที่เงินยุคนี้-1>

13. ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น คือข้อใด

- ก. แพ้คเกจสินค้า
- ข. ความสุขที่ได้ซื้อสินค้า
- ค. การเลือกบริโภคสินค้า
- ง. การสะสมแพ้คเกจสินค้า

14. อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น

- ก. กระแสสังคม
- ข. ความชอบส่วนตัว
- ค. ความต้องซื้อสินค้า
- ง. คุณภาพของแพ็คเกจ

15. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค คือข้อใด

- ก. เทคนิคการขาย
- ข. รายได้ของผู้บริโภค
- ค. การโฆษณาชวนเชื่อ
- ง. รสนิยมของผู้บริโภค

16. หากนักเรียนเลือกซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์สวยงามดูใจ แต่ไม่คำนึงถึงสินค้าด้านใน จะเกิดผลตามข้อใด

- ก. ได้สินค้าที่ดูใจ
- ข. ได้สินค้าตรงตามรสนิยม
- ค. สินค้าที่ได้อาจไม่มีคุณภาพ
- ง. สินค้ากับบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพไม่แตกต่างกัน

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 17 – 18

แนวโน้มการบริโภคข้าวต่อหัวลดลงทั่วโลก โดยเฉพาะชาวเอเชียซึ่งหันไปบริโภคอาหารอื่นแทนข้าว และได้รับวัฒนธรรมการบริโภคจากตะวันตกมากขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลสถิติแสดงให้เห็นว่า ในทศวรรษที่ผ่านมา อัตราเพิ่มประชากรสูงกว่าอัตราเพิ่มของผลผลิตต่อไร่ ทำให้ราคาข้าวสูงขึ้น

ประเทศไทย การบริโภคข้าวมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด ในปี 2554 คนในเมืองบริโภคข้าวเพียง 84 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เมื่อเทียบกับ 93 กิโลกรัมต่อคนในปี 2545 (ส่วนคนในชนบทบริโภคข้าวจาก 114 กิโลกรัมต่อคนในปี 2545 ลดลงเหลือ 99 กิโลกรัมต่อคนในปี 2554)

นอกจากนี้ งานวิจัยของ ดร.นิพนธ์แสดงให้เห็นว่า คนไทยที่กินข้าวหอมให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) คุณภาพข้าวที่หุง 2) แหล่งที่มา และ 3) ตราสินค้า ในขณะที่ผู้บริโภคข้าวขาวเน้น 1) สีเมล็ดข้าว 2) ขนาดบรรจุ และ 3) แหล่งที่มา

ที่มา: <http://thaipublica.org/>

17. ข้อใดเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น
- อัตราการผลิตข้าวที่เพิ่มขึ้น
 - อัตราการเพิ่มของประชากร
 - ความต้องการบริโภคข้าวที่เปลี่ยนไป
 - ราคาข้าวที่สูงขึ้น และมีสินค้าอื่นทดแทน

18. ข้อสรุปที่ได้จากข้อความ คือข้อใด

- งานวิจัยของ ดร.นิพนธ์
- การบริโภคตามวัฒนธรรมตะวันตก
- ความสำคัญในการเลือกบริโภคข้าว
- การเปรียบเทียบการบริโภคข้าวระหว่างคนในเมืองกับคนในชนบท

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 19 – 21

ชาวนาทุกซ์หนัก! ราคาข้าวต่ำสุดเป็นประวัติการณ์

ชาวนาบุรีรัมย์เดือดร้อนหนักราคาข้าวตกต่ำเป็นประวัติการณ์เหลือ กก.ละ 5 บาท ซ้ำไม่คุ้มทุนแต่จำใจขายเพราะต้องนำเงินไปชำระหนี้-ใช้จ่ายในครอบครัว วอนรบ.เร่งช่วยเหลือ

วันที่ 29 ตุลาคม 2559 ชาวนาดำบลเสม็ด อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์ กำลังประสบปัญหาเดือดร้อนอย่างหนัก เนื่องจากราคาข้าวเปลือกนาปีที่กำลังเก็บเกี่ยวเพื่อนำไปขายตกต่ำ ทั้งถูกผู้ประกอบการโรงสีกดราคาหักความชื้นและสิ่งเจือปนซ้ำเติมอีก ทำให้เหลือเพียงกิโลกรัมละ 5 บาท หรือตันละ 5,000 บาทเท่านั้น ซึ่งถือเป็นราคาต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ในรอบหลายสิบปี แต่ชาวนาก็ไม่มีทางเลือกจำใจต้องขายแม้จะไม่คุ้มทุน เพราะต้องนำเงินไปชำระหนี้ ธกส. ใช้จ่ายในครอบครัว จ่ายค่ารถเกี่ยว ทั้งจ่ายค่าอุปกรณ์เรียนและค่าเทอมให้กับบุตรหลานที่จะเปิดเทอมในสัปดาห์หน้าด้วย

19. ประเด็นปัญหาที่สำคัญของข้อความ คือข้อใด

- ราคาข้าวตกต่ำ
- ชาวนาเดือดร้อน
- โรงสีกดราคาข้าว
- ชาวนามีหนี้สินและค่าใช้จ่ายหลายอย่าง

20. อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น

- ก. ราคาข้าวตกต่ำ
- ข. ชาวนาไม่มีทุนทำนา
- ค. ชาวนาผลิตข้าวได้น้อย
- ง. โรงสีกดราคาข้าวจากชาวนา

21. ข้อใดเป็นการสรุปข้อคิดที่ได้จากข้อความ

- ก. ชาวนากับโรงสีควรทำข้อตกลงกัน
- ข. รัฐบาลต้องให้ความช่วยเหลือชาวนา
- ค. ชาวนาควรปรับเปลี่ยนวิธีการปลูกข้าว
- ง. ชาวนาควรนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 22 – 24

ชาวนาในจังหวัดพิษณุโลก ที่พลิกวิกฤตเป็นโอกาสจากการที่ถูกนายทุนหลอกให้ปลูกข้าวหอมนิลแล้วไม่มารับซื้อตามสัญญา จึงนำข้าวดังกล่าวมาสีและบรรจุใส่ถุงพร้อมทำสติ๊กเกอร์ติดอย่างดี แล้วขายเองผ่านทาง Facebook ซึ่งได้รับผลตอบรับอย่างดี มีลูกค้ามาสั่งซื้อเป็นจำนวนมาก ทำให้ปัจจุบันนี้ไม่ต้องขายข้าวผ่านพ่อค้าคนกลางแล้ว แต่ขายเองผ่าน Facebook เลย

ที่มา: <https://www.it24hrs.com>

22. จากข้อความ ราคาข้าวของชาวนา สอดคล้องกับกฎอุปสงค์ ตามข้อใด

- ก. ราคาข้าวแพง อุปสงค์คงที่
- ข. ราคาข้าวถูก อุปสงค์ลดลง
- ค. ราคาข้าวถูก อุปสงค์เพิ่มขึ้น
- ง. ราคาข้าวแพง อุปสงค์เพิ่มขึ้น

23. ถ้าหากชาวนานำข้าวที่ตนเองปลูกมาสีขายเอง ผลจะเป็นอย่างไร

- ก. ผู้ผลิตเดือดร้อน
- ข. ชาวนาเดือดร้อน
- ค. ผู้บริโภคเดือดร้อน
- ง. พ่อค้าคนกลางเดือดร้อน

24. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากข้อความ

- ก. การพึ่งพตนเองทำให้อยู่รอด
- ข. การระมัดระวังอย่าให้ใครมาหลอก
- ค. Facebook เป็นช่องทางหารายได้เพิ่ม
- ง. การที่เราขยันทำมาหากินทำให้อยู่รอดได้

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 25 – 29

ประชาชนเดินทางมาซื้อเสื้อสีดำที่ตลาดโบ๊เบ๊จำนวนมาก จนทำให้ปริมาณสินค้าขาดตลาด ไม่เพียงพอต่อความต้องการทำให้ราคาสูงขึ้นกว่าเท่าตัว

วันนี้ (14 ต.ค.2559) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า บรรยากาศตลาดค้าส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปสะพานมหันาค หรือ ตลาดโบ๊เบ๊ ประชาชนและผู้ค้ารายย่อย เดินทางมาซื้อเสื้อสีดำจำนวนมากจนปริมาณสินค้าขาดตลาดจนไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่งผลให้ราคาปรับสูงขึ้นไม่น้อยกว่า 1 เท่าตัว เช่น เสื้อโพลีสีดำ จากปกติขายส่งตัวละ 150-180 บาท ปรับขึ้นตัวละ 250-300 บาท

ประชาชนบางส่วนระบุว่า ผู้ค้าอ้างว่าโรงงานผลิตเสื้อสีดำไม่ทัน และสต็อกมีจำนวนจำกัด ซึ่งเก็บให้ลูกค้าประจำ ขณะเดียวกันผู้ค้าบางส่วนต้องการชดเชยต้นทุนจากการผลิตเสื้อสีอื่น ๆ ส่งผลให้ราคาปรับขึ้นมาก

แต่ประชาชนจำเป็นต้องซื้อสวมใส่เพื่อแสดงความอาลัย จึงเรียกร้องให้รัฐบาลตรวจตราอย่างเข้มงวด เพื่อไม่ให้เกิดการฉวยโอกาส

ที่มา: <http://news.thaipbs.or.th/>

25. ประเด็นปัญหาที่สำคัญของข้อความ คือข้อใด

- ก. เสื้อสีดำราคาแพง
- ข. เสื้อสีดำขาดตลาด
- ค. โรงงานผลิตเสื้อสีดำไม่ทัน
- ง. ความต้องการเสื้อสีดำของประชาชน

26. อะไรเป็นสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น
- ก. เสื้อสีดำขาดตลาดและราคาแพง
 - ข. ราคาเสื้อสีดำมีราคาแพง
 - ค. โรงงานผลิตเสื้อสีดำไม่ทัน
 - ง. ความต้องการเสื้อสีดำของประชาชน
27. ค่านิยมการบริโภคของคนจากข้อความ เกิดจากอะไร
- ก. รสนิยมเดียวกัน
 - ข. เป้าหมายเดียวกัน
 - ค. ชื่นชอบเหมือนกัน
 - ง. เห็นคุณค่าเหมือนกัน
28. หากราคาเสื้อสีดำเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมผู้บริโภคจะเป็นอย่างไร
- ก. ผู้บริโภคจะไม่มีเงินซื้อ
 - ข. ผู้บริโภคไม่สนใจราคา
 - ค. ผู้บริโภคก็ยังมีความต้องการซื้ออย่างต่อเนื่อง
 - ง. ผู้บริโภคหันไปใส่เสื้อสีใกล้เคียง แล้วติดโบสีดำ
29. ข้อสรุปที่ได้จากข้อความ คือข้อใด
- ก. เสื้อสีดำขาดตลาด
 - ข. เสื้อสีดำมีราคาแพง
 - ค. เสื้อสีดำกำลังเป็นที่ต้องการ
 - ง. โรงงานผลิตเสื้อสีดำไม่เพียงพอกับความต้องการ

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 30

กระแสนิยมผ้าไทย กำลังกลับมาเป็นที่นิยมอีกครั้ง เพราะผู้ประกอบการหลายรายได้ปรับตัว นำผ้าไทย ทุกวันนี้ มีลวดลายหลากหลาย มาตัดเย็บให้สวมใส่สบายขึ้น หวังให้คนไทย หันมาสวมใส่ผ้าไทยในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเป็นการช่วยคงเอกลักษณ์ค่านิยมไทยด้วย. ที่มา : สำนักข่าวไทย

ร้านที่รับตัดเสื้อผ้าต่างมีรายได้เพิ่มขึ้น มีคนนำผ้าไทย เช่น ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าซิ่น ผ้าทอ ฯลฯ มาตัดชุดใส่เป็นจำนวนมาก ช่วงตัดเสื้อต้องเร่งตัดให้ทันกับความต้องการของลูกค้า ทำให้ไม่มีเวลาพักผ่อน อดหลับอดนอน เพื่อแลกกับผลตอบแทนที่จะได้รับ

30. หากคนไทยสวมใส่ผ้าไทยทุกวัน ผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวคือข้อใด

- ก. ช่วยอนุรักษ์ความเป็นไทย
- ข. เกิดความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ไทย
- ค. ภาคภูมิใจและช่วยอนุรักษ์ความเป็นไทย
- ง. ช่วยให้สวยงาม และช่วยเสริมบุคลิกภาพ

เฉลยแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

1. ก	12. ค	23. ง
2. ง	13. ง	24. ก
3. ก	14. ข	25. ก
4. ค	15. ง	26. ง
5. ข	16. ค	27. ข
6. ง	17. ค	28. ง
7. ค	18. ค	29. ค
8. ง	19. ข	30. ค
9. ก	20. ก	
10. ง	21. ง	
11. ข	22. ค	

ภาคผนวก ช คุณภาพของแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

แสดงค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อ	B	ใช้ได้	เลือกใช้	ชุดที่/ตัวชี้วัด
	0.21	✓	✓	1/1
2	0.23	✓	-	1/2
3	0.00	-	-	1/3
4	-0.06	-	-	1/4
5	0.37	✓	✓	1/5
6	-0.23	-	-	1/1
7	0.35	✓	✓	1/2
8	0.27	✓	✓	1/3
9	0.68	✓	✓	1/4
10	0.77	✓	✓	1/5
11	0.53	✓	✓	2/1
12	0.03	-	-	2/2
13	-0.04	-	-	2/3
14	0.46	✓	✓	2/4
15	0.06	-	-	2/5
16	-0.23	-	-	2/1
17	0.32	✓	✓	2/2
18	0.38	✓	✓	2/3
19	0.21	✓	✓	2/4
20	0.52	✓	✓	2/5
21	0.62	✓	✓	3/1
22	0.38	✓	✓	3/2
23	0.31	✓	✓	3/3
24	0.27	✓	✓	3/4
25	0.24	✓	-	3/5
26	-0.16	-	-	3/1

តារាងលទ្ធផលការពិនិត្យ (B) ចំនួនរវាង 0.21 - 0.82

ល.រ	B	ត្រូវ	មិនត្រូវ	កំណត់/សម្រប
27	0.34	✓	✓	3/2
28	0.24	✓	-	3/3
29	-0.03	-	-	3/4
30	0.36	✓	✓	3/5
31	0.49	✓	✓	4/1
32	0.82	✓	✓	4/2
33	0.38	✓	-	4/3
34	0.00	-	-	4/4
35	0.59	✓	✓	4/5
36	0.15	-	-	4/1
37	0.24	✓	-	4/2
38	0.59	✓	✓	4/3
39	0.52	✓	✓	4/4
40	0.32	✓	✓	4/5
41	0.38	✓	✓	5/1
42	0.41	✓	✓	5/2
43	0.50	✓	✓	5/3
44	0.27	✓	✓	5/4
45	0.22	✓	✓	5/5
46	-0.07	-	-	5/1
47	0.32	✓	-	5/2
48	-0.06	-	-	5/3
49	0.46	✓	✓	5/4
50	0.35	✓	-	5/5

คนรู้	ก่อนเรียน (30 คะแนน)	หลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
1	14	22	8	64
2	13	19	6	36
3	17	22	5	25
4	13	20	7	49
5	18	28	10	100
6	13	23	10	100
7	13	19	6	36
8	17	24	7	49
9	11	19	8	64
10	13	18	5	25
11	8	15	7	49
12	14	15	1	1
13	15	25	10	100
14	13	22	9	81
15	10	22	12	144
16	18	26	8	64
17	12	26	14	196
18	15	20	5	25
19	19	28	9	81
20	13	22	9	81
21	9	22	13	169
22	17	24	7	49
23	16	19	3	9
24	13	21	8	64
25	13	23	10	100
26	16	28	12	144

รูปที่ 1 ก่อนและหลังเรียนค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินการปฏิบัติของครูผู้สอนแบบสุ่ม 7 ชั้นตอน แสดงผลของการเปรียบเทียบคะแนนการปฏิบัติของครูผู้สอนก่อนและหลังเรียนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา

คะแนนแบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมี

คนที่	ก่อนเรียน (30 คะแนน)	หลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
27	15	26	11	121
28	15	25	10	100
29	10	26	16	256
30	19	27	8	64
31	17	25	8	64
32	16	20	4	16
33	14	19	5	25
34	14	23	9	81
35	15	27	12	144
36	14	23	9	81
37	7	19	12	144
38	17	26	9	81
39	13	22	9	81
40	14	27	13	169
41	10	21	11	121
42	21	20	-1	1
43	17	26	9	81
44	17	22	5	25
45	7	23	16	256
รวม	635	1019	384	3816
เฉลี่ย	47.04	75.48		
ค่าเฉลี่ย	14.11	22.64	8.53	
S.D.	3.16	3.33		
$t = -16.352^*$				
$\sum D = 384$				
$\sum D^2 = 3816$				

ภาคผนวก ข แสดงการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค แต่ละชุด และประสิทธิภาพ
รวมทั้งหมด 5 ชุด ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน และ 30 คน

แสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน
เรื่องพฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน

นักเรียน (n=9)	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมี วิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1					ทดสอบ หลังใช้ ชุดกิจกรรม (E ₂) (30)
	คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน					
	ชุดที่ 1 (E ₁) (9)	ชุดที่ 2 (E ₁) (9)	ชุดที่ 3 (E ₁) (6)	ชุดที่ 4 (E ₁) (26)	ชุดที่ 5 (E ₁) (12)	
1	9	7	5	22	10	25
2	8	7	5	20	10	26
3	7	8	5	22	10	24
4	9	7	5	23	9	24
5	9	8	5	19	9	22
6	7	8	5	17	11	24
7	7	6	5	22	11	25
8	7	8	4	23	11	24
9	7	9	5	22	11	23
เฉลี่ย	7.78	7.56	4.89	21.11	10.22	24.11
เฉลี่ยร้อยละ	86.44	84.00	81.50	81.19	85.17	80.37
เฉลี่ยรวม	83.66					ประสิทธิภาพ ผลลัพธ์
ประสิทธิภาพกระบวนการ = 83.66						
$E_1/E_2 = 83.66/80.37$						

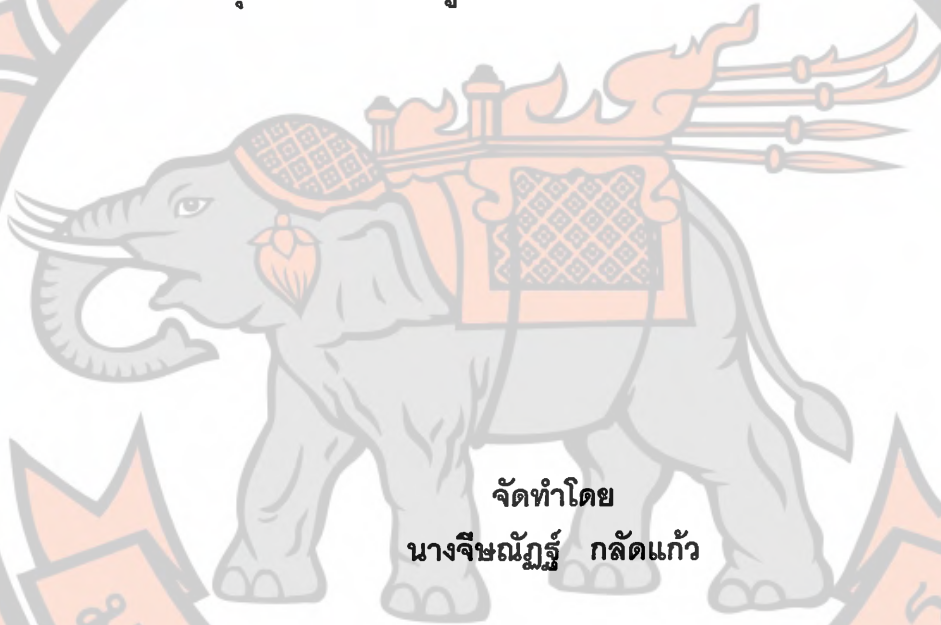
แสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรมากรบรีโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 30 คน

นักเรียน (n=30)	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรมากรบรีโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1					ทดสอบ หลังใช้ ชุดกิจกรรม (E ₂) (30)
	คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน					
	ชุดที่ 1 (E ₁) (9)	ชุดที่ 2 (E ₁) (9)	ชุดที่ 3 (E ₁) (6)	ชุดที่ 4 (E ₁) (26)	ชุดที่ 5 (E ₁) (12)	
1	7	8	5	22	10	24
2	7	7	5	22	11	26
3	8	7	5	23	11	25
4	8	7	5	22	6	26
5	8	7	5	22	8	25
6	7	7	5	22	10	24
7	8	8	5	21	10	19
8	8	7	5	21	6	24
9	8	7	5	19	11	24
10	8	7	5	23	12	23
11	6	8	5	22	11	25
12	8	7	5	22	8	22
13	8	8	5	18	9	23
14	4	7	5	23	10	21
15	8	7	5	18	11	24
16	6	7	5	20	10	25
17	6	6	5	21	11	27
18	8	8	5	17	10	26
19	7	6	5	22	7	25
20	7	7	2	22	12	24
21	7	8	5	22	11	23

นักเรียน (n=30)	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมี วิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1					ทดสอบ หลังใช้ ชุดกิจกรรม (E ₂) (30)
	คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน					
	ชุดที่ 1 (E ₁) (9)	ชุดที่ 2 (E ₁) (9)	ชุดที่ 3 (E ₁) (6)	ชุดที่ 4 (E ₁) (26)	ชุดที่ 5 (E ₁) (12)	
22	8	7	5	17	11	25
23	8	7	5	19	11	18
24	8	8	5	19	8	26
25	8	7	5	21	8	25
26	7	8	5	23	11	21
27	6	7	5	20	11	23
28	8	7	4	20	10	27
29	8	7	5	22	12	26
30	7	7	5	22	10	25
เฉลี่ย	7.33	7.20	4.87	20.90	9.90	24.03
เฉลี่ยร้อยละ	81.44	80.00	81.17	80.38	82.50	80.11
เฉลี่ยรวม	81.10					ประสิทธิภาพ ผลลัพธ์
	ประสิทธิภาพกระบวนการ = 81.10					
	$E_1/E_2 = 81.10/80.11$					

ภาคผนวก ฅ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรม
การบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่อง พฤติกรรมการบริโภคเพื่อ
เสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จัดทำโดย
นางจีษณัฏฐ์ กัดแก้ว

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ปีการศึกษา 2559 มหาวิทยาลัยนเรศวร

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยชุดกิจกรรม 5 ชุดกิจกรรม ดังนี้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องหลักการบริโภคที่ดี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรการบริโภค

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องอุปสงค์ อุปทาน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องค่านิยมและพฤติกรรมกรรการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน

การปฏิบัติตามชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียน เช่น สามารถเลือกข้อมูลที่ถูกต้องของปัญหาที่เกิดขึ้น การให้นิยามของปัญหา การกำหนดและเลือกสมมุติฐาน รวมถึงการวิเคราะห์ สรุป และอภิปรายข้อมูลอย่างมีเหตุผล โดยแต่ละกิจกรรมจะเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม การทำงานอย่างมีส่วนร่วม ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถพัฒนานักเรียนให้มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ผู้จัดทำ

คำชี้แจงประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ นักเรียนพิจารณาความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพได้
2. เพื่อให้ นักเรียนสามารถคิดพิจารณาหลักการบริโภคที่ดี และเลือกบริโภคที่ถูกต้องเหมาะสมได้
3. เพื่อให้ นักเรียนสามารถพิจารณาและเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรการบริโภคได้
4. เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจกฎของอุปสงค์และอุปทาน และสามารถพิจารณาและเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทานได้
5. เพื่อให้ นักเรียนรับรู้ถึงค่านิยมและพฤติกรรมกรรการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน และสามารถเลือกประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง

โครงสร้างของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอน เรื่องพฤติกรรมกรรการบริโภค เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีรายละเอียด ดังนี้

แบบทดสอบก่อนเรียน	ใช้เวลา 1 คาบ
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ	ใช้เวลา 2 คาบ
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องหลักการบริโภคที่ดี	ใช้เวลา 2 คาบ
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรการบริโภค	ใช้เวลา 2 คาบ
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องอุปสงค์ อุปทาน	ใช้เวลา 2 คาบ
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องค่านิยมและพฤติกรรมกรรการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน	
ใช้เวลา 2 คาบ	
แบบทดสอบหลังเรียน	ใช้เวลา 1 คาบ

ในแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. คู่มือครู

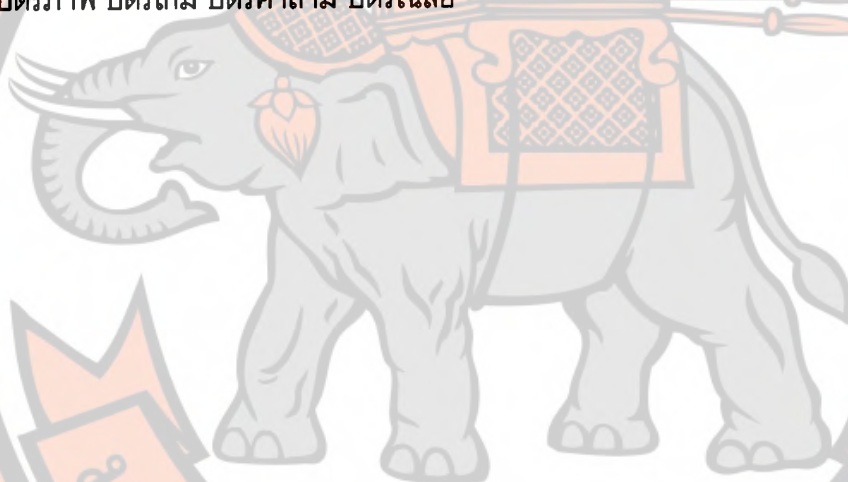
1.1 บทบาทของครูผู้สอน

1.2 สิ่งที่คุณต้องเตรียม

1.3 การประเมินผลการเรียนรู้

2. แนวการจัดการเรียนรู้ ที่มีลักษณะการจัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 5 ฝึกกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้นักเรียน ตามขั้นตอนทั้ง 7 ขั้นตอน

3. สื่อสำหรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในแต่ละชุดกิจกรรม เช่น บัตรคำชี้แจง บัตรความรู้ บัตรภาพ บัตรเกม บัตรคำถาม บัตรเฉลย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ค่านิยมและพฤติกรรมกรบิโคคของคนในสังคมปัจจุบัน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คู่มือครู

ประกอบการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ค่านิยมและพฤติกรรมกรบิโคคของคนในสังคมปัจจุบัน

1. บทบาทของครูผู้สอน

- 1.1 ครูผู้สอนเตรียมความพร้อม โดยดำเนินการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเตรียมสื่อการเรียนรู้ รวมถึงรายการวัดและประเมินผล
- 1.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมและใช้สื่อประกอบการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด
- 1.3 ก่อนการดำเนินการตามกิจกรรมของทุกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูจะต้องอธิบายวิธีการปฏิบัติกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุตามวัตถุประสงค์
- 1.4 ครูควรกระตุ้น และส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความรับผิดชอบ และกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์
- 1.5 ครูดำเนินการประเมินผลการเรียนของนักเรียนทุกครั้งหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติตามกิจกรรม

2. สิ่งที่ครูเตรียม

- แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ค่านิยมและพฤติกรรมกรบิโคคของคนในสังคมปัจจุบัน
- 2.1 สื่อสำหรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วย บัตรคำชี้แจง บัตรความรู้ บัตรภาพกิจกรรมกรบิโคคสินค้า บัตรคำถาม บัตรเฉลย

2.2 เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

3. การประเมินผลการเรียนรู้

- 3.1 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3.2 แบบประเมินตัวชี้วัด/วัตถุประสงค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

วิชาเศรษฐศาสตร์

เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค ชื่อแผน ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคม
ปัจจุบัน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 2 คาบ

สอนวันที่

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้
ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ ตัวชี้วัดที่ 2 วิเคราะห์ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคน
ในสังคม ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ

2. สาระสำคัญ

ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบันมีหลายประการ ซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจของ
ชุมชนและประเทศ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถรับรู้ถึงค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบันและสามารถเลือก
ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตนเองได้

4. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบันได้

เปรียบเทียบผลดีและผลเสียของพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคม

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

5.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงาน

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นการทำงาน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

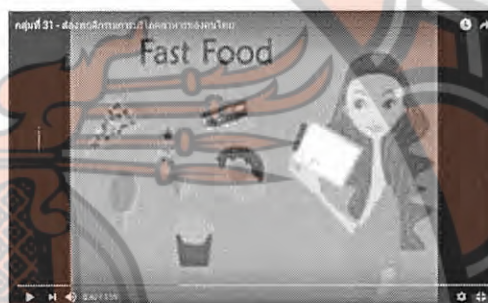
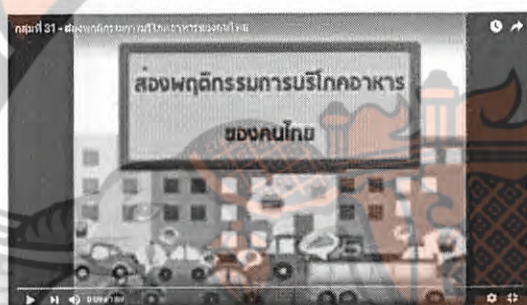
คาบที่ 1

ขั้นที่ 1 ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม (Elicitation) ครูตรวจสอบความรู้เดิมโดยการสอบถามเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน

ขั้นที่ 2 สร้างความสนใจ (engagement)

1) ครูให้นักเรียนดูสื่อ เรื่อง สองพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของคนไทย (1.59)

(<https://www.youtube.com/watch?v=3i4YL-Xiof0>)

2) ครูใช้คำถามถามกระตุ้นเพื่อให้นักเรียนตอบ ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมกรรมการบริโภคของคนไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร

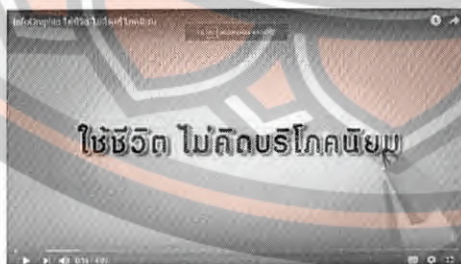
3) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการตอบคำถามดังกล่าว

4) ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจถึงค่านิยมและพฤติกรรมกรรมการบริโภคของคนใน

สังคมปัจจุบัน

ขั้นที่ 3 สำรวจและค้นหา (exploration)

นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง ค่านิยม การบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน จากสื่อต่างๆ ได้แก่ บัตรความรู้ หนังสือ หรือสื่อโซเชียล แล้วทำกิจกรรมในบัตรคำถามที่ 1 โดยดูสื่อเรื่อง ใช้ชีวิตไม่ติดบริโภคนิยม (4.00) ประกอบ

ที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=BgVJjyRelGw>

ขั้นที่ 4 อธิบายและลงข้อสรุป (explanation)

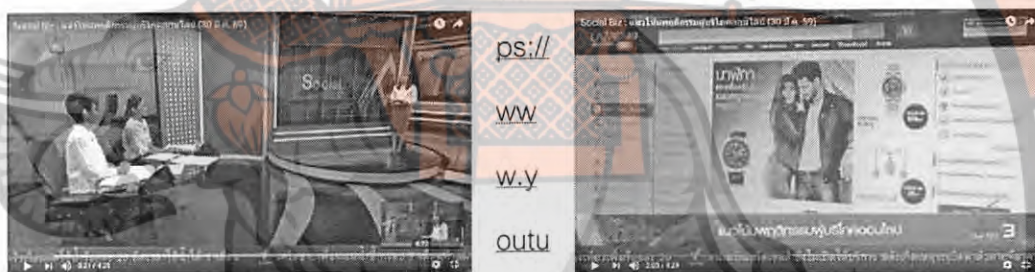
- 1) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอตามบัตรคำถามที่ 1
- 2) นักเรียนร่วมกันอภิปราย พร้อมสรุป

คาบที่ 2

ขั้นที่ 5 ขยายความรู้ (elaboration)

- 1) ครูให้นักเรียนดูบัตรภาพเกี่ยวกับกิจกรรมพฤติกรรมการบริโภคสินค้าในสังคมปัจจุบัน
- 2) ครูให้นักเรียนดูข่าว เรื่องแนวโน้มพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ (4.30)

(htt

ps://
ww
w.y
outu
be.com/watch?v=DBOUcygNeI0)

- 3) ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปข้อคิดที่ได้จากการดูบัตรภาพ และข่าวเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์

ขั้นที่ 6 ประเมิน (evaluation)

- 1) ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาข้อสงสัยจากเรื่องที่ได้เรียนมา ถ้าหากมีข้อสงสัยครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมจนนักเรียนเข้าใจ ก่อนที่จะประเมิน
- 2) ประเมินความเข้าใจโดยใช้คำถาม ดังนี้
 - แนวโน้มค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบันเป็นอย่างไร
 - ผลดี ผลเสียที่เกิดขึ้นของพฤติกรรมการบริโภคตามค่านิยม

ขั้นที่ 7 ขันนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (Extension)

- 1) ครูให้นักเรียนดูสื่อ Youtube เรื่อง ข้อดีและข้อเสียของ Social Network (2.14)

(<https://www.youtube.com/watch?v=jQMYycLIh-w>) www.dek-d.com

แล้วตอบคำถามในบัตรคำถามที่ 2

2)อภิปรายสรุปพร้อมกัน

8. การวัดและประเมินผล

ตัวชี้วัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. บอกค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน	นักเรียนทำบัตรคำถามที่ 1	บัตรคำถามที่ 1	ระดับคุณภาพ ดีผ่านเกณฑ์
2. เปรียบเทียบผลดีและผลเสียของพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมได้	นักเรียนทำบัตรคำถามที่ 2	บัตรคำถามที่ 2	
4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ			
การปฏิบัติงานของนักเรียน	ประเมินพฤติกรรม	แบบประเมินพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ ดีผ่านเกณฑ์
นักเรียนใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ดีผ่านเกณฑ์

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.1
2. บัตรภาพกิจกรรมการบริโภคสินค้า
3. บัตรคำถามที่ 1 เรื่อง ใช้ชีวิต ไม่คิดบริโภคนิยม
4. บัตรคำถามที่ 2 เรื่อง สื่อโซเชียล

5. สื่อ Youtube เรื่อง ข้อดีและข้อเสียของ Social Network
(<https://www.youtube.com/watch?v=jQMlyclLh-w>) www.dek-d.com
6. สื่อ Youtube เรื่อง สองพฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนไทย
(<https://www.youtube.com/watch?v=3i4YL-Xiof0>)
7. สื่อ Youtube เรื่อง ใช้ชีวิต ไม่คิดบริโภคนิยม (<https://www.youtube.com/watch?v=BgVJjyRelGw>)
8. สื่อ Youtube เรื่อง แนวโน้มพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์
(<https://www.youtube.com/watch?v=DBOUcygNel0>)

9.2 แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องเรียน
2. สื่อโซเชียล/อินเทอร์เน็ต

มหาวิทยาลัยนเรศวร

บัตรคำชี้แจง
(สำหรับนักเรียน)

เรื่อง พฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถรับรู้ถึงค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบันและสามารถ

เลือกประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตนเองได้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม เรื่อง ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ดูสื่อ เรื่อง สองพฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนไทย
2. ศึกษาเรื่อง ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน จากบัตรความรู้ หนังสือเรียน

หรือสื่อโซเชียล และดูสื่อเรื่อง ใช้ชีวิต ไม่คิดบริโภคนิยม

3. นักเรียนทำบัตรคำถามที่ 1 เรื่อง ใช้ชีวิต ไม่คิดบริโภคนิยม
4. นักเรียนนำเสนอ แล้วลงข้อสรุปร่วมกัน
5. นักเรียนดูบัตรภาพกิจกรรมการบริโภคสินค้า
6. นักเรียนดูสื่อข่าว เรื่อง แนวโน้มพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์
7. ร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สรุป
8. นักเรียนดูสื่อ เรื่อง ข้อดีและข้อเสียของ Social Network
9. นักเรียนทำบัตรคำถามที่ 2 เรื่อง สื่อโซเชียล
10. ร่วมกันอภิปรายสรุป

บัตรความรู้

เรื่อง ค่านิยมและพฤติกรรมกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน

ค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโภค

ค่านิยม หมายถึง ความรู้สึกสนใจ พอใจ ของมนุษย์ เป็นแนวทางที่มนุษย์ยึดถือเพื่อประพฤติ ปฏิบัติ มีการยอมรับอย่างแพร่หลายจากสมาชิกของสังคม

บุคคลในสังคมจะถูกกระตุ้นให้มีส่วนร่วมให้แสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุค่านิยม ซึ่งแต่ละสังคมจะมีลักษณะของค่านิยมและพฤติกรรมในการบริโภคแตกต่างกันไป

ค่านิยมความร่ำรวย และนิยมใช้สินค้าจากต่างประเทศ

บุคคลจะซื้อหรือใช้สินค้าที่มีราคาสูงโดยเฉพาะสินค้าที่มีชื่อเสียงและมีราคาแพงจากต่างประเทศ นับถือคนที่ร่ำรวยหรือคนในสังคมชั้นสูง

สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. บ้านหรูหรา ราคาแพง มีเนื้อที่ใช้สอยมาก เช่น บ้านเดี่ยว (ติดแอร์ทั้งหลัง)
2. เฟอร์นิเจอร์ตกแต่งบ้านราคาแพง ต้องใช้สถาปนิกเป็นผู้ออกแบบ
3. รถยนต์มีราคาแพง และมีความปลอดภัยสูง เป็นรถนำเข้า เช่น BENZ, VOLVO
4. ใช้โทรศัพท์มือถือติดต่อบุรุษกิจ หรือมีเครื่องคอมพิวเตอร์ NOTE BOOK
5. เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ นำเข้าจากต่างประเทศ
6. เสื้อผ้าที่สวมใส่ จะเป็น BRAND NAME จากต่างประเทศมีราคาแพง
7. เครื่องประดับ สวมใส่ เช่น นาฬิกา, แวนตา, เข็มกลัด เป็นของต่างประเทศ
8. ชอบใช้น้ำหอมที่นำเข้าจากต่างประเทศ
9. ใช้บัตรเครดิตการ์ดหลายใบ เพื่อความสะดวกและคล่องตัว
10. ชอบออกกำลังกายตาม FITNESS และใช้บริการสถานเสริมสวยความงาม
11. ชอบทานอาหารนอกบ้าน เช่น โรงแรม, ภัตตาคาร และร้านอาหารที่มีชื่อเสียง โดยเฉพาะชอบ

อาหารต่างชาติ อาทิ อาหารญี่ปุ่น, อาหารอิตาลี

12. เครื่องดื่ม ชอบดื่มเหล้านอก, ไวน์จากประเทศฝรั่งเศส

ผลกระทบกับค่านิยมแบบนี้ ลักษณะแบบนี้ ควรจะปรับปรุงแก้ไขเพื่อสังคมจะได้ดีขึ้น โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ไม่ควรให้ฟุ้งเฟ้อซึ่งจะเป็นการสร้างค่านิยมที่ไม่ดี และถือว่าค่านิยมแบบนี้จะเป็นอันตรายต่อประเทศไทยอย่างมาก ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหาย เท่ากับว่าประเทศของเราได้ตกไปเป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ ซึ่งเป็นการยากที่เราจะกู้ประเทศชาติกลับคืนมาได้ ซึ่งควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไข หรือปลูกฝังค่านิยมแบบใหม่เข้าไปแทนที่ เพื่อเศรษฐกิจ เพื่อประเทศไทย และต้องการสร้างชาตินิยมของประเทศไทยให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

ค่านิยมรักษาสุขภาพ จะคำนึงถึงสุขภาพเป็นหลัก เลือktanอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รักษาความสะอาด พักผ่อนอย่างเพียงพอ ไปพบแพทย์เป็นประจำ เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง ต้องการมีชีวิตที่ยืนยาว รวมทั้งดูแลสุขภาพคนในครอบครัวด้วย

สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. อาหารมังสวิรัต
2. อาหารเสริม เช่น แบรินด, สก็อต
3. นมที่มีแคลเซียม เพื่อเสริมสร้างกระดูก
4. นมพร้อมมันเนย, โยเกิร์ต
5. วิตามินต่าง ๆ เช่น วิตามินซี, วิตามินบี ฯลฯ
6. ผักปลอดสารพิษ
7. ดื่มน้ำผลไม้
8. ดื่มน้ำแร่
9. โสมเกาหลี, เห็ดหลินจือ
10. ใก่ตุ๋นยาจีน, ใก่ดำ
11. ยารักษาโรค (จากแพทย์สั่ง)

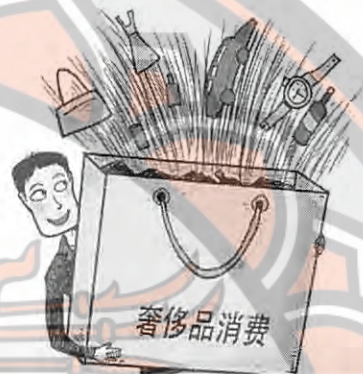
ผลกระทบกับค่านิยมแบบนี้

เป็นค่านิยมที่ดีน่าจะมีการสนับสนุนเพราะจะทำให้คนมีสุขภาพดีขึ้น เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวดีขึ้น และทำให้ครอบครัวมีความสุขมากขึ้น

ค่านิยมการบริโภคนิยม คือ จะทุ่มเพื่อย บริโภคตามกระแสนิยม บริโภคโดยไม่ได้คำนึงถึงเรื่องใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นราคา สุขภาพ รายได้ หรือความจำเป็น นอกจากความพึงพอใจของตน สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. อาหารทุกชนิด เช่น ร้านอาหารดัง ๆ
2. อาหาร fast food เช่น KFC, McDonald
3. ร้านอาหารญี่ปุ่น เช่น Oishi, พูจิ
4. ร้านไอศกรีม เช่น Swensens
5. ขนมคบเคี้ยวต่าง ๆ
6. เครื่องดื่มทุกชนิด
7. สุรายี่ห้อต่าง ๆ

ผลกระทบกับค่านิยมแบบนี้

บุคคลที่มีค่านิยมแบบนี้ อาจจะบั่นทอนสุขภาพได้ เพราะไม่ได้ระมัดระวังในเรื่องของการรับประทานอาหาร ควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง และมีชีวิตที่ยืนยาวได้ ผู้ที่มีค่านิยมบริโภคแบบนี้ ถ้าเป็นผู้สูงอายุจะทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เช่น มักจะพบกับโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ และมักจะมีอายุสั้น

ค่านิยมรักความสนุก คือเป็นคนที่ชอบความสนุกสนาน รื่นเริง ชอบสังสรรค์กับเพื่อนๆ ญาติพี่น้องในทุโอกาส ทุกเทศกาล สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. รับประทานอาหารทุกชนิด เช่น อาหารกับแกด้ม อาจทำทานเอง หรือไปทานนอกบ้าน
2. เครื่องดื่มทุกชนิด เช่น น้ำอัดลม
3. ผลไม้ต่าง ๆ (ผลไม้ไทยและผลไม้นำเข้า)
4. ขนมคบเคี้ยวต่าง ๆ
5. ดื่มสุรา (ผลิตในประเทศไทยและนำเข้าจากต่างประเทศ)

6. ชอบร้องเพลง KARAOKE (อาจจะร้องเพลงอยู่ในบ้าน หรือตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ)
 7. ชอบดูภาพยนตร์
 8. ชอบไปรับประทานอาหาร และฟังเพลงตามโรงแรม, ห้องอาหารต่าง ๆ และตามคาเฟ่
 9. ชอบไปเที่ยวตามสถานที่ในต่างจังหวัด เช่น ไร่ น้ำตก , ภูเขา และทะเล
- ผลกระทบต่อค่านิยมแบบนี้

บุคคลที่มีค่านิยมแบบนี้ อย่างน้อยก็น่าจะสนับสนุนเพราะทำให้เกิดสภาพคล่องทางการเงินทำให้เงินทองไม่ไหลออกนอกประเทศ มีการใช้จ่ายภายในประเทศ ซึ่งเป็นการกระจายรายได้ไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ภายในประเทศได้เป็นอย่างดี ทำให้มีการจับจ่ายใช้สอยและเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนต่าง ๆ และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทำให้คนมีอาชีพมากขึ้นซึ่งจะทำให้เกิดการหมุนเวียนทางด้านการเงินอาจส่งผลให้ภาวะทางเศรษฐกิจในประเทศดีขึ้น

ค่านิยมการดำรงชีวิตเรียบง่ายและประหยัด ก็จะเป็นคนเรียบง่าย ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น พิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจซื้อว่าจะคุ้มหรือไม่ สามารถออมเงินได้ดี ไม่นิยมก่อหนี้สิน ให้กับตนเองหรือครอบครัว

สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

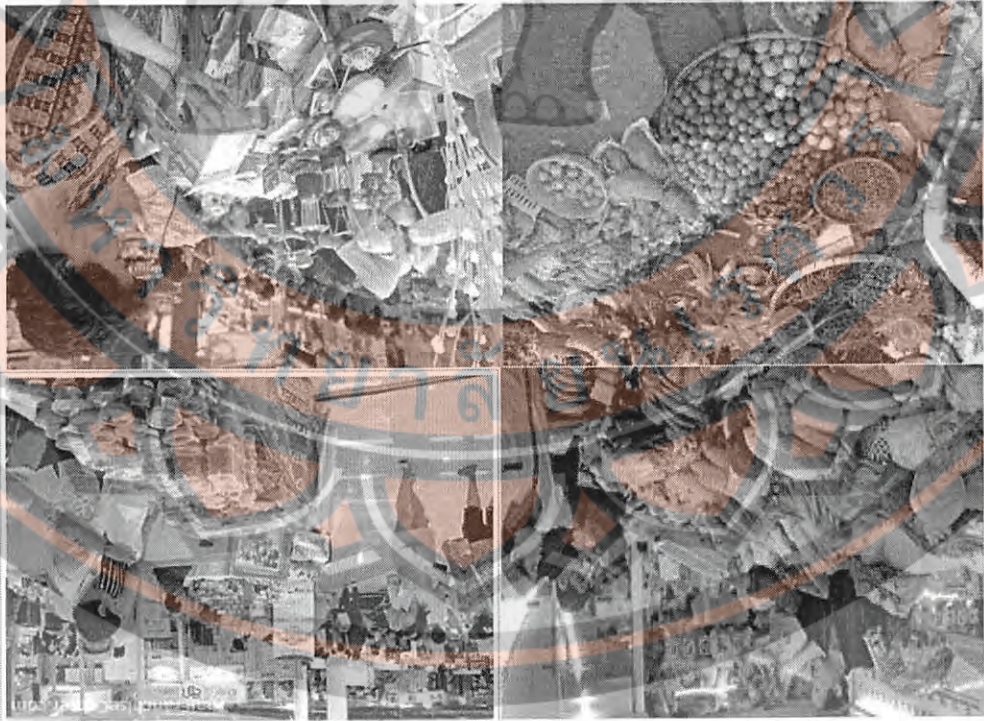
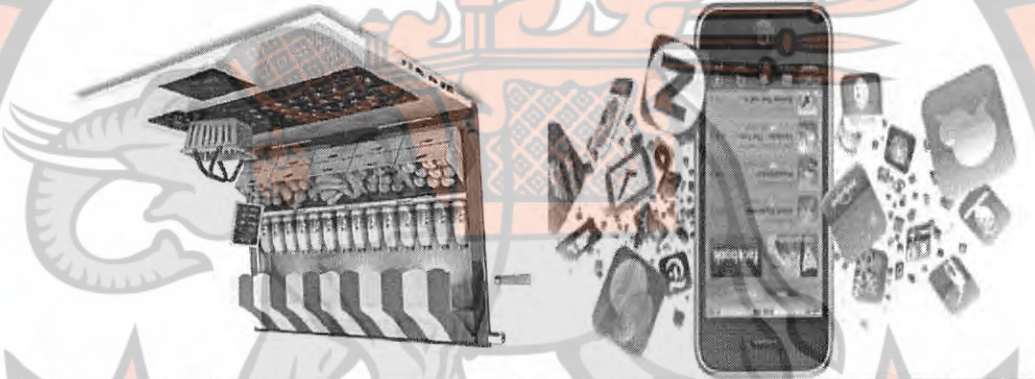
1. อาหารสำเร็จรูป
2. ร้านอาหารที่มีราคาไม่แพง เช่น ริมทางเท้า, ในตลาด
3. ยารักษาโรค (ตามร้านขายยา)
4. รถยนต์มือสอง หรือมือสาม
5. ที่อยู่อาศัยจะเป็นคอนโด, แฟลต หรือเช่า
6. ของใช้ในบ้านมักจะซื้อในท้องตลาด หรือของที่ลดราคา
7. ชอบซื้อของที่มีของแถม เช่น ผงซักฟอก, สบู่, ยาสีฟัน โดยไม่คำนึงถึงตรายี่ห้อ
8. เสื้อผ้าราคาถูก ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป
9. อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าจะเป็นสินค้าที่ไม่มียี่ห้อ เน้นที่ราคาถูกเป็นหลัก

ผลกระทบต่อค่านิยมแบบนี้

บุคคลที่มีค่านิยมแบบนี้ น่าจะได้รับการสนับสนุนเพราะ เป็นผู้ที่ยังดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อตามบุคคลอื่น คิดทำอะไร

ก็ทำอย่างพอเพียงไม่เกินตัว เป็นบุคคลน่าจะได้รับการยกย่องจากบุคคลรอบข้าง น่าจะเป็นบุคคลตัวอย่าง เพราะไม่สร้างปัญหาให้กับครอบครัวและสังคม

กิจกรรมการตลาดออนไลน์

ปี ๒๕๕๗

บัตรคำถามที่ 1
เรื่อง ใช้ชีวิต ไม่คิดบริโภคนิยม

วันที่ เดือน พ.ศ.

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูสื่อ เรื่อง ใช้ชีวิต ไม่คิดบริโภคนิยม แล้วตอบคำถาม ดังนี้

1. นักเรียนคิดว่าสาเหตุหลักของการบริโภคนิยม คืออะไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ผลกระทบที่เกิดจากการบริโภคนิยม ได้แก่

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. ผู้กระทำความผิดว่าคำนิยามและวัตถุประสงค์ของการบริการสุขภาพของสังคมในปัจจุบันมีอะไรบ้าง
และนักเรียนคิดว่าวัตถุประสงค์ของการบริการสุขภาพสังคมที่ควรกระทำ เพราะเหตุใด

บัตรเฉลย คำถามที่ 1
เรื่อง ใช้ชีวิต ไม่คิดบริโภคนิยม

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูสื่อ เรื่อง ใช้ชีวิต ไม่คิดบริโภคนิยม แล้วตอบคำถาม ดังนี้

1. นักเรียนมีวิธีการใช้ชี้อย่างเหมาะสมได้อย่างไร
คำตอบ สิ่งยั่วยุ ความต้องการ (อยากมีอยากได้) ทักษะคิด ลอกเลียนแบบ ฯลฯ
2. ผลกระทบที่เกิดจากการบริโภคนิยม ยกตัวอย่างพร้อมคำอธิบาย
คำตอบ
 - สุขภาพไม่ดี
 - สิ่งแวดล้อมถูกทำลาย
 - สาเหตุของการเกิดอาชญากรรม
 - ครอบครัวแตกแยก ฯลฯ

คำอธิบายขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครู

3. นักเรียนคิดว่าค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบันมีอะไรบ้าง และนักเรียนคิดว่าพฤติกรรมการบริโภคลักษณะใดที่ควรกระทำ เพราะเหตุใด

คำตอบ

ค่านิยมความร่ำรวย

ค่านิยมรักษาสุขภาพ

ค่านิยมบริโภคนิยม

ค่านิยมรักสนุก

ค่านิยมการใช้ชีวิตเรียบง่าย

ฯลฯ

บัตรเฉลย คำถามที่ 2

เรื่อง สื่อโซเชียล

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความแล้วตอบคำถาม ดังนี้

4. นักเรียนมีวิธีการใช้โซเชียลอย่างเหมาะสมได้อย่างไร

เลือกใช้ให้เหมาะสม เป็นประโยชน์ จำเป็นไม่เล่นมากเกินไป ระวังเรื่องการให้ข้อมูลส่วนตัว รับสารอย่างมีสติ ฯลฯ ตามดุลยพินิจครู

เกณฑ์การประเมิน บัตรคำถามที่ 1

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดีมาก
2	ดี
1	พอใช้
0	ปรับปรุง

ข้อ 1 - 3

ตอบได้ถูกต้องมากกว่า 3 คำตอบ

3 คะแนน

ตอบได้ถูกต้อง 1 - 2 คำตอบ

2 คะแนน

ตอบได้ถูกต้องและไม่ถูกต้อง

1 คะแนน

ไม่ตอบ

0 คะแนน

เกณฑ์การผ่าน

1. ต้องได้คะแนนในแต่ละข้อไม่ต่ำกว่า 2
2. ต้องได้เกณฑ์การตัดสินคุณภาพในแต่ละข้อตั้งแต่ระดับดีเป็นต้นไป

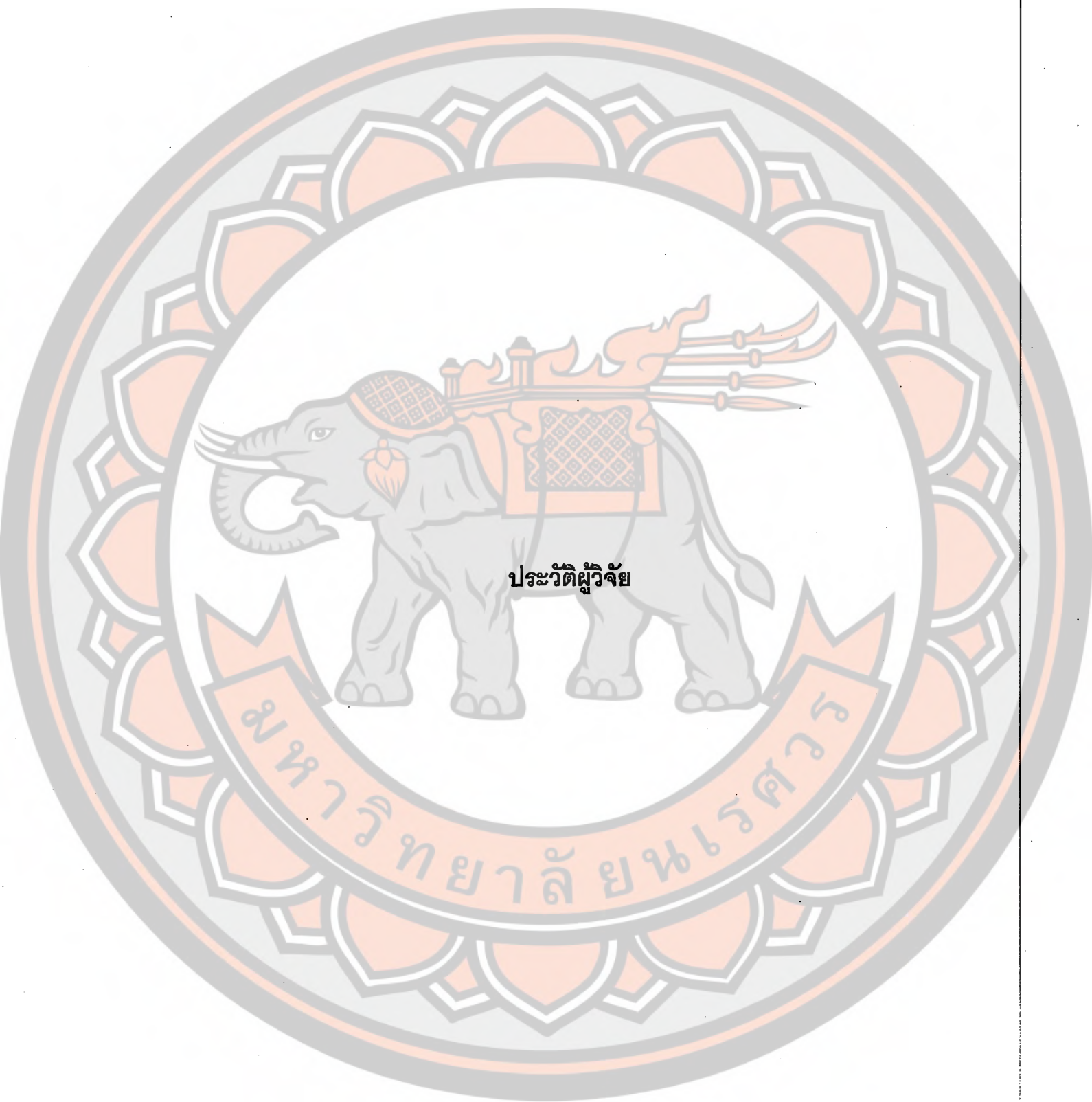
เกณฑ์การประเมิน บัณฑิตคำถามที่ 2

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดีมาก
2	ดี
1	พอใช้
0	ปรับปรุง

ตอบได้ถูกต้องทั้งข้อดีและข้อเสียอย่างละ 3 คำตอบ	3 คะแนน
ตอบได้ถูกต้องทั้งข้อดีและข้อเสียอย่างละ 2 คำตอบ	2 คะแนน
ตอบได้ถูกต้องทั้งข้อดีและข้อเสียอย่างละ 1 คำตอบ	1 คะแนน
ตอบข้อดี - ข้อเสียอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ตอบ	0 คะแนน

เกณฑ์การผ่าน

1. ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 2
2. ต้องได้เกณฑ์การตัดสินคุณภาพตั้งแต่ระดับดีเป็นต้นไป

ประวัติผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยพระเวศวรร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	จิษณันท์ กัดแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	27 เมษายน 2522
ที่อยู่ปัจจุบัน	96 หมู่ 3 ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร 66000
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ. 1 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2560	กศ.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. 2554	ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2548	ศศ.บ. (มัธยมศึกษา - สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยนเรศวร